

Školský vzdelávací program

ISCED 3A

pre 1. – 4. ročník štvorročného štúdia
a 5. – 8. ročník osemročného štúdia

Gymnázium Milana Rúfusa Žiar nad Hronom

„Moderná škola, úspešný žiak“

OBSAH

1	Názov vzdelávacieho programu, základné identifikačné údaje	3
2	Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania	5
3	Stupeň vzdelania, ktorý dosiahne absolvent	11
4	Vlastné zameranie školy	11
5	Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania	19
6	Učebné osnovy	30
7	Učebný plán	35
8	Vyučovací jazyk	40
9	Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	40
10	Personálne zabezpečenie	40
11	Materiálno-technické a priestorové podmienky	42
12	Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	48
13	Vnútný systém kontroly a hodnotenia	49
13.1	Hodnotenie školy	50
13.2	Vnútný systém kontroly a hodnotenia žiakov	53
13.3	Vnútný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov	59
14	Systém vzdelávania pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov	59
15	Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	62

PRÍLOHY

- 1) Systém hodnotenia a klasifikácie žiakov
- 2) Realizácia autoevaluácie školy
- 3) Zaradenie prierezových tém do učebných osnov
- 4) Implementácia výchovy k ľudským právam do ŠkVP
- 5) Implementácia výchovy k manželstvu a rodičovstvu do ŠkVP
- 6) Koncepcia finančnej gramotnosti v ŠkVP

**Školský vzdelávací program Gymnázia Milana Rúfusa
ISCED 3A
(1. – 4. ročník štvorročného štúdia a 5. – 8. ročník osemročného štúdia)**

1 Názov vzdelávacieho programu, základné identifikačné údaje

„Moderná škola, úspešný žiak“

Stupeň vzdelania:	ISCED 3A stredné (všeobecné) vzdelanie s maturitou (gymnázium)
Dĺžka štúdia:	štvorročné a osemročné štúdium (5. – 8. ročník)
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna
Doklad o ukončení štúdia:	vysvedčenie o maturitnej skúške

1.1 Predkladateľ

Názov školy:	Gymnázium Milana Rúfusa
Adresa:	Ul. J. Kollára 2, 96501 Žiar nad Hronom
IČO:	00160881
Riaditeľ školy:	Ing. Dana Paálová, riaditelka@gymzh.sk
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:	Ing. Dana Paálová
Ďalšie kontakty:	045/672 56 30, www.gymzh.sk , sekretariat@gymzh.sk

1.2 Zriaďovateľ

Názov:	Banskobystrický samosprávny kraj
Adresa:	Nám. SNP č. 23, 974 01 Banská Bystrica

1.3 Platnosť dokumentu

Platnosť dokumentu:	od 31. marca 2015
----------------------------	-------------------

Ing. Jozef Malý
predseda Rady školy

Ing. Dana Paálová
riaditeľka školy

1.4 Revidovanie školského vzdelávacieho programu

Školský vzdelávací program Gymnázia Milana Rúfusa ISCED 3A (1. – 4. ročník štvorročného a 5. – 8. ročník osemročného štúdia) je vypracovaný podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre ISCED3A a priebežne doplňaný a upravovaný.

Dodatky/ Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť ŠkVP od	01. 09. 2008	
Dodatok č. 1	01. 09. 2009	▪ Doplnenie učebných osnov pre 2. ročník štvorročného a osemročného štúdia
Dodatok č. 2	01. 09. 2009	▪ Doplnenie prierezovej témy „Finančná gramotnosť“ a jej začlenenie do predmetov
Revidovanie	01. 09. 2010	▪ Udelenie čestného názvu škole ▪ Doplnenie prierezovej témy „Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra“ ▪ Doplnenie učebných osnov pre 3. ročník štvorročného a osemročného štúdia ▪ Doplnenie učebných osnov pre voliteľné predmety ▪ Úpravy v súlade so zákonom č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch
Revidovanie	01. 09. 2011	▪ Novelizácia školského zákona, zákona o stredných školách ▪ Zmeny vo vyhláške o ukončovaní štúdia a vyhláške o uznávaní náhrady maturitnej skúšky z cudzieho jazyka ▪ Úprava rámcových učebných plánov pre gymnáziá so štvorročným i osemročným štúdiom a úprava učebných plánov ▪ Doplnenie učebných osnov pre 4. ročník štvorročného a osemročného štúdia ▪ Úpravy učebných osnov v súlade s aktuálnymi cieľovými požiadavkami ▪ Aktualizácia informácií o projektoch, spolupráci školy s verejnosťou, priestory školy ▪ Implementácia odporúčaných obsahov (výchova k ľudským právam) do učebných osnov ▪ Metodický pokyn č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
Revidovanie	01. 09. 2012	▪ Doplnenie nového kódu študijného odboru ▪ Úprava učebných plánov ▪ Úprava učebných osnov
Dodatok č. 3	01. 09. 2013	▪ Úprava učebných plánov
Dodatok č. 4	01. 09. 2014	▪ Úprava učebných plánov ▪ Úprava učebných osnov ▪ Úprava kritérií hodnotenia
Platnosť od	31. 03. 2015	▪ Rozdelenie ŠkVP na samostatné dokumenty pre ISCED 2 a ISCED3A

2 Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

2.1 Poslanie školy

Poslaním školy je poskytovať kvalitné a efektívne vzdelávanie reagujúce na potreby trhu práce s kvalitnou personálnou základňou, kvalitným materiálno-technickým zabezpečením a motivujúcou školskou klímou.

Hlavným zámerom školy je pripraviť žiakov na štúdium na vysokých školách, ale aj na výkon niektorých činností v správe, kultúre a ďalších oblastiach. Škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie v súlade so základnými pedagogickými dokumentmi s cieľom poskytnúť úroveň všeobecného vzdelania s prihliadnutím na schopnosti, nadanie, talent a záujmy študenta tak, aby sa uplatnil v živote, spoločnosti, prípadne ďalej študoval.

Dôraz kladieme na aktívne učenie sa, vedíme žiaka k poznávaniu sveta rozumom, ale i srdcom. Každému dávame šancu byť úspešným.

Základné piliere nášho poslania sú:

- poskytovať všeobecné vzdelanie,
- pripraviť študenta na štúdium na VŠ a pre prax,
- vychovať adaptabilných a rozhladených ľudí.

Štruktúra učebných plánov a osnov je prispôbená potrebám žiakov a aktuálnym požiadavkám na trhu práce, reflektuje požiadavky žiakov, zákonných zástupcov i regiónu.

Vzdelávaním na gymnáziu sa žiak stáva všestranne rozhladeným, flexibilným, samostatne kriticky mysliacim, autonómne konajúcim.

2.2 Vízia školy

Naše gymnázium je školou kvalitnou a otvorenou – je centrom vzdelávania a výchovy, mimoškolských aktivít i celoživotného vzdelávania, miestom rozvíjania dôvery medzi žiakmi, rodičmi a učiteľmi školy.

Absolvent našej školy je všestranne rozhladený, samostatne uvažujúci, flexibilný, kriticky mysliaci, autonómne konajúci jedinec, schopný úspešne absolvovať štúdium na ktorejkoľvek vysokej škole alebo na trhu práce, schopný plynule komunikovať v cudzom jazyku, využívať moderné informačno-komunikačné technológie a digitálnu techniku. Absolvent dokáže reagovať na jeho meniace sa potreby a uvedomuje si nutnosť a potrebu neustáleho vzdelávania sa.

V rámci budúcej kariéry absolventa škola spolupracuje s neziskovou organizáciou LEAF, ktorá sa zameriava na výchovu budúcich lídrov Slovenska. Žiaci našej školy sa zúčastňujú jej programov Talent Guide (mentoringový program), Summer Camp (prázdninový kemp pre talentovaných žiakov).

Škola je tu pre ľudí:

- **Pre žiaka** je základným pilierom osobného rastu.
- **Pre rodiča** partnerom pri výchove detí.
- **Pre učiteľa** miestom, kde napĺňa svoje poslanie.
- **Pre región** je centrom celoživotného vzdelávania, športu, kultúry, spoločenského života v mieste svojho sídla.

2.3 Priority školy

2.1.1 Analýza súčasného stavu

Naša škola, ako gymnázium, sa sústreďuje na poskytovanie kvalitného stredoškolského vzdelania, ktoré má všeobecný charakter a zároveň prihliada na danosti, schopnosti, nadanie, talent a záujmy študenta.

Základom pre určenie stavu, v ktorom sa škola nachádza a ďalšie strategické plánovanie je nasledujúca SWOT - analýza:

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
▪ plná odbornosť vyučovania predmetov ▪ kvalitná príprava žiakov na VŠ, dlhodobé výborné výsledky žiakov v prijímaní na VŠ ▪ kvalitná práca s talentovanými žiakmi, dlhodobé výborné výsledky žiakov v rôznych súťažiach (vedomostných, športových,...) ▪ možnosť profilácie žiakov pomocou širokej ponuky voliteľných predmetov a krúžkov ▪ ponuka výučby piatich cudzích jazykov ▪ príprava žiakov na získanie certifikátu z cudzieho jazyka (náhrada MS) ▪ korektná tímová práca v rámci PK ▪ uprednostňovanie inovatívnych metód v organizácii vzdelávania, neustále zvyšovanie aktívneho a tvorivého prístupu žiakov ▪ príprava a realizácia množstva projektov, každoročne získanie dotácií z grantov ▪ naďalej zvyšujúci sa počet odborných učební, postupné rekonštrukcie priestorov pre učiteľov i žiakov a ich zariaďovanie moderným nábytkom ▪ vlastná telocvičňa, školská jedáleň, prednášková miestnosť (54 miest), školská knižnica ▪ estetické prostredie školy, dostatok priestorov pre relaxáciu učiteľov a žiakov ▪ kvalitné vybavenie školy pomôckami, digitálnou technikou, moderným zariadením a IKT, využívanie interaktívnych tabúl vo vyučovaní ▪ dostatok modernej a aktuálnej odbornej literatúry (okrem SLJ), spravovanie pomocou knižničného softvéru ▪ tvorba vlastných výučbových materiálov, učebníc, metodických a pracovných listov ▪ organizácia rozmanitých školských akcií (exkurzie, besedy, odborné prednášky, kultúrne a športové podujatia), rozvíjanie tradícií (školský ples, stužkové slávnosti, Gymi a gymko, Rande s vedou,...), časté benefičné aktivity ▪ rozširujúca a prehlbujúca sa spolupráca školy s rôznymi inštitúciami ▪ ochota učiteľov organizovať rôzne školské i mimoškolské akcie, zotavovacie podujatia ▪ fungujúce poradenstvo špeciálneho pedagóga, odborná práca so žiakmi s ŠVVP, kariérne poradenstvo ▪ zapájanie žiakov do života školy (živá spolupráca so žiackou školskou radou, žiacke akcie, projekty) ▪ medzinárodná spolupráca v projekte Comenius ▪ ochota učiteľov vzdelávať sa (prevláda sebvzdelávanie a interné vzdelávanie) ▪ využívanie e-learningového vzdelávania	▪ vysoká zaťaženosť učiteľov vyučovacími a mimovyučovacími povinnosťami ▪ nerovnomerné rozdelenie mimovyučovacích povinností medzi učiteľov ▪ slabá motivácia žiakov pre aktívnu činnosť na výchovných a neklasifikovaných predmetoch, ▪ klesá záujem žiakov o telesnú výchovu, rastie počet oslobodených žiakov od telesnej výchovy ▪ vysoký počet žiakov v niektorých triedach a skupinách ▪ nízky záujem rodičov o dianie v škole ▪ náročnosť spravovania školskej siete (rozsah, vedomé i nevedomé narušanie chodu užívateľmi), ▪ nevyužitie potenciálu školského dvora (nevysporiadané pozemky) ▪ uprednostňovanie aktivizujúcich metód rastie náročnosť prípravy na vyučovací proces ▪ klesajúci záujem žiakov o prírodovedné predmety, ▪ nerovnomerné využitie učiteľov prírodovedných a humanitných predmetov v posledných ročníkoch štúdiá ▪ nedostatok odborných učební s IKT na výučbu cudzieho jazyka ▪ potrebná obnova a doplnenie PC techniky pre neinformatické predmety ▪ rastie zaťaženosť učiteľov vedením školskej agendy ▪ naďalej nevyužívaný potenciál školského dvora z dôvodu nevysporiadaných pozemkov – chýbajú vlastné ihriská, oddychové zóny

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
▪ prispôsobovanie vzdelávania moderným trendom ▪ možnosť školy stať sa školiacim centrom v oblasti celoživotného a kontinuálneho vzdelávania (spolupráca s MPC a ÚPSVaR), zapájanie školy do externého textovania ▪ ochota rôznych inštitúcií a zamestnávateľov spolupracovať so školou na miestnej, regionálnej, národnej, či medzinárodnej úrovni (Kancelária ombudsmana, BBSK, ŠPÚ, UMB BB, NÚCEM, CPPPaP, POS ZH, nadácie a neziskové organizácie, ABteam, Thermosolar, RÚVZ ZH, SČK, atď.) ▪ možnosť zapájať sa do rôznych projektov, reagovať na výzvy nadácií a grantov ▪ možnosť získať certifikát „Zelená škola“ ▪ možnosť nadviazať zahraničnú spoluprácu, mobility učiteľov a žiakov ▪ budovanie a propagovanie e-learningového vzdelávania v škole ▪ zastúpenie nemeckých, rakúskych a mexických firiem v regióne ▪ možnosť mimorozpočtového financovania školy prostredníctvom vyhlasovaných výziev na projekty ▪ prehlbovanie spolupráce s inštitúciami a zamestnávateľmi v regióne ▪ rozvíjajúca sa spolupráca s ostatnými školami v ZH (spolupráca na projektoch) ▪ účasť odborníkov na aktivitách školy ▪ celoštátna i medzinárodná podpora športu a športových aktivít mládeže ▪ bohaté možnosti regiónu (besedy, odborné prednášky, exkurzie, výskum, história, umenie) ▪ vytváranie informačných portálov o školstve, stránky s metodickými materiálmi (ochota učiteľov zdieľať vlastné produkty)	▪ zlá finančná situácia v odvetví školstva ▪ nedostatok finančných prostriedkov u zriaďovateľa ▪ nárast administratívnych prác pedagogických i nepedagogických zamestnancov (štatistiky, tabuľky, prehľadov) ▪ nestále legislatívne prostredie, nekoncepčná práca v oblasti reforiem školstva ▪ nedostatok kvalitných učebníc, pracovných listov, metodických materiálov pre nový systém vzdelávania ▪ časté zmeny obsahu ŠVP i cieľových požiadaviek (pre niektoré predmety cieľové požiadavky nekorešpondujú s ŠVP) ▪ finančná náročnosť nákupu IKT, odbornej literatúry i učebných pomôcok (možné zabezpečenie väčšinou len cez vhodné výzvy) ▪ pretrvávajúce nedostatočné finančné aj morálne ohodnotenie učiteľa v spoločnosti ▪ pretrvávajúca vysoká zaťaženosť učiteľov mimovyučovacími povinnosťami ▪ nedostatočná ponuka kontinuálneho vzdelávania (obsah, kvalita, vyváženosť predmetov) najmä pre MPC Banská Bystrica, ▪ zdĺhavý, časovo a finančne náročný systém získavania kreditov, ▪ nedostatok finančných prostriedkov na vyplácanie kreditových príplatkov (pokles vzdelávajúcich sa učiteľov v programoch kontinuálneho vzdelávania) ▪ nepriaznivé demografické trendy, znižujúci sa počet žiakov ▪ obmedzený počet prijímaných žiakov na 8-ročné gymnáziá vzhľadom na populáciu ▪ prehnané nároky v zadaniach olympiád (nesúlad požiadaviek s ŠVP) ▪ nedostatok výziev na podávanie projektov, zlá finančná situácia vyhlasovateľov ▪ rôzna úroveň pripravenosti žiakov na štúdium po absolvovaní ZŠ (v niektorých predmetoch veľmi nízka – cudzí jazyk, informatika) ▪ nevysporiadané pozemky pod budovou školy, nám neumožňujú zapájať sa do finančných projektov spojených s modernizovaním športovísk a úpravou okolia školy ▪ preferovanie výučby anglického jazyka pred vyučovaním ostatných cudzích jazykov (zavedenie povinnej výučby)

2.1.2 Prioritné osi

Činnosť školy sa sústreďuje na niekoľko prioritných oblastí. Pri ich definovaní sme vychádzali so SWOT analýzy predchádzajúceho obdobia. Ciele, ktoré si kladieme, sa na základe plánov práce PK transformujú do vzdelávacieho a výchovného procesu. V tomto školskom roku sme si stanovili nasledovné priority:

- Zvyšovanie kvality a efektivity vzdelávania.
- Posilnenie väzieb medzi školou, rodinou, spoločnosťou a praxou.
- Reforma vzdelávania – premena tradičnej školy na modernú.
- Tvorba celoživotného systému vzdelávania.
- Implementácia a úpravy ŠKVP vo výchovno-vzdelávacom procese s ohľadom na uplatnenie absolventov.

- Vytváranie podmienok na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov.
- Budovanie motivujúcej školskej klímy.

2.4 Ciele školy

V nasledujúcom období sa v prioritných oblastiach zameriame na plnenie týchto cieľov:

Priorita 1 - Zvyšovanie kvality a efektivity vzdelávania

- a) zvyšovať úroveň všeobecného vzdelávania zameraného na všestranný rozvoj osobnosti žiakov a rozvoj kľúčových kompetencií (jazykové znalosti, znalosti v spoločensko-vednej oblasti, z matematických a prírodovedných vied, estetický a telesný rozvoj osobnosti),
- b) zvyšovať úroveň vzdelávania najmä v oblasti cudzích jazykov a informatiky,
- c) zvyšovať kvalitu prípravy žiakov na maturitnú skúšku a ďalšie štúdium na VŠ,
- d) realizovať proces evaluácie školy na všetkých úrovniach pedagogického procesu,
- e) prehĺbovať vedomosti pedagogických zamestnancov v oblasti sebahodnotenia, získavania spätnej väzby a hodnotenia žiakov, implementovania prierezových tém a projektovej činnosti prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania,
- f) zvyšovať mieru využívania IKT a moderných didaktických technológií prostredníctvom zvyšovania profesionálnych zručností učiteľov a zabezpečením kvalitného materiálno-technického vybavenia,
- g) posilňovať voliteľnosť predmetov v súlade s personálnou základňou školy,
- h) rozvíjať záujmy žiakov v rámci rozmanitej krúžkovej činnosti, všestranne podporovať zapájanie žiakov do súťaží, olympiád v súlade s aktuálnymi ponukami,
- i) zvýšiť mobilitu žiakov zapájaním sa do rozmanitých projektov a programov, nadviazať medzinárodnú partnerskú spoluprácu,
- j) porovnať výsledky maturitných skúšok s celoslovenským priemerom,
- k) porovnávať a sledovať výsledky klasifikácie a hodnotenia žiakov najmä v profilových predmetoch (slovenský jazyk a literatúra, prvý cudzí jazyk, druhý cudzí jazyk, matematika)
- l) vybudovať návyky žiakov na pravidelnú a systematickú prácu,
- m) motivovať žiakov k samostatnému riešeniu problémov,
- n) monitorovať a vyhodnocovať úspešnosť žiakov v súťažiach, zapájaní sa do projektov, aktivít v rámci mestskej komunity, sledovať úspešnosť absolventov pri prijímaní na VŠ,
- o) podporovať vyučovacie stratégie s dôrazom na aktívne a tvorivé učenie sa a projektové vyučovanie,
- p) priebežne hodnotiť prácu pedagogických a odborných zamestnancov podľa stanovených kritérií,
- q) uplatňovať individuálny prístup pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a integrovanými žiakmi,
- r) poskytovať žiakom a rodičom individuálnu pomoc špeciálneho pedagóga,
- s) podľa možností školy poskytnúť žiakom prípravu na certifikované skúšky – napr. získanie certifikátu na uznanie náhrady maturitnej skúšky z cudzieho jazyka, a pod.

Priorita 2 - Posilnenie väzieb medzi školou, rodinou, spoločnosťou a praxou:

- a) budovať školu ako otvorenú inštitúciu – vytvárať harmonické vzťahy s rodičmi a mestskou komunitou,
- b) spolupracovať so všetkými zložkami podieľajúcimi sa na výchove žiakov,
- c) cielene budovať kontakty a prehĺbovať spoluprácu s inštitúciami a zamestnávateľmi v regióne, ale aj s vysokými školami,

- d) vytvárať dobré meno školy, prezentovať školu a jej výsledky na verejnosti na rôznych fórach, napr. organizovaním dní otvorených dverí, výstav a prezentácií výsledkov projektov, účasťou na konferenciách,...
- e) vytvárať u žiakov školy a rodičov postoj spolupatričnosti a lojálnosti voči škole,
- f) posilňovať väzby zamerané na tradície školy, regiónu, kraja,
- g) pripravovať aktivity v spolupráci s organizáciami a inštitúciami mesta,
- h) kooperovať s inými školami – vytvárať partnerstvá,
- i) priebežne informovať rodičov i verejnosť o činnosti a aktivitách školy,
- j) reagovať na požiadavky rodičov i zamestnávateľov pri realizácii Školského vzdelávacieho programu a zostavovaní učebných plánov a osnov,
- k) spolupracovať s Metodicko-pedagogickým centrom pri realizovaní kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov v regióne.

Priorita 3 - Reforma vzdelávania – premena tradičnej školy na modernú:

- a) uplatňovať inovatívne koncepcie vzdelávania, sledovať moderné trendy v pedagogike a didaktike,
- b) zameriavať sa na rozvoj kľúčových kompetencií a zručností študentov, najmä rozvíjať u žiakov komunikačné a prezentačné zručnosti, schopnosť pracovať v tíme, zodpovednosť za pridelenú úlohu,
- c) rozvíjať u žiakov základné komerčné a hospodárske zručnosti (plánovanie času, spotreby,...),
- d) orientovať sa na rozvíjanie osobnostných charakteristík žiakov – trpezlivosť, tolerancia, precíznosť, schopnosť zdieľať vlastné nápady a riešenia, schopnosť obhájiť si výsledok svojej práce, vytrvalosť a sústavnosť pri plnení úloh, dodržiavanie pravidiel a záväzkov,
- e) uplatňovať vyučovacie stratégie, metódy a postupy v prepojení so životom a praxou,
- f) využívaním inovovaných organizačných foriem a metód výučby pripraviť absolventa pre aktuálne i budúce potreby trhu práce, ako aj pre jeho nadväzujúce vzdelávanie v systéme VŠ a ďalšie vzdelávanie,
- g) preferovať aktívne učenie sa žiaka, podporovať ho, posilňovať voliteľnosť predmetov, umožniť žiakovi voľiť si individuálnu vzdelávaciu cestu,
- h) využívať modernú didaktickú techniku, IKT a kvalitné učebné pomôcky,
- i) implementovať do vyučovania predmetov prierezové témy a medzipredmetové vzťahy,
- j) pripravovať projekty na základe rozmanitých výziev, vyhľadávať možnosti zlepšenia materiálne – technického vybavenia školy z rozpočtových aj mimorozpočtových zdrojov,
- k) pripraviť a realizovať proces sebahodnotenia školy s využitím rozmanitých foriem výskumu s cieľom zvýšiť kvalitu školy,
- l) poskytovať žiakom priestor a motiváciu na efektívne a hodnotné využívanie mimovyučovacieho času prostredníctvom záujmovej činnosti, podpory dobrovoľníkov, detských ombudsmanov,...
- m) prostredníctvom služieb a aktivít školskej knižnice rozvíjať čitateľskú gramotnosť žiakov a kritické myslenia,
- n) podporovať výskumné projekty žiakov, poskytnúť im odborné konzultácie, pripraviť priestor na prezentáciu zistených výsledkov.

Priorita 4 - Tvorba celoživotného systému vzdelávania:

- a) pripravovať žiakov na celoživotný systém vzdelávania, implementovať aktivity na rozvoj schopnosti žiakov učiť sa, vyhľadávať, triediť, spracúvať a prezentovať informácie, spolupracovať v tíme
- b) podporovať iniciatívnosť žiakov aj učiteľov v zapájaní sa do súťaží, realizovaní projektov a mobilít,
- c) poskytovať žiakom kariérne poradenstvo, poradenstvo pri výbere vysokej školy,

- d) prehlbovať a zvyšovať kvalifikáciu zamestnancov, vytvoriť ročný plán vzdelávania učiteľov školy, viesť ich k osobnej aktivite a odbornému rastu,
- e) vybudovať v priestoroch školy centrum celoživotného vzdelávania a centrum kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov v regióne,
- f) pripravovať semináre, workshopy, besedy pre žiakov, rodičov i verejnosť so zameraním sa na celoživotné vzdelávanie,
- g) využívať dištančné formy vzdelávania pre žiakov aj učiteľov, pripravovať aktivity pre žiakov s využitím e-learningových programových prostredí (aSc Edupage, Moodle),
- h) príprava a realizácia žiackych výskumných a odborných projektov,
- i) hľadať možnosti na rozvíjanie IKT zručností nepedagogických zamestnancov i širokej verejnosti.
- j) hľadať príležitosti na zvyšovanie jazykových znalostí u učiteľov spoločenskovedných, prírodovedných a výchovných predmetov.

Priorita 5 – Implementácia a úpravy ŠkVP vo výchovno-vzdelávacom procese s ohľadom na uplatnenie absolventov:

- a) vytvárať školský vzdelávací program školy, ktorý umožní posilniť autonómiu školy a vytvorí priestor na uskutočnenie výchovy a vzdelávania podľa špecifického zamerania školy, potrieb regiónu, zamestnávateľov, rodičov
- b) aktualizovať učebné osnovy, obsahový a výkonový štandard povinných i voliteľných predmetov podľa kritérií stanovených Štátnym vzdelávacím programom pre oba zamerania a všetky ročníky štúdia, reagovať na legislatívne zmeny, nariadenia, usmernenia,
- c) implementovať všetky súčasti školského vzdelávacieho programu vo výchovno-vzdelávacom procese a na základe skúseností realizovať postupne úpravy školských dokumentov, najmä však učebných plánov a osnov.
- d) začleniť prierezové témy do výchovno-vzdelávacieho procesu v jednotlivých predmetoch, realizovať besedy, semináre, prednášky, súťaže, exkurzie, projekty, aktivity počas cvičenia na ochranu človeka a prírody a v škole v prírode zamerané na plnenie cieľov prierezových tém,
- e) rozvíjať technické zručnosti žiakov a motivovať ich k ďalšiemu štúdiu na VŠ tohto typu,
- f) rozvíjať medzipredmetové vzťahy, pripravovať spoločné aktivity predmetových komisií,
- g) prispôbovať ponuku voliteľných predmetov aktuálnemu záujmu žiakov a potrebám na trhu práce.

Priorita 6 - Vytváranie podmienok na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov:

- a) vytvárať a upravovať plán vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov v súlade s platnou legislatívou a aktuálnymi podujatiami vzdelávacích centier,
- b) navrhnuť osobný plán vzdelávania a kariérneho rastu každého zamestnanca s ohľadom na potreby školy a praxe,
- c) uplatňovať rovnosť príležitostí a individuálny prístup,
- d) zapájať sa do vzdelávacích projektov pripravovaných MŠ SR, ŠPÚ, ÚIPŠ, ŠIOV a pod.
- e) podľa finančných možností školy reagovať na individuálne požiadavky zamestnancov a ich záujem vzdelávať sa,
- f) pripravovať interné vzdelávacie aktivity podľa aktuálnych potrieb školy a ponúk vzdelávacích inštitúcií,
- g) vypracovať internú smernicu, ktorou sa bude riadiť vysielanie pracovníkov na vzdelávanie a proces pridelovania a uznávania kreditov za absolvované vzdelávanie.

Priorita 7 - Budovanie motivujúcej školskej klímy:

- a) vytvárať priaznivú sociálno-kultúrnu klímu – vzájomnú úctu a rešpekt,
- b) podporovať osobný rast žiakov aj učiteľov,

- c) oceňovať úspechy žiakov v rôznych súťažiach, v spoločensky prospešných aktivitách, a za vykonávanie dobrovoľníckych aktivít,
- d) budovať dôveru medzi žiakmi, rodičmi a učiteľmi,
- e) vychovávať žiakov k právnemu vedomiu, demokracii a mravným hodnotám
- f) posilňovať funkciu a postavenie výchovného poradcu, jeho výchovno-poradenských aktivít v spolupráci s CPPPaP¹ a s ČŠPP²
- g) umožniť žiakom, rodičom a učiteľom spolupracovať so špeciálnym pedagógom pri diagnostike, analýze a riešení problémov žiakov,
- h) podporovať činnosť žiackej školskej rady,
- i) podporovať aktivity zamerané na prevenciu drogových závislostí, realizovať aktívne preventívne programy, aktivity vedúce žiakov k zdravému vývinu študentov, prispievať k zlepšeniu verejného zdravia, prevencii pred civilizačnými chorobami,
- j) prehlbovať výchovu k ľudským právam vytváraním multikultúrneho prostredia v škole a zameriavať sa na hodnotu ľudského jedinca v demokratickej spoločnosti,
- k) vytvárať podmienky pre telesný a pohybový rozvoj vytvorením podmienok pre využívanie telovýchovných priestorov pre žiakov školy a ich rodičov, ako aj pre verejnosť,
- l) vytvárať motivujúce školské prostredie prostredníctvom modernizácie materiálno-technického vybavenia a inovovaním priestorov školy.

3 Stupeň vzdelania, ktorý dosiahne absolvent

Gymnázium Milana Rúfusa svojim žiakom umožňuje získať vyššie sekundárne vzdelanie – ISCED 3A.

Vyššie sekundárne vzdelanie - úplné stredné všeobecné vzdelanie s maturitou získa žiak úspešným absolvovaním programu posledného ročníka štvorročného i osemročného programu odboru vzdelávania v gymnázii, ktorý sa ukončuje maturitnou skúškou. Dokladom o získanom vzdelaní je **vysvedčenie o maturitnej skúške**.

V nižších ročníkoch osemročného gymnázia sa vzdelávanie riadi samostatným Školským vzdelávacím programom pre ISCED 2. Úspešným absolvovaním 4. ročníka osemročného štúdia žiak získa nižšie stredné vzdelanie a pokračuje v štúdiu na vyššom stupni osemročného gymnázia.

Absolventi vyššieho sekundárneho vzdelávania ISCED 3A – gymnázia môžu pokračovať v následnom vzdelávaní na terciárnej úrovni ISCED 6 (vysoká škola), prípadne v rôznych formách nadstavbového alebo pomaturitného štúdia na úrovni ISCED 4 – postsekundárneho neterciárneho vzdelávania alebo vstúpiť získanou kvalifikáciou na trh práce

4 Vlastné zameranie školy

4.1 Charakteristika školy

Gymnázium Milana Rúfusa v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja je škola s viac ako 50-ročnou históriou. Vzniklo v roku 1. 9. 1958 ako Osemročná stredná škola. Počas svojej existencie prešlo viacerými zmenami. Menil sa nielen názov školy a počet rokov štúdia, ale najmä priestorové podmienky a materiálno-technické vybavenie. Po zmenách v štátnej správe bolo gymnázium zriadené Banskobystrickým samosprávnym krajom na základe zriaďovacej listiny č. 2002/002745 k 01. 07. 2002, sídlilo na ulici M. R. Štefánika. V roku 2004 sa presťahovalo opäť do pôvodných priestorov (bývalá III. základná škola), získalo

¹ CPPPaP – Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

² ČŠPP – Centrum špeciálnopedagogického poradenstva

viac učební, vlastnú telocvičňu i školskú jedáleň. Začala sa rozsiahla rekonštrukcia budovy i modernizácia vyučovacieho procesu.

Gymnázium od 1. septembra 2010 hrdo nesie v čestnom názve meno slávneho slovenského básnika a filozofa Milana Rúfusa.

Často i v neľahkej materiálnej situácii, si škola udržala vysoký štandard a krok za krokom budovala svoje dobré meno. Svedčia o tom desiatky úspešných osobností, absolventov. Spomenieme zo všetkých prof. Ing. Vladimíra Báleša, Dr.Sc., rektora Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, doc. Ing. Ľubomíra Haracha a Ing. Ľudovíta Černáka, CSc., bývalých ministrov vlády SR, prof. Ing. Dušana Petráša, PhD., prorektora Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, JUDr. Henrietu Antalovú, vedúcu Kancelárie verejného ochrancu práv.

Gymnázium poskytuje úplné stredné všeobecné vzdelanie v štvorročnom a osemročnom štúdiu v súlade so školským vzdelávacím programom. Vyučovanie sa uskutočňuje dennou formou v jednej zmene. Základným poslaním školy je pomocou kvalitnej personálnej základne, moderného materiálno-technického zabezpečenia a v motivujúcej školskej klíme poskytovať kvalitné a efektívne vzdelávanie reagujúce na potreby trhu práce.

Hlavnou prioritou je pripraviť žiakov na ďalšie štúdium na vysokých školách, ale aj na výkon niektorých činností v správe, kultúre a ďalších oblastiach, s prihliadnutím na ich nadanosti, schopnosti, nadanie, talent a záujmy. Našou snahou je poskytnúť absolventom čo najkomplexnejšie vzdelávanie, aby mohli pokračovať v ďalšom štúdiu v akomkoľvek študijnom odbore. Vzdelávanie prebieha v moderne zariadených učebniach s využitím inovatívnych metód, najmodernejších informačno-komunikačných technológií, didaktickej techniky a kvalitných učebných pomôcok.

Gymnázium Milana Rúfusa ako orgán štátnej správy je samostatnou rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou.

Ciele, ktoré si škola určila v koncepcnom zámere sa snaží naplňovať rozličnými aktivitami: rozvíjaním kľúčových kompetencií, zvyšovaním konkurencieschopnosti absolventov pri prijímaní na VŠ a následne na trhu práce; prípravou žiakov na celoživotné vzdelávanie, zabezpečovaním kvalitných materiálno – technických podmienok vyučovania; vytváraním priestoru na tvorivú a partnerskú atmosféru, zvyšovaním odbornosti učiteľov, využívaním inovatívnych foriem a metód vyučovania, reagovaním na požiadavky žiakov, rodičov, regiónu.

Snažíme sa zintenzívniť výchovné pôsobenie školy na žiaka (prevencia drogových závislostí a sociálno-patologických javov, environmentálna výchova, výchova k slušnému správaniu v škole i na verejnosti, atď.), viesť žiakov k zdravému životnému štýlu a k aktívnemu a zmysluplnému využívaniu voľného času, priblížiť školu potrebám reálneho života, zviditeľniť výsledky školy na verejnosti, a tak formovať kladný postoj rodičov, ale i širokej verejnosti ku škole.

Vyučovací proces sa realizuje v priestoroch, ktoré prešli rozsiahlou rekonštrukciou v rokoch 2004 – 2007, vďaka finančnej podpore Banskobystrického samosprávneho kraja. Učebne boli postupne zariaďované nadštandardným vybavením z vlastných zdrojov, z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu a vďaka podpore iných fondov a nadácií. Najvýznamnejší podiel tvorí dotácia z Fondu Cyrila Gazdaricu, spravovaného Karpatskou nadáciou, vďaka ktorej boli inovované priestory odborných učební prírodovedných predmetov, zriadená prednášková miestnosť a multimediálna knižnica. Škola ponúka služby školskej knižnice a Centra učenia sa, žiaci i učitelia majú k dispozícii množstvo aktuálnej odbornej a umeleckej literatúry.

4.2 Veľkosť školy

Škola patrí počtom žiakov a pedagogických i nepedagogických pracovníkov k stredne veľkým inštitúciám. Ide o plne organizovanú strednú školu, vnútorne členenú na štvorročné a osemročné štúdium. Kapacita priestorov umožňuje každoročne poskytovať vzdelávanie

v každom ročníku v jednej triede osemročného štúdia a v troch paralelných triedach štvorročného štúdia. Gymnázium teda umožňuje realizovať výchovno-vzdelávací proces priemerne v 20-tich triedach, z toho v ôsmich v osemročnom štúdiu. Veľkosť školy umožňuje vzdelávať približne 600 žiakov s predpokladaným maximálnym počtom žiakov 30.

Posunutie nástupu žiakov na osemročné gymnázium z 5-teho ročníka ZŠ spôsobilo výpadok jedného ročníka v osemročnom štúdiu (situácia pretrvá až do školského roka 2016/2017). Útlm osemročného štúdia a obmedzenie výberu žiakov na 5% z populácie predstavuje riziko zníženia počtu žiakov v nasledujúcom období, napriek zvyšujúcemu sa dopytu. Neustály pokles žiakov v 9. ročníku ZŠ v spádovej oblasti predstavuje riziko zníženia počtu tried v nasledujúcom období aj v štvorročnom štúdiu. Už v školskom roku 2011/2012 v 1. ročníku štvorročného štúdia študuje menší počet žiakov ako dovoľuje kapacita (naplnenie tried približne na 80 %).

Priestorové a materiálne – technické vybavenie školy umožňuje naplňovať školský výchovno-vzdelávací program z hľadiska uplatňovania rozmanitých inovatívnych foriem a metód vyučovania i požiadaviek na delenie tried na skupiny i realizáciu výučby v odborných učebniach a laboratóriách.

4.3 Charakteristika žiakov

Škola poskytuje vzdelávanie každému žiakovi s prihliadnutím na jeho individuálne požiadavky a vstupné predpoklady. Hlavnou spádovou oblasťou je Žiar nad Hronom a okolité obce. Gymnázium navštevujú predovšetkým žiaci mesta a obcí v okrese Žiar nad Hronom (takmer 90%). Menší počet žiakov dochádza z okresov Žarnovica a Banská Štiavnica. Demografický vývin v populácii detí vo veku 11 – 18 rokov ukazuje, že škola sa postupne bude snažiť získať žiakov zo širšieho regiónu.

Sociálne zloženie žiakov je rôznorodé - v škole sú žiaci z veľmi dobre situovaných rodín, ale aj žiaci sociálne odkázaní (v priemere 2 % žiakov poberá sociálne štipendium). Spolupráca s rodičmi je zväčša na dobrej úrovni, prejavujú dostatočný záujem o výchovno-vzdelávacie výsledky svojich detí. V škole sa nevyskytuje veľa výchovných problémov a ide skôr o menej závažné priestupky.

Škola je schopná vytvárať inkluzívne prostredie, preto poskytujeme vzdelávanie žiakom iných národností i žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Zväčša sa jedná o ľahšie vývinové poruchy učenia, ale schopní sme integrovať aj žiakov s ťažším druhom postihnutia. Ak je to potrebné, žiaka integrujeme. Škola umožňuje študovať aj podľa individuálneho študijného plánu. Ide najmä o nadaných žiakov, športovcov. V každom školskom roku sa niekoľko žiakov vzdeláva v zahraničí na strednej škole obdobného typu.

Do školy prichádzajú zväčša žiaci so záujmom o ďalšie štúdium, takí, u ktorých sa predpokladá, že budú pokračovať vo vzdelávaní v bakalárskom alebo magisterskom štúdiu na VŠ. Žiaci školy predstavujú dobrý potenciál na ďalší osobnostný rozvoj a napomáhajú aj rozvoju školy. Každoročne ukončuje štúdium približne 120 žiakov, ktorí úspešne pokračujú v štúdiu na vysokých školách na Slovensku i v zahraničí (priemerná úspešnosť prijatia na VŠ je 98 %). Vo výbere absolventov prevládajú vysoké školy prírodovedného, ekonomického a technického zamerania a školy lekárske a farmaceutické.

Mnohí žiaci dosahujú výborné študijné výsledky, majú pomerne široký rozsah záujmov v školskej aj v mimoškolskej oblasti. Aj preto sa škola môže úspešne zapájať do rôznych súťaží (olympiády, SOČ, súťaže v oblasti umeleckej, športovej,...), projektov, vedeckých a odborných konferencií i medzinárodných mobility. Žiaci sa aktívne zapájajú do života školy prostredníctvom Žiackej školskej rady. Škola podporuje činnosť detských ombudsmanov a dobrovoľníkov.

Gymnázium Milana Rúfusa vytvára podmienky na štúdium aj pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) a talentovaným žiakom. Žiaci so ŠVVP sú začlenení

v bežných triedach a postupujú podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, ktorý je rozpracovaný v spolupráci s odborníkmi z CPPPaP pre potreby každého predmetu. Obsahuje:

- individuálny prístup ku žiakovi,
- zaistenie nerušeného miesta v triede,
- poskytovanie dlhšieho času na splnenie úloh,
- poznámky alebo učebného textu má žiak v akustickej podobe,
- písomné skúšanie so špeciálnymi postupmi,
- vykonávanie opráv písomných prác spoločne so žiakmi,
- taktný prístup k osobe žiaka,
- priebežné hodnotenie individuálnych vzdelávacích cieľov.

Talentovaným študentom a študentom so zdravotným znevýhodnením škola umožňuje študovať aj podľa individuálneho učebného plánu. Tento spôsob využívajú najmä aktívni športovci a zdravotne oslabení žiaci.

4.4 Dlhodobé projekty

Implementácia projektov vo vyučovacom procese i v živote školy má čoraz väčší význam. Príprava, realizácia i vyhodnotenie projektov poskytuje na jednej strane možnosti na rozvíjanie aktívneho a tvorivého učenia sa žiakov, ponúka bohatú náplň pre mimoškolskú činnosť a na druhej strane umožňuje zvyšovať manažérske zručnosti a podnikové myslenie samotných učiteľov – koordinátorov projektov. Výstupy z projektov zviditeľňujú činnosť školy na verejnosti, a tak formujú kladný postoj rodičov, ale i širokej verejnosti ku škole.

Tvorba a realizácia projektov má v škole už dlhoročnú tradíciu. Každoročne ich pripravíme niekoľko - od jednoduchých až po veľmi náročné. Implementáciou projektov sme sa snažime naplňať ciele vychádzajúce z koncepcného zámeru školy, a to:

- **zintenzívniť výchovné pôsobenie školy na žiaka** (environmentálna výchova, protidrogová výchova),
- **viest' žiakov k zdravému životnému štýlu** (prevencia pred civilizačnými ochoreniami) **a k aktívnemu a zmysluplnému využívaniu voľného času** (záujem o čítanie, tvorba výskumných projektov),
- **priblížiť školu potrebám reálneho života** (využívať výskumné metódy a prístroje ako v skutočných laboratóriách),
- **zlepšiť materiálno-technické podmienky vyučovacieho procesu** (vybudovanie nadštandardne vybavených učební, doplnenie IKT zariadenia i kvalitných učebných pomôcok, doplnenie aktuálnej odbornej literatúry).

Premena tradičnej školy na modernú, efektívne a kvalitné vzdelávanie, postavené na moderných princípoch, sa nezaobíde bez zlepšovania materiálno-technického zabezpečenia. Jednou z ciest, ako ich je možné získať, je navrhovať projekty na získavanie finančných prostriedkov z grantov, ktoré vyhlasujú rôzne nadácie a fondy.

Škola má dlhoročné skúsenosti s realizáciou dlhodobých i krátkodobých, ročníkových, celoškolských, celoslovenských i medzinárodných projektov. Pomerne často je realizácia projektov finančne podporená na základe výziev s nadácií a fondov.

K dlhodobým projektom realizovaným v škole patria projekty v programe Comenius Školské partnerstvá. Opakovane prostredníctvom tohto programu realizujeme ďalšie a ďalšie projekty zamerané na rozvoj komunikačných zručností žiakov najmä v anglickom jazyku a podporu mobilit žiakov a učiteľov v spolupracujúcich krajinách.

Škola od roku 2006 úspešne realizovala projekt „**Škola s európskym rozmerom**“ s finančnou podporou ESF. Hlavným cieľom projektu bolo vytvorenie inovatívnej koncepcie vzdelávania. Hoci finančné čerpanie bolo ukončené v septembri 2009, projekt svojimi aktivitami pokračoval až do júna 2011 – ukončenie štúdia žiakmi vzdelávajúcimi sa podľa koncepcie vytvorenej v projekte. Na tento projekt nadviazal ďalší projekt financovaný s podporou ESF, ŠR

a so spolufinancovaním zriaďovateľa „**Moderná škola, úspešný žiak**“, ktorého cieľom bolo inovovať učebné materiály, zaviesť moderné metódy a inovatívne formy vzdelávania pre potreby vedomostnej spoločnosti a nadväzujúceho vzdelávania v systéme VŠ. V tomto projekte učitelia školy vytvorili učebné texty, pracovné listy, metodické príručky, didaktické testy a banky úloh pre 15 vyučovacích predmetov.

V školskom roku 2010/2011 sa začala realizovať ďalšia dlhodobá aktivita zameraná na podporu činnosti dobrovoľníkov v radoch žiakov. V tomto zámere bolo začatých niekoľko významných projektov – spolupráca s nadáciou Svetielko nádeje pri návštevách pacientov detskej onkológie v nemocnici v Banskej Bystrici – projekt „**Daruj čas, prines úsmev**“, pomoc pri čistení židovskej synagógy – projekt „**Malá pomoc veľkej pamiatke**“, návrh pamätnej izby Štefana Moyzesa v spolupráci s mestom Žiar nad Hronom, záchrana židovského cintorína „**Stratený cintorín**“.

Každoročne sa snažíme pripraviť aj projekty zamerané na budovanie environmentálneho povedomia žiakov a získanie moderných učebných pomôcok a digitálnej techniky pre jednotlivé vyučovacie predmety i záujmové krúžky. Realizovali sme niekoľko projektov zameraných na šetrenie elektrickej energie, ochranu životného prostredia. K posledným patrili projekty **Myslíme ekologicky, Inovácia prírodovedného vzdelávania, Technika hrou, Recyklohry**.

Gymnázium Milana Rúfusa pôsobí v meste s rozvinutým priemyslom. Snažíme sa reagovať na požiadavku regiónu – posilniť rozvíjanie technických zručností žiakov a zvýšiť záujem žiakov o štúdium na technických vysokých školách. V spolupráci so žiarskymi školami sme realizovali projekt „**Lego Education – aj technika môže byť zaujímavá**.“

Medzi dlhodobé projekty patria aj vzdelávacie projekty pripravované organizáciami v pôsobnosti MŠVVaŠ SR. V súčasnosti sme zapojení do projektov:

- Zvyšovanie efektivity vzdelávania na ZŠ a SŠ prostredníctvom elektronického testovania
- Moderné vzdelávanie – digitálne vzdelávanie pre výchovnovzdelávacie predmety
- Profesionálny kariérny rast pedagogických zamestnancov
- projekt zameraný na digitalizáciu obsahu vzdelávania Planéta vedomostí

Počas školského roka organizujeme stretnutia a besedy s významnými osobnosťami, zapájame sa do protidrogových programov, akcií organizovaných mestom i zriaďovateľom, pomáhame s realizovaním verejných zbierok (Deň narcisov, Biela pastelka,...), spolupracujeme s neziskovými organizáciami, inštitúciami v regióne a vysokými školami. Podporujeme aktivity a tréningy mladých záchranárov v rámci projekte **Evička nám ochorela**, ale aj tvorbu a realizáciu vlastných projektov žiakov v programe **Komprax**.

4.5 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Kultúra, v našom ponímaní, je výrazom prianí - teda tým, akú školu CHCEME mať, výrazom očakávaní - tým, aká by škola MALA BYŤ podľa miestnej komunity a rodičov, a normatívov - tým, čo je škole PREDPÍSANÉ. V rámci budovania étosu našej školy sa chceme zamerať hlavne na nasledovné oblasti:

4.5.1 Budovanie otvorenej, pozitívnej sociálnej klímy

Tento bod bude napĺňaný jednak cez jednotlivé zložky výchovného programu školy, jednak v častiach vzdelávacieho programu zameraných na personalizáciu a socializáciu žiakov. Pozitívna klíma sa bude postupne vytvárať:

- kooperáciou, interakciou, budovaním spoločného povedomia- my / naša škola (jednak cez aktivity na vyučovaní, jednak pomocou mimoškolských aktivít)
- aktivitami orientovanými navonok - aj k žiackej, mestskej a rodičovskej komunite (**organizovanie kurzov a výletov** - lyžiarsky kurz, **exkurzií** – spoznávanie európskych

krajín (Londýn, Barcelona, Paríž, Viedeň,...), exkurzia do koncentračného tábora v Osvienčime, **kultúrno-spoločenských podujatí** - imatrikulačný večierok, Gymnaziálny ples, stužkové slávnosti, oceňovanie GYMI a GYMKO, cez **spoločné aktivity** pre žiakov a rodičov - projektové dni, besiedky, **vydávaním školského časopisu, tvorbou web stránky školy**, cez **spoločné aktivity so širšou komunitou** - Deň narcisov, Biela pastelka, Modrý gombík, vianočné zbierky,...)

4.5.2 Tvorba a udržiavanie tradícií školy

Navonok sa škola prezentuje pomocou používania symbolov, udržiavania tradícií. V našej škole ide predovšetkým o zviditeľnenie sa nasledovnými spôsobmi:

- Používaním symbolov školy - logo, soška GYMI, tablá, znaky, propagačné predmety, tričká a bundy, dresy,....
- Udržiavaním tradícií (imatrikulácia, GYMI, Gymnaziálny ples, stužkové,...), ale zároveň budovaním nových tradícií - (projektové dni, Rande s vedou, tematické dni, prezentácie...).
- Udržiavaním kontaktov s absolventmi a posilňovaním ich vzťahu ku škole.
- Pomaturitné stretnutia, stretnutia s bývalými učiteľmi školy, besedy s významnými absolventmi...).
- Vytváraním a udržiavaním partnerstiev s inými školami, výmenami študentov,... (obnovenie partnerstva so Svitavami, spolupráca s mestom, zamestnávateľmi, inštitúciami,...).
- Archiváciou rozhovorov, systematickým zbieraním histórie (tvorba brožúr, pripomínanie si výročí, história školy na webe,...).

4.5.3 Vytváranie partnerského vzťahu medzi školou / rodičmi

Naša škola je inštitúcia otvorená, t.j. základné informácie sú všeobecne prístupné (internet, bulletin,...).

Pre záujemcov o štúdium škola organizuje dni otvorených dverí, počas ktorých majú možnosť zoznámiť sa s priestormi školy, študijným programom, zámermi školy, prijímacím konaním, jeho priebehom a kritériami.

Rodičia žiakov majú dostupné všetky informácie dotýkajúce sa ich detí a majú možnosť konzultovať (po dohode o termíne) s ktorýmkoľvek členom pedagogického zboru alebo vedenia školy.

Rodičia sa zapájajú do aktivít v rámci konkrétnej triedy (besiedky, spoločné návštevy divadelných predstavení, športové aktivity, výlety, stužkové slávnosti,...). Okrem toho škola organizuje celoškolské podujatia, na ktoré sú pozývaní rodičia (oceňovanie GYMI, Gymnaziálny ples, imatrikulácie, projektové dni školy, tematické dni,...)

4.5.4 Vytváranie partnerského vzťahu mestskej komunity a školy

Každá škola je neoddeliteľnou súčasťou miesta, v ktorom pôsobí. Úloha školy nie je len vychovávať a vzdelávať žiakov, škola je automaticky jedným z kultúrnych centier komunity a participuje na aktivitách mesta, ale aj sama mestu aktivity ponúka.

K aktivitám, ktoré naša škola pre mesto organizuje tradične patria rôzne charitatívne akcie (Deň narcisov, Biela pastelka, Modrý gombík, vianočné zbierky,...), vzdelávacie akcie (ukážky práce v rámci projektov pre učiteľov, praktické ukážky pre žiakov, semináre, konferencie,...), organizovanie výstav a pod.

Škola má záujem podporovať športové, kultúrne, sociálne aktivity, ktoré organizuje mesto (divadelné predstavenia, výchovné koncerty, športové súťaže v futbale, hokejbale, volejbale, atletike,...). Žiaci školy sa zúčastňujú na práci skupiny angažovanej mládeže mesta.

Takisto predstavitelia mesta prejavujú záujem o činnosť školy: sú členmi Rady školy, pri oceňovaní GYMI je udeľovaná Cena primátora mesta, participujeme na spoločných projektoch s mestom. Úspechy študentov tradične oceňuje aj Nadácia Slovalco – ZSNP, INTENDA, ŽGNF.

Škola sa po niekoľko rokov úspešne uchádza o pridelenie grantov nadácií, ktoré sú určené na vzdelávacie účely.

Zámerom školy je tieto pozitívne trendy naďalej podporovať a prehĺbovať, napríklad cez:

- sprístupnenie tematických výstav prác žiakov verejnosti,
- organizovanie športových aktivít pre žiakov a učiteľov mestských škôl, prípadne súťaží rodičov,
- semináre k projektom pre žiakov a učiteľov,
- organizovanie vzdelávania pre rodičov a starých rodičov (práca s internetom,...),
- projektové dni (Rande s vedou, Expogym,...),
- oslavy významných dní, príprava programu (workshopy ku Dňu Zeme,...),
- organizáciu konferencií, na ktorých budú žiaci mestských škôl prezentovať svoje vedecké práce,
- vedomostné súťaže (história, prírodné a spoločenské vedy),
- environmentálne projekty (v rámci triednických hodín upratať priestor okolo školy, zasadiť stromy, separovať zber v spolupráci s mestom,...).

4.6 Napĺňanie regionálnych potrieb

Pri napĺňaní regionálnych potrieb naša škola vychádza z dvoch základných dokumentov: pre potreby mesta je to Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, programovacie obdobie 2004 – 2013, pre širší región Program rozvoja Banskobystrického kraja 2010 – 2014. Vychádzajúc z týchto dokumentov sme si stanovili nasledovné ciele:

a) Zlepšovať vzdelanostnú štruktúru mesta - regiónu

Základným cieľom gymnaziálneho štúdia je príprava absolventov na celoživotné vzdelávanie a hlavne na úspešné prijatie a absolvovanie zvolenej VŠ. V rámci regionálnych požiadaviek už samotnou prípravou na štúdium VŠ naplníme cieľ mesta stanovený Plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja do roku 2014 (ďalej PHSR).

Mesto Žiar nad Hronom vykazuje nižšie % vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov (8,18 %) ako je celoštátny priemer (10,6 %) ale aj ako je v priemere v BBSK (9,2 %).

b) Podporovať záujem o technické vzdelanie

Keďže v regióne sú dominantnými zamestnávateľmi priemyselné podniky a firmy z oblasti hutníckeho, strojárenského a stavebného priemyslu, preferovaní sú predovšetkým absolventi VŠ technického, ekonomického zamerania. Aj v tejto oblasti nie sú celkom vyhovujúce preferencie žiakov, ktorí uprednostňujú univerzitné smery (42,21 %) a len 28,12 % technické a 17,27 % ekonomické smery. Prostredníctvom ŠkVP, krúžkovej činnosti, materiálno-technického vybavenia sa škola snaží smerovať žiakov na profesie preferované regionálnymi zamestnávateľmi. V rámci podpory technickej orientácie žiakov ide najmä o aktivity ako vedenie krúžku robotika, využitie meracích systémov vo vyučovaní fyziky, tvorba a realizácia spoločného projektu žiarskych škôl Lego Education – aj technika môže byť zaujímavá, príprava aktivít v rámci Týždňa vedy a techniky, účasť žiakov na súťažiach (First Lego League, Mladý vedec, a pod.).

c) Posilniť pocit spolupatričnosti s mestom

V PHSR sa v slabých stránkach mesta uvádza: absencia komunitného prístupu, absencia lokálpatriotizmu ľudí k mestu, chýbajúca motivácia pre zvýšenie uvedomelosti a dynamiky myslenia. Túto otázku pomáha škola riešiť:

- akcentáciou regionálnej výchovy vo vybraných predmetoch (DEJ, NAS, GEO),
- zadávaním ročníkových projektov, seminárnych prác s regionálnymi témami,

- orientuje študentov na regionálne témy v rámci súťaží ako je SOČ, EUSTORY, Pátranie po predkoch....,
- krúžkovou činnosťou (ponúkaný krúžok regionálnej histórie, regionálne orientované projekty v chemickom a biologickom krúžku),
- škola spolupracuje s regionálnymi ZZ a OZ (SČK, Zväz nevidiacich a slabozrakých, Castrum Susol, Záchraňme hrad Šášov, Žiarovky, Žiarska mládež...),
- škola organizuje alebo spoluorganizuje dobrovoľnícke aktivity zamerané na región (Biela pastelka, Červená stužka, čistenie synagógy, návštevy v nemocniciach...),
- škola venuje pozornosť regionálnym osobnostiam, pozýva ich na besedy, stretnutia so žiakmi,
- škola podporuje kultúrne a športové aktivity, organizované mestom, pravidelne sa na nich zúčastňuje.

Týmito aktivitami škola reaguje aj na ďalšie negatíva uvádzané v SWOT mesta (nezáujem mladých ľudí o kultúru a spoločnosť, nezapojenosť verejnosti do tvorby podujatí).

d) Posilniť tradíciu výchovy k miestnej kultúre

Tento cieľ je v úzkej nadväznosti na jednu z hlavných priorít školy. Gymnázium sa stáva nielen pasívnym prijímateľom miestnych kultúrnych aktivít, ale aj samo aktívne organizuje viaceré podujatia, ktoré sprístupňuje širšej verejnosti. K takýmto aktivitám patrí vytvorenie Pamätnej izby Štefana Moysesa, Expozície židovskej komunity Sv. Kríža nad Hronom, na ktorých participuje aj škola. Pre verejnosť sú otvorené aj prezentačné aktivity žiakov školy Rande s vedou, v rámci ktorých prezentujú výsledky svojej bádateľskej činnosti z rôznych odborov. K ďalším aktivitám školy patria Rúfusove dni, v rámci ktorých škola usporadúva prehliadku žiackej tvorby z rôznych oblastí (fotografia, výtvarné a literárne práce).

Žiaci školy sú členmi viacerých umeleckých telies mesta (Hron, Hronček, Holúbky z Kríža...), navštevujú miestnu ZUŠ, s ktorou škola aktívne spolupracuje.

e) Posilniť právne vedomie obyvateľov

Ďalšou negatívnou stránkou obyvateľov žiarskeho regiónu je podľa PHSR ich nízke právne povedomie. Škola sa snaží vyvíjať aktivity aj týmto smerom, sú jednak súčasťou vzdelávania v humanitných predmetoch (NAS, DEJ, ETV, NAB...). Vyučujúci NAS organizujú v priebehu roka množstvo prednášok, besied, debát.

f) Obmedzovať nárast kriminality a sociálno-patologických javov, zamedzovať vandalizmu

Škola v rámci existujúceho školského poriadku školy, besied, modelových hier sa snaží pôsobiť výchovne a tým obmedzovať negatívne správanie mládeže. V tejto snahe úzko spolupracuje s miestnou políciou, mestskou políciou, predstaviteľmi mesta.

V spolupráci s mestskou neformálnou skupinou Žiarska mládež sa študenti školy venovali výtvarnému návrhu grafitmi malieb v miestnom podchode. Škola bude naďalej podobné aktivity žiakov podporovať.

K zamedzeniu sociálno-patologických javov slúži aj vhodná ponuka voľnočasových aktivít. K nim slúži bohatá a pestrá ponuka krúžkovej činnosti, zapájanie žiakov do realizácie školských projektov, prípravy kultúrno-spoločenských podujatí, podpora činnosti dobrovoľníkov.

g) Zvyšovať environmentálne povedomie

Náš región patrí k tým, ktoré z čias socializmu niesli značnú environmentálnu záťaž. Preto k regionálnym témam tradične patrí téma ochrany životného prostredia. V škole jej venujeme značnú pozornosť:

- v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu na príslušných predmetoch (BIO, CHE, GEO, FYZ...) sa žiaci oboznamujú s environmentálnou problematikou, chránenými územiami, rastlinnými a živočíšnymi druhmi,
- v rámci krúžkovej činnosti,
- účasťou v rôznych súťažiach a prehliadkach ako sú EUCYS, SOČ, Quo vadis veda a technika, Mladý vedec .

Škola sa zapojila do viacerých projektov a grantov, v rámci ktorých získala finančné prostriedky na materiálno-technické vybavenie, ale zároveň tvorila program vzdelávania a vzdelávacie médiá pre žiakov žiarskych ZŠ. Išlo najmä o projekt Myslíme ekologicky (monitorovanie skládok odpadu v Žiari nad Hronom) a Solárne dni (dotazníkový prieskum v uliciach mesta). Týmto aktivitám škola bude naďalej venovať zvýšenú pozornosť.

V rámci mestského programu hospodárenia s odpadmi sa škola aktívne zapája do separovaného zberu, žiakov vzdeláva aj v tejto oblasti (výučba, triednické hodiny).

h) Budovať školu ako otvorenú inštitúciu

Tento cieľ sa naplňuje cez jednotlivé zložky výchovného programu školy a v častiach vzdelávacieho programu zameraných na personalizáciu a socializáciu žiakov. Pozitívna klíma sa bude postupne vytvárať:

- kooperáciou, interakciou, budovaním spoločného povedomia- my / naša škola (jednak cez aktivity na vyučovaní, jednak pomocou mimoškolských aktivít),
- aktivitami orientovanými navonok - aj k žiackej, mestskej a rodičovskej komunite,
- (organizovanie výletov, exkurzií, kultúrno-spoločenských podujatí, stužkových slávností, cez spoločné aktivity pre žiakov a rodičov - projektové dni, besiedky, vydávaním školského časopisu, tvorbou web stránky školy, cez spoločné aktivity so širšou komunitou - Deň narcisov, Biela pastelka, Modrý gombík, vianočné zbierky...).

Pre záujemcov o štúdium škola organizuje dni otvorených dverí, počas ktorých majú možnosť zoznámiť sa s priestormi školy, študijným programom, zámermi školy, prijímacím konaním: jeho priebehom a kritériami.

Takisto predstavitelia mesta prejavujú záujem o činnosť školy: sú členmi rady školy, pri oceňovaní GYMI je udeľovaná Cena primátora mesta. Úspechy študentov tradične oceňuje aj Nadácia Slovalco. Škola sa po niekoľko rokov úspešne uchádza o pridelenie grantov tejto nadácie, ktoré sú určené na vzdelávacie účely.

5 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

5.1 Charakteristika študijného odboru

Študijný odbor – 7902 J gymnázium (7902 5 gymnázium)

(štvorročné štúdium, vyššie ročníky osemročného štúdia)

– absolvent štúdia v tomto odbore získa všeobecné vzdelanie, ktoré mu umožní samostatne, kriticky a tvorivo myslieť a nadobudne kľúčové kompetencie k celoživotnému vzdelávaniu. Má dobré komunikačné schopnosti, vie komunikovať v dvoch cudzích jazykoch, vie zmysluplne využívať informačné a komunikačné technológie, má základné skúsenosti s prácou v tíme, dokáže pracovať na spoločných úlohách a dokáže efektívne riadiť svoj čas. Rešpektuje všeľudské mravné hodnoty, uznáva ľudské práva a akceptuje druhých ľudí.

Názov a adresa školy	Gymnázium Milana Rúfusa Ul. J. Kollára 2, 965 01 Žiar nad Hronom
Názov školského vzdelávacieho programu	Moderná škola, úspešný žiak
Kód a názov ŠVP	ISCED 3A
Kód a názov študijného odboru	7902 J (7902 5) gymnázium
Stupeň vzdelania	Úplné stredné všeobecné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky (1. – 4. ročník štvorročného štúdia, 5. – 6. ročník osemročného štúdia)
Forma štúdia	denná

Študijný odbor - 7902 5 73 gymnázium so zameraním na cudzie jazyky
(osemročné štúdium, vyššie ročníky osemročného štúdia, doznievajúci študijný odbor)

– absolvent štúdia získa všeobecné vzdelanie, ktoré mu umožňuje samostatne, kriticky a tvorivo myslieť a nadobudne kľúčové kompetencie k celoživotnému vzdelávaniu. Má dobré komunikačné schopnosti v dvoch cudzích jazykoch, dokáže sa v nich zrozumiteľne ústne aj písomne vyjadrovať. Vie zmysluplne využívať informačné a komunikačné technológie, má základné skúsenosti s prácou v tíme, dokáže pracovať na spoločných úlohách a dokáže efektívne riadiť svoj čas. Rešpektuje všeludské mravné hodnoty, uznáva ľudské práva a akceptuje druhých ľudí.

V súlade s platnou legislatívou je uvedený odbor doznievajúci. Zameranie na cudzie jazyky je však ďalej dodržané rozšírením vyučovania cudzích jazykov s využitím voliteľných hodín.

Názov a adresa školy	Gymnázium Milana Rúfusa Ul. J. Kollára 2, 965 01 Žiar nad Hronom
Názov školského vzdelávacieho programu	Moderná škola, úspešný žiak
Kód ŠVP	ISCED 3A
Kód a názov študijného odboru	7902 5 73 gymnázium so zameraním na cudzie jazyky
Stupeň vzdelania	Úplné stredné všeobecné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky (5. – 8. ročník osemročného štúdia)
Forma štúdia	denná

5.2 Charakteristika školského vzdelávacieho programu

Gymnázium Milana Rúfusa vzniklo v roku 1. 9. 1958 ako Osemročná stredná škola. Neskôr bolo pretransformované na štvorročné gymnázium a od roku 1998 poskytuje vzdelávanie aj v osemročnej dĺžke štúdia.

Poskytuje nižšie stredné (sekundárne) vzdelávanie (v 1. – 4. ročníku osemročného štúdia) a vyššie stredné všeobecné vzdelávanie (v 1. – 4. ročníku štvorročného štúdia a 5. – 8. ročníku osemročného štúdia).

Vzdelávanie v súlade so Štátnym vzdelávacím programom ISCED 2 realizujeme podľa ŠkVP „Moderná cesta ku vzdelaniu“. Po získaní nižšieho stredného vzdelania žiak osemročného štúdia pokračuje vo vzdelávaní v súlade so Štátnym vzdelávacím programom ISCED 3A podľa ŠkVP „Moderná škola, úspešný žiak“. Podľa neho sa vzdelávajú aj žiaci štvorročného štúdia.

Pri tvorbe Školského vzdelávacieho programu pre ISCED 3A kladieme hlavný dôraz na:

1. rozloženie základného, spoločného učiva do nižších ročníkov štúdia,

2. možnosť profilácie štúdia podľa záujmu a zamerania žiaka,
3. príprava absolventov na štúdium na vysokých školách rôzneho zamerania, ale aj na výkon niektorých činností vo verejnej správe, kultúre a ďalších oblastiach,
4. komplexný rozvoj osobnosti a schopnosti učiť sa,
5. kvalitná príprava pre tvorivý, aktívny a plnohodnotný život v spoločnosti ľudí.

Stavíme na predstave modernej školy zodpovedajúcej potrebám spoločnosti 21. storočia, ale aj na rozvoji intelektových a osobnostných predpokladoch jednotlivca a individuálnych potrieb každého žiaka školy. Z tohto pohľadu považujeme za základné piliere ŠkVP nasledovné rysy:

1. Ponuka komplexného akademického vzdelania – snažíme sa žiakom umožniť vytvárať si mnohostranný obraz sveta, nachádzať v ňom súvislosti a orientovať sa v ňom.
2. Zachováваме klasické predmety – neučíme v epochách ani oblastiach, veľký dôraz však kladieme na vzájomnú previazanosť poznatkov vo všetkých predmetoch.
3. Prierezové témy sú integrované v jednotlivých predmetoch alebo sa realizujú formou kurzov, prednášok, exkurzií ... netvorí samostatné predmety.
4. Ponúkame vysokú mieru voliteľnosti – týka sa jednak počtu voliteľných predmetov, ale aj voľby v mimovyučovacích aktivitách. Tento princíp budeme naďalej prehľbovať.
5. Dôraz na výučbu cudzích jazykov – prvý jazyk si žiak volí ako pokročilý, ďalší jazyk si volí z aktuálnej ponuky. Možnosti, ktoré škola aktuálne ponúka sú: anglický jazyk, nemecký jazyk, francúzsky jazyk, ruský jazyk a španielsky jazyk. Od školského roka 2011/2012 je anglický jazyk povinný pre všetkých žiakov – vyučuje sa ako prvý cudzí jazyk.
6. Mimoriadna pozornosť venovaná príprave na vysokoškolské štúdium – na VŠ sa pravidelne hlási takmer 100 % našich absolventov, úspešnosť prijímania je za posledných 5 rokov nad 95 %.
7. Korektné vzťahy – vedome budované vzťahy partnerstva medzi učiteľmi a žiakmi, medzi žiakmi navzájom, aj otvorené vzťahy medzi vedením školy, učiteľmi a žiakmi. Veľmi dôležitá je pre napĺňanie zámerov ŠkVP aktívna komunikácia pedagógov v rámci predmetu, ako aj medzipredmetová komunikácia.
8. Kvalitní učitelia – 100 % odbornosť, odborná i osobnostná kvalita učiteľov, ich schopnosti napĺňať zámery ŠkVP, ochota hľadať a uplatňovať aktivizujúce metódy a formy práce.
9. Vysoká odbornosť vyučovania jednotlivých predmetov (99 % všetkých vyučovacích hodín je vyučovaná odborne).
10. Cieľom školy je neustále mapovať vzdelávacie potreby učiteľov a poskytovať priestor pre sebarealizáciu a osobnostný rast každého pedagóga.
11. Komplexný systém hodnotenia žiaka – systém, ktorý umožní uplatňovať individuálny vzťahový rámec, hodnotí pokrok žiaka, vytvára priestor pre sebahodnotenie a sebaopoznanie.
12. Výchovný program školy – zohľadňujúci individuálne potreby žiaka, individuálny prístup k žiakom nadaným i žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
13. Budovanie kvalitného a bezpečného životného priestoru pre žiakov aj pracovníkov školy, podpora inklúzie v škole.
14. Cieľavedomé a koncepčné monitorovanie procesov prebiehajúcich v škole, autoevaluácia, externá evaluácia školy.

Hlavné zásady školského výchovného programu sú:

- a) utváranie priaznivej sociokultúrnej klímy – vzájomnej úcty a rešpektu
- b) osobný rast žiakov aj učiteľov, formovanie mravných hodnôt a noriem
- c) otvorenosť školy voči rodičom aj verejnosti
- d) aktívne preventívne programy

5.3 Profil absolventa

5.3.1 Východiská tvorby profilu absolventa

Vzdelávanie na gymnáziu má všeobecný charakter zameraný na prípravu absolventa na vysokoškolské štúdium a súčasne mu poskytuje prípravu na jeho uplatnenie v spoločenskej praxi.

Všeobecná zložka profilu absolventa obsahuje isté všeobecné charakteristické črty a kľúčové kompetencie ktoré žiaci, nadobudnú výchovou a vzdelávaním na strednej škole všeobecno-vzdelávacie charakteru.

Štúdiom voliteľných predmetov, a vlastnými aktivitami získajú črty, a kompetencie ktoré tvoria **špecifickú zložku profilu absolventa** gymnázia.

Profil absolventa je súčasťou školského kurikula. Jeho špecifická zložka je konkretizovaná predmetovými komisiami. Profil absolventa má charakter ideálu. Dosiahnutie popisovaného profilu nie je automatické. Na jeho dosiahnutie je potrebné, aby žiak splnil nasledovné podmienky:

- 1) Žiak maximálne využije podmienky, možnosti a príležitosti, ktoré mu počas štúdia škola ponúka.
- 2) Žiak bude jednať čestne, dodržiavať študijné požiadavky, rešpektovať vnútorný poriadok školy.
- 3) Žiak prejaví dostatok iniciatívy, vôle, snahy zlepšovať sa, bude konať motivovane, bude mať záujem a vôľu prekonávať prípadné prekážky.
- 4) Rodičia/ zákonní zástupcovia budú žiaka podporovať v štúdiu, budú so školou aktívne spolupracovať, prípadné problémy budú konzultovať s triednym učiteľom žiaka, ZRŠ, RŠ, prípadne inými (za danú problematiku zodpovedajúcimi) pracovníkmi školy.

Profil absolventa nášho gymnázia zohľadňuje 2 základné aspekty:

- 1) štátny vzdelávací program a ním stanovený štandard pre absolventov gymnázií,
- 2) špecifiká našej školy a jej školského vzdelávacieho programu.

5.3.2 Charakteristika absolventa Gymnázia Milana Rúfusa

Vzdelanie vnímame ako schopnosť samostatne, slobodne a tvorivo myslieť, je to vytváranie priestoru na rozvíjanie postojov, vedomostí a zručností žiaka, ktoré našim absolventom umožňuje orientovať sa v spoločnosti a získať kvalifikáciu, ktorá je vyjadrením ich osobných preferencií a potrieb. Charakteristiku absolventa môžeme vnímať cez 2 základné roviny: 1. rovinu tzv. mäkkých zručností, ktoré formujú postoje žiakov a cez 2. rovinu vedomostí a zručností.

- 1) Postojová rovina znamená, že absolvent Gymnázia Milana Rúfusa má sformovaný vlastný hodnotový systém, ktorý odráža európsky sociokultúrny kontext, uvedomuje si svoje prednosti, ale aj limity, vie prijať zodpovednosť, rešpektuje slobodu iných, dodržiava normy a pravidlá, je tolerantný, zmýšľa demokraticky, rešpektuje rovnosť ľudí, vie konať solidárne.
- 2) V rovine vedomostí a zručností odráža profiláciu školy (kompetenčný profil, štandardy). Absolvent je pripravený (podľa úrovne zvládnutia štúdia na našej škole) na ďalšie celoživotné vzdelávanie, na štúdium na zvolenej vysokej škole v Slovenskej republike i zahraničí. Je schopný zvládnuť štátom predpísaný štandard na maturitnej skúške, získať certifikát o znalosti cudzieho jazyka, má všeobecný prehľad v zvolených oblastiach ľudskej činnosti, vie využívať IKT ako pracovný nástroj.

Všeobecná zložka profilu absolventa

Absolvent gymnázia s kompetenciami získanými vo všeobecnovzdelávacej časti štúdia je pripravený na:

- 1) aktívne občianstvo v štáte aj spojenej Európe
- 2) vnímanie a rešpektovanie ľudských práv v kontexte kultúrneho a svetonázorového prostredia
- 3) vnímanie a hodnotenie potrieb a možností jedincov v spoločnosti v rámci všeobecne uznaných úrovní spoločenskej solidarity, tolerance a slušnosti.
- 4) hodnotenie javov a rozhodovanie sa rešpektujúc ekologické zásady, globalizáciu sveta,
- 5) celoživotné vzdelávanie
- 6) kultivovanú a vecnú komunikáciu v štátnom a jednom cudzom jazyku a to písomne i ústne
- 7) vecné vnímanie a aktívne pristupovanie k problémom
- 8) tímovú prácu
- 9) telesne i duševne zdravý spôsob života aj ochranu takéhoto života

Absolvent gymnázia s kompetenciami získanými vo všeobecnovzdelávacej časti štúdia:

- 1) je schopný abstrakcie i v náročnejších spoločenských a prírodných faktoch
- 2) pracuje logicky a kauzálne s pojmi na rôznej úrovni abstrakcie
- 3) je schopný aplikovať osvojené abstraktné modely v reálnych situáciách
- 4) pozná základné zákonitosti spoločenského vývoja v podmienkach európskej kultúry a riadi sa nimi pri hodnotení spoločenských javov
- 5) pozná základné zákonitosti prírody a používa ich pri riešení reálnych situácií
- 6) pozná svetové i národné kultúrne dedičstvo i podmienky a motívy jeho vzniku
- 7) má hlboké vedomosti z histórie školy a regiónu

Špecifická zložka absolventa gymnázia

Špecifická zložka profilu absolventa gymnázia dopĺňa ideál, ktorý by mohol dosiahnuť žiak pri svojej konkrétnej voľbe vzdelávacej cesty. Absolvent gymnázia vo svojej osobnej vzdelávacej oblasti:

1) je pripravený na vysokoškolské štúdium

- má motiváciu a ciele študovať vybraný odbor
- má základnú výbavu vedomostí, metód a zručností k úspešnému zvládnutiu vysokoškolského štúdia
- má potrebný základ na samostatnú prípravu na prijímacie skúšky s pomocou dostupnej literatúry prípadne ponúknutých konzultácií

2) samostatne pracuje s odbornou literatúrou

- vie čítať s porozumením odborný text primeranej náročnosti
- vie urobiť rešerš, poznámky, oponentúru
- používa pravidlá pre použitie cudzích zdrojov vo vlastnej práci

3) primerane presne sa ústne aj písomne vyjadruje

4) aplikuje poznatky z ekonómie a práva

5) používa matematické modely a nástroje

6) používa poznatky získané vo všetkých predmetoch

7) bežne používa informačné a komunikačné technológie

Absolvent Gymnázia Milana Rúfusa má možnosť podľa svojho záujmu a predstáv profilovať sa v posledných dvoch rokoch štúdia a to voľbou viacerých predmetov z ponuky voliteľných predmetov, ponúkaných školou. Predmety môže absolvovať v 2 a 4-hodinovej týždennej dotácii.

5.3.3 Profil absolventa opísaný cez kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie (spôsobilosti) sa rozvíjajú na sociokultúrnych obsahoch. Predstavujú všeobecnú vzdelanosť (ako komplex znalostí a vedomostí, schopností, hodnotových postojov, osobných čŕt a iných dispozícií), ktoré jednotlivcovi umožňujú poznávať, konať, hodnotiť a dorozumievať sa i porozumieť si. Umožňujú mu úspešné začlenenie sa do pracovných a mimopracovných spoločenských štruktúr. Nadväzujú na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúcich stupňov, najmä nižšieho sekundárneho vzdelávania. Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a seba vzdelávania.

Kľúčové kompetencie absolventa gymnázia sú:

1) kompetencie k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

2) sociálne komunikačné kompetencie

- (spôsobilosti) dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu uplatnenia, efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk, dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom
- efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na
- prevzatí osobnej zodpovednosti,

3) kompetencie uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných
- situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

4) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- efektívne využíva informačno-komunikačné technológie pri svojom vzdelávaní, tvorivých aktivitách, projektovom vyučovaní, vyjadrovaní svojich myšlienok a postojov a riešení problémov reálneho života,
- nadobudol schopnosť prostredníctvom internetu a IKT získavať a spracovávať informácie v textovej aj grafickej podobe,
- vie algoritmicky myslieť a využívať tieto schopnosti v reálnom živote,
- uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a informačno-komunikačných technológií

5) kompetencia riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- poznáva pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovania úrovne ich rizika,
- dokáže konštruktívne a kooperatívne riešiť konflikty,

6) občianske kompetencie

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- zainteresovane sleduje a posudzuje udalosti a vývoj verejného života, zaujíma k nim
- stanoviská a aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

7) kompetencie sociálne a personálne

- reflektuje vlastnú identitu, buduje si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- na základe sebareflexie si svoje ciele a priority stanovuje v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- efektívne spolupracuje v skupine, uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzisobných vzťahoch,

8) pracovné kompetencie

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho plánovaní a uplatnení,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,

9) kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote,

10) kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

5.4 Organizácia prijímacieho konania

Prijímacie konanie na obe formy štúdia sa uskutočňuje podľa platného školského zákona, vyhlášok, usmernení a kritérií pre prijímacie konanie pre príslušný školský rok.

Predpokladom na prijatie uchádzača na štvorročné štúdium je získanie nižšieho stredného vzdelania a splnenie podmienok prijímacieho konania.

Riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade a v rade školy predloží do 30. júna návrh na počet tried prvého ročníka pre prijímacie konanie v nasledujúcom školskom roku zriaďovateľovi školy.

Kritériá prijímacieho konania škola, počet žiakov, ktorých možno prijať do prvých ročníkov, termíny prijímacích skúšok zverejňuje škola na svojom webovom sídle www.gymzh.sk, a takisto na stránke Školského výpočtového strediska Banská Bystrica najneskôr do 31. marca školského roka. Zároveň o kritériách informuje výchovných poradcov pôsobiacich na ZŠ v regióne najneskôr do 20. marca školského roka. Základné informácie o prijímacom konaní poskytuje výchovný poradca a vedenie školy aj počas Dní otvorených dverí, ktoré sa organizujú v decembri pre štvorročné a v marci pre osemročné štúdium.

Obsah kritérií pre prijímacie konanie prerokúva prijímacia komisia menovaná riaditeľkou školy a pedagogická rada. Kritériá obsahujú podmienky prijatia žiaka na štúdium a spôsob pridelovania bodov pre zostavenie celkového poradia uchádzačov o štúdium.

Na štvorročné štúdium môže byť žiak prijatý bez prijímacích skúšok podľa platnej legislatívy, prípadne podľa ďalšieho pravidla uvedeného v kritériách. V celkovom bodovom hodnotení žiakov sa prihliada na:

- študijné výsledky žiaka počas štúdia na ZŠ,
- výsledky žiaka v testovaní žiakov v deiatom ročníku (Testovanie 9),
- výsledky žiaka v olympiádach, súťažiach a reprezentáciách klubov po predložení diplomu,
- bodové hodnotenie dosiahnuté na písomných prijímacích skúškach z predmetov slovenský jazyk a matematika.

O prijatí uchádzača na štúdium rozhodne riaditeľka školy na základe výsledkov prijímacieho konania, v súlade s § 67 – 68 školského zákona.

Riaditeľka školy, prijímacia komisia a pedagogická rada školy si vyhradzuje právo na úpravu kritérií a ďalších ustanovení pre prijímacie skúšky pre aktuálny školský rok s dodržaním platnej legislatívy.

Žiak osemročného študijného odboru pokračuje v štúdiu v 5. ročníku osemročného gymnázia po úspešnom ukončení 4. ročníka bez absolvovania prijímacieho konania.

Prijímanie žiakov do vyšších ročníkov štvorročného štúdia upravujú § 70 – 71 školského zákona. O prijatí žiaka do vyššieho ročníka rozhoduje riaditeľka školy po predchádzajúcej písomnej žiadosti zákonného zástupcu. Prijatie žiaka závisí od kapacitných možností v príslušnom ročníku.

Zdravotné požiadavky na žiaka

Všetky požiadavky vychádzajú zo všeobecne platných predpisov (nariadení, vyhlášok, noriem a pod.). Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygieny práce a ochrane pred požiarom sú rovnako neoddeliteľnou súčasťou vyučovania. Na prijatie do študijného odboru 7902 J gymnázium môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil lekár. Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať na gymnáziu.

5.5 Pedagogické stratégie

Moderné vyučovanie nie je obmedzené na jedinú formu pedagogickej stratégie alebo metódy; skôr zahŕňa rozmanité prístupy, často viac než tri alebo štyri použité počas jednej

vyučovacej hodiny. Množstvo štúdií dokazuje, že rozmanité vzdelávacie stratégie podporujú učenie na strane študenta.

Pozorne sledujeme aplikované výchovno-vzdelávacie stratégie, predovšetkým, či sú adekvátne pre študenta, vzdelávacie prostredie a dostupné zdroje a či budú prispievať k podpore učebného procesu.

Aby sme dosiahli pokrytie základných kľúčových spôsobilostí, pripravili sme v rámci školy katalóg inovatívnych učebných metód a foriem a rozdelili ich podľa spôsobilostí, ktoré rozvíjajú. Metódy sú opísané v učebných osnovách jednotlivých predmetov. Vo všeobecnosti môžeme metódy vyučovania rozdeliť nasledovne:

- a) **výkladovo – ilustratívne** – žiaci si osvojujú hotové informácie, na hodinách sa využíva výklad, zvukové nahrávky, filmy, u žiaka tieto metódy rozvíjajú vôľu, pozornosť, pamäť, myslenie, rozvíjajú jeho schopnosti celoživotného učenia sa, rozvíjajú schopnosť vnímať kultúru,
- b) **reproduktívne** – žiaci precvičujú nadobudnuté poznatky, na hodinách využívajú opakované cvičenia, cvičené práce, žiaci ústne reprodukujú získané poznatky – tieto metódy vedú k trvalému osvojeniu poznatkov, rozvíjajú schopnosť aplikovať vedomosti podľa vzoru, ďalej tieto metódy podporujú sociálno-komunikačné kompetencie a kompetencie k celoživotnému učeniu sa,
- c) **problémovo – výkladové** – žiaci si osvojujú učivo na základe riešenia problémovej situácie, ktorú nastolí učiteľ – tieto metódy podporujú u žiakov tvorivosť, kompetenciu k celoživotnému učeniu sa, kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií, kompetencie riešiť problémy,
- d) **heuristická** – brainstorming – metódy umožňujú rozvíjať kreativitu a tvorivosť žiakov, motivovať ich, metódy rozvíjajú sociálne komunikačné kompetencie, rozvíjajú schopnosť žiakov riešiť problémy, žiaci si osvojujú pracovné kompetencie,
- e) **výskumne, bádateľské metódy** – žiaci pracujú na projektoch (referáty, prezentácie s využitím IKT, triedny časopis, dramatizácia textu, SOČ, ročníkové práce, experimenty, laboratórne práce, práca s odbornou literatúrou a internetovými zdrojmi) – tieto metódy u žiakov prehľbujú kompetencie k celoživotnému učeniu sa, sociálne kompetencie, kompetencie v oblasti využívania IKT, kompetencie riešiť problémy, prezentovať riešenia.

Z vyučovacích foriem a metód uplatňujeme najmä projektové vyučovanie, aktivizujúce a bádateľské metódy, diskusiu, besedu, rozhovor, ukážky riešenia úloh, riešenie autotestov a testov, príprava referátov, metódy s využitím IKT, skupinová a individuálna práca, prezentácie, ústne a písomné preverovanie vedomostí, sumatívne a formatívne hodnotenie.

Okrem toho v pripravujeme školské projektové a prezentačné dni. V rámci nich si žiak volí tému - jednak z ponuky jednotlivých vyučujúcich, alebo vlastnú. Na túto tému realizuje vlastnú formu veku primeraného výskumu (terénny výskum, prípadová štúdia, anketa a jej popis, prezentácia,...). V máji zasadajú komisie pre humanitné a prírodovedné predmety, pred nimi a spolužiakmi z ročníka žiaci svoje práce obhajujú.

Prepojenie s praxou predstavujú rôzne formy autentického učenia sa žiakov - návštevy múzeí, galérií, divadla, tematické exkurzie.

Spôsobilosť k podnikaniu rozvíjajú viaceré školské a mimoškolské aktivity, ktoré organizujú žiaci v spolupráci s pedagógmi a vedením školy. Ide o podujatia kultúrneho, športového, charitatívneho charakteru, o projekty školské aj medzinárodné, výmeny študentov.

V rámci vzdelávacieho procesu využívame IKT - moderné vybavenie odborných učební, prezentácie cez dataprojektor a notebook, cielenú a koncepčnú prácu s internetom záznamovou technikou. Vedeťme tak k počítačovej gramotnosti učiteľov aj žiakov.

V rámci vzdelávacích stratégií veľkú pozornosť venujeme rozvíjaniu kooperatívneho učenia a individuálnemu prístupu k žiakom. To nám umožňuje naplňať vzdelávacie potreby tak žiakov mimoriadne talentovaných, ako aj žiakov so špeciálnymi vyučovacími potrebami. V tejto oblasti významnú pomoc poskytuje výchovný poradca a špeciálny pedagóg.

Vyučovanie zamerané na rozvoj kompetencií v našej škole vychádza z nasledovných zásad:

1. Akceptujeme predstavy žiakov.
2. Základom sú učebné úlohy založené na aktivite žiakov.
3. Žiak vystupuje ako člen skupiny, pracuje tímovo.
4. Chyby pri vykonávaní aktivít a pri vyjadrovaní žiakov sú prirodzenou a nevyhnutnou vecou a žiakov nemajú demotivovať.
5. Otvorené problémy a získavanie poznatkov objavovaním pomáhajú žiakom.
6. Povzbudzujeme kreativitu žiakov, zvlášť povzbudzujeme riešenia a postupy, ktoré žiaci aspoň čiastočne navrhli sami.
7. Pozorované javy majú viesť k otázkam, k vysvetleniu pomocou experimentov, modelov, obrázkov a schém.
8. Podporujeme používanie nadobudnutých poznatkov v iných situáciách.
9. Stimulujeme tvorbu nových otázok, nachádzanie nových problémov.

Pri dosahovaní afektívnych cieľov uplatňujeme:

1. princíp názorového pluralizmu
2. úsilie o jednotu slova a činu
3. princíp demokracie a humanizmu – sloboda ale aj zodpovednosť
4. princíp cieľavedomosti a aktivity – cieľavedomosť vylučuje živelnosť
5. princíp konsenzu – schopnosť dohodnúť sa
6. princíp primeranosti veku a individuálneho prístupu

Popis organizačných metód a foriem, pomocou ktorých dosahujeme napĺňanie cieľov a princípov obsahujú učebné osnovy jednotlivých predmetov v časti koncepcia.

Vzdelávacie a výchovné stratégie predstavujú postupy, ktoré vedú k rozvíjaniu kľúčových kompetencií. Zodpovedajú zámerom školy a smerujú k priblíženiu sa úrovne vedomostí a schopností žiaka k profilu absolventa. Uvádzame niektoré metódy a formy zamerané na rozvíjanie jednotlivých kompetencií:

1. Spôsobilosť k celoživotnému učeniu sa:

- a. vyučovacia hodina, delená hodina, skupinová práca, práca vo dvojiciach, samostatná práca, prednáška, besedy, exkurzie, individuálny prístup, konzultácie, uplatňovanie základných myšlienkových operácií, zážitkové učenie, filmové a divadelné predstavenia, poznávacie exkurzie do krajín, ktorých jazyk sa učíme, vyučovanie so zahraničným lektorom, zapájanie sa do predmetových súťaží a olympiád, záujmová činnosť
- b. metódy zamerané na sebareflexiu, priebežné hodnotenie, motivačné i problémové úlohy, projektové vyučovanie, prezentácia výsledkov svojej práce s využitím IKT, čítanie s porozumením, rôzne metódy na prácu s textom, debata, diskusia, brainstorming, experiment

2. Sociálne a komunikačné zručnosti

- a. seminárne práce a tvorba projektov, stretnutia s odborníkmi, tvorba školského časopisu, záujmové krúžky, mimoškolská činnosť – dobrovoľníci, práca v školskej knižnici, vyučovanie v knižnici, vyhľadávanie v rôznych médiách a informačných zdrojoch, posudzovanie relevantnosti informácií na internete, diskusia, riešenie problémových úloh, rôzne spôsoby písomnej komunikácie, tradičné školské podujatie – športové

i kultúrne, stretnutia s verejnosťou, odborníkmi z praxe, spolupráca s regionálnymi organizáciami, inštitúciami, klubmi,...

3. Spôsobilosť uplatňovania matematického a vedecko-technického myslenia

- a. individuálna a skupinová práca, domáce práce, projekty, predmetové súťaže a olympiády, práca s odborným softvérom, spracovanie informácií a zistení modernými technologickými postupmi, práca s odbornou literatúrou, exkurzie, účasť na odborných videokonferenciách, experimentálne činnosť, riešenie problémových úloh

4. Spôsobilosť v oblasti IKT

- a. individuálna a skupinová práca, domáce práce, projekty, práca s výukovými CD, DVD, práca s interaktívnou tabuľou a jej výukovým softvérom, videomerania a ich vyhodnotenie, videokonferencie, práca s internetom, spracovanie dát pri experimentálnej činnosti (tabuľky, grafy), obhajovanie a prezentácia prác, elektronické vyhodnocovanie výsledkov meraní a zistení, práca v skupinách

5. Spôsobilosť riešiť problémy

- a. súťaže, SOČ, projekty v cudzích jazykoch, heuristická metóda, brainstorming, semináre, cvičenia, laboratórne práce, olympiády, projekty, medzinárodná spolupráca, domáce úlohy, hľadanie alternatívnych riešení, školské projekty, dialóg

6. Občianske spôsobilosti

- a. projekty, prejavy, kultúrne vstupy, programy pre dôchodcov, besedy, účasť na regionálnych výstavách, verejnom súde, činnosť Žiackej školskej rady, exkurzie, súťaže, mimoškolské činnosti v záujmových skupinách, charitatívna činnosť, školské projekty, regionálne výstavy, spolupráca so Svetielkom nádeje, aktivity k prevencii, environmentálne aktivity, spolupráca s inštitúciami

7. Sociálne a personálne spôsobilosti

- a. práca v skupinách, tímová spolupráca, práca v záujmových krúžkoch, súťaže, besedy, exkurzie, medzinárodné projekty, dobrovoľnícke aktivity, činnosť občianskych združení, športové súťaže, predmetové súťaže, projektová činnosť

8. Pracovné spôsobilosti

- a. laboratórne cvičenia, práca v záujmových krúžkoch, simulácia reálnych situácií (konkurz, prezentácia práce), cyklus prednášok, profesijné testy, výchovné (kariérne) poradenstvo, exkurzie, zberové aktivity, dobrovoľná brigádnická činnosť, tvorivé dielne

9. Spôsobilosti smerujúce k iniciatíve a podnikavosti

- a. spolupráca s organizáciou LEAF, tvorba projektov v programe Comprax, dobrovoľníctvo, súťaže, exkurzie, medzinárodné, národné a školské projekty (Rande s vedou, Expogym,...), spolupráca pri príprave školských akcií, a pod.

10. Spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- a. výstavy, koncerty, exkurzie, návštevy divadelných a filmových predstavení, tvorba školského časopisu, príspevky do miestnych a regionálnych novín, súťaže vo vlastnej tvorbe – poézia, próza, hudba, spev stužkové slávnosti, Gymnaziálny ples, Imatrikulačný večierok, Gymi a Gymko, vianočné besiedky a koncerty

Podrobný popis organizačných metód a foriem, pomocou ktorých dosahujeme napĺňanie cieľov a princípov obsahujú učebné osnovy jednotlivých predmetov a tiež prílohy Systém hodnotenia a klasifikácie žiakov.

5.6 Organizácia vyučovania

Školský rok začína 1. septembra a končí 31. augusta nasledujúceho kalendárneho roka. Školský rok sa člení na obdobie školského vyučovania a obdobie školských prázdnin. Obdobie školských prázdnin začína po ukončení obdobia školského vyučovania 30. júna príslušného roka, ale môže byť aj počas neho. V rámci obdobia školského vyučovania sú stanovené termíny školských prázdnin vždy na začiatku príslušného školského roka.

Obdobie školského vyučovania sa člení na školské polroky, ku koncu ktorých sa uzatvára klasifikácia a vydáva sa žiakovi polročné alebo výročné vysvedčenie. V období školského vyučovania môže riaditeľ školy zo závažných dôvodov, najmä prevádzkových a organizačných, poskytnúť žiakom najviac 5 dní voľna. Ministerstvo školstva v danom školskom roku stanoví ďalšie podrobnosti organizácia školského roka všeobecne záväzným právnym predpisom.

Vyučovanie a vzdelávanie sa v škole realizuje dennou formou s dvoma dĺžkami štúdia, štvorročnou a osemročnou. Vyučovanie začína prvou vyučovacou hodinou o 7.50 hod. a končí siedmou vyučovacou hodinou o 14.25 hod. Vo výnimočných prípadoch môže byť vyučovanie zaradené aj na nultú hodinu (7.00 – 7.45 hod.) alebo ôsmu a deviatu hodinu (do 16.05 hod.). Týka sa to najmä vyučovania pre žiakov posledných ročníkov, telesnej výchovy a informatiky.

Základnou jednotkou vyučovania je vyučovacia hodina, ktorá trvá 45 minút. Učiteľ môže pre dve po sebe nasledujúce hodiny rovnakého predmetu zvoliť blokovo vyučovanie. Počas školského vyučovania sa realizuje výchovno-vzdelávací proces prostredníctvom rôznych foriem a metód.

Okrem vyučovania v klasickej triede, môžu žiaci absolvovať vyučovanie v knižnici, v prírode, na klzisku, plavárni, prípadne ísť na exkurziu. Počas roka sú podľa platných predpisov realizované účelové cvičenia v rámci plnenia cieľom prierezovej témy ochrana života a zdravia, za ktoré zodpovedá poverený zamestnanec školy. Pre žiakov 1. štvorročného štúdia, a 5. ročníka osemročného štúdia organizujeme lyžiarsky kurz. Pre žiakov 3. ročníka a SEPTIMY je určený kurz na ochranu života a zdravia, ktorý sa organizuje v čase maturitných skúšok a pre žiakov je povinný.

Počas roka sú realizované ďalšie aktivity a akcie, ktorých termín sa upresňuje prostredníctvom plánu práce školy. Aktivity a akcie sú zaradované aj priebežne, podľa aktuálnych ponúk mesta, zriaďovateľa, usporiadateľov športových, kultúrnych a spoločenských podujatí.

V škole realizujeme v rámci triednických hodín rôzne besedy a stretnutia s významnými osobnosťami. Mimo vyučovania majú žiaci príležitosť zúčastňovať sa rôznych krúžkov, ktorých široká ponuka sa upresňuje na začiatku školského roka podľa záujmu žiakov. Žiaci majú priestor aj na zapájanie sa do rozmanitých projektov realizovaných na škole.

6 Učebné osnovy

Učebné osnovy jednotlivých predmetov sme koncipovali do dvoch základných dokumentov. Prvým z nich je koncepcia predmetu, tá obsahuje charakteristiku predmetu, cieľové zameranie predmetu, profil absolventa, kľúčové spôsobilosti, ktoré predmet rozvíja, učebné osnovy - obsah vzdelávania, preferované formy a metódy vzdelávania, spôsoby hodnotenia v rámci predmetu, učebné prostriedky využívané v rámci predmetu. Koncepcia má formu uceleného textu, pretože popisuje širšie koncipované tézy.

Druhým dokumentom je tematický výchovno-vzdelávací plán, ktorý obsahuje časovú postupnosť jednotlivých tematických celkov v rámci mesiacov, časovú dotáciu na tematický celok, konkrétne realizovanie témy v rámci učebnej jednotky, opis výkonového a obsahového štandardu a začlenenie prierezových tém v rámci tematického celku. Kvôli prehľadnosti je tento dokument koncipovaný v podobe prehľadnej tabuľky členenej tematicky a chronologicky.

Učebné osnovy každého predmetu danej vzdelávacej oblasti tvoria teda dva dokumenty, koncepcia vzdelávania v predmete a tematický výchovno-vzdelávací plán.

Učebné osnovy a vzdelávacie štandardy sú spracované prostredníctvom programu SMILE a výstupy z neho sú uvedené v **samostatných dokumentoch**. Učebné osnovy pre vyššie ročníky osemročného štúdia (5. – 8. ročník) sú zhodné s učebnými osnovami zodpovedajúcich ročníkov štvorročného štúdia.

6.1 Začlenenie prierezových tém do učebných osnov

Súčasťou obsahu vzdelávania v školskom vzdelávacom programe sú prierezové témy, ktoré sa spravidla prelínajú cez vzdelávacie oblasti. Realizujeme ich v učebnom pláne školy ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu vybraných oblastí vzdelávania vo vybraných predmetoch alebo formou kurzu. Pre sprístupnenie obsahu a dosiahnutie cieľov týchto tém využívame skôr neformálnu realizáciu a aktivizujúce interaktívne učebné metódy.

Na úrovni vyššieho sekundárneho vzdelávania sú prierezovými témami multikultúrna výchova, mediálna výchova, osobný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova, ochrana života a zdravia, tvorba projektu a prezentačné zručnosti a rodová rovnosť.

V prvom rade sú tieto témy začlenené do obsahu a štandardu jednotlivých predmetov a nájdete ich začlenenie v rámci preberaných tém v príslušných tematických výchovno-vzdelávacích plánoch. Prehľad cieľov jednotlivých prierezových tém, ich obsah a spôsob realizácie rozoberá podrobne nasledujúca tabuľka. Podrobnú implementáciu tém v predmetoch uvádzame v **prílohe č. 3**.

Prierezová téma	Cieľ a obsah témy	Spôsob začlenenia
Multikultúrna výchova	OBSAH: - príslušníci a tradície iných kultúr - migrácia - predsudky, stereotypy, rozmanitosť - kultúra, zvyky, tradície CIEĽ: - poznať rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry - akceptovať kultúrnu rozmanitosť - rozvíjať toleranciu, rešpekt - osvojiť si prosociálne správanie - rešpektovať rôzne kultúry ako rovnocenné - konštruktívne komunikovať a spolupracovať s príslušníkmi rôznych kultúr ÚLOHA ŠKOLY: - vytvoriť spravodlivý systém - uplatňovať princíp rovnakých príležitostí	- v predmetoch SJL, CJ, DEJ, ETV, NBV, OBN - v rámci mobilít študentov - triednické hodiny
Mediálna výchova	OBSAH: - médiá a ich pôsobenie na človeka - reklama CIEĽ: - zmysluplne zaobchádzať s rôznymi druhmi médií - poznať pravidlá mediálneho sveta - selektovať informácie v médiách - zaujať kritický postoj k vysielaným informáciám - uvedomovať si negatívne vplyvy a médií na človeka - vytvárať si vlastný názor ÚLOHA ŠKOLY: - zabezpečiť obmedzenie prístupu nevhodnej reklamy a prezentácií firiem v priestoroch školy	- v predmetoch SJL, ANJ, FRJ, INF, MAT, FYZ, GEG, UKL - triednické hodiny
Osobný a sociálny rozvoj	OBSAH: - ľudský potenciál - osobné a sociálne spôsobilosti - sebareflexia, sebaúcta, sebadôvera - prevencia závislostí CIEĽ: - poznať svoj potenciál - správne sebahodnotiť - rešpektovať názory, potreby a práva ostatných - pestovať kvalitné ľudské vzťahy	- diskusie, modelové situácie počas triednických hodín - v predmetoch SLJ, CJ, INF, GEO, MAT, FYZ, DEJ, UKL, ETV, NBV, TEV - aktivity podľa ponuky (protidrogový koncert, verejný zbierky)

	- získať osobnú integritu - osvojiť si schopnosť spolupracovať a komunikovať s inými ÚLOHA ŠKOLY: - uplatňovať individuálny prístup k žiakom - využívať metódy pozitívneho, priebežného a slovného hodnotenia	
Environmen- tálna výchova	OBSAH: - ochrana životného prostredia - lokálne a globálne problémy ŽP CIEĽ: - hodnotiť vzťahy človeka k životnému prostrediu - chápať význam trvalo udržateľného rozvoja - pestovať zodpovednosť človeka za stav ŽP, k zdravému životnému štýlu - rozvíjať schopnosť kooperovať a pracovať v skupine ÚLOHA ŠKOLY: - pripravovať aktivity a celoškolské projekty k ochrane životného prostredia - vytvárať podmienky na šetrenie elektrickej energie	- v predmetoch ANJ, FRJ, MAT, BIO, CHE, FYZ, GEG, TEV, ETV - aktuálne školské projekty, krúžky - cvičenia na ochranu človeka a prírody
Ochrana života a zdravia	OBSAH: - riešenie mimoriadnych udalostí - zdravotná príprava - pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy CIEĽ: - vytvárať si vzťah k svojmu zdraviu i k zdraviu iných - ovládať spôsoby poskytovania prvej pomoci - snažiť sa o dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a odolnosti organizmu ÚLOHA ŠKOLY: - zabezpečiť vhodné pracovné prostredie pre žiakov - zabezpečiť dodržiavanie bezpečnostných opatrení - predchádzať školským úrazom - dodržiavať čistotu v hygienických zariadeniach - prihliadať na zásady hygieny práce	- v predmetoch SLJ, ANJ, NEJ, BIO, CHE, FYZ, GEG, NAS, TEV - účelové cvičenia a kurzy - účelové cvičenia - krúžková činnosť - poučenie o BOZ a laboratórny poriadok
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	OBSAH: - príprava a prezentácia projektov - spolupráca - komunikačné a prezentačné zručnosti - autorský zákon, duševné vlastníctvo, plagiátorstvo CIEĽ: - navrhnuť postup riešenia problému - získať, spracúvať, prezentovať informácie - využívať pri príprave prác i prezentácií IKT - vedieť kriticky posúdiť svoje produkty a ich kvalitu - nadviazať kontakt a správne komunikovať - používať vhodnú štruktúru svojej prezentácie - poznať autorský zákon ÚLOHA ŠKOLY: - vytvoriť priestor na prezentáciu prác a činností žiakov v rámci dní otvorených dverí, akcií mesta, osláv založenia školy - sprístupniť IKT technológie na prácu žiakom - obnovovať a dopĺňať IKT	- v predmetoch SLJ, CUJ, MAT, INF, BIO, CHE, FYZ, GEG, DEJ, UKL - príprava a prezentácia ročníkových projektov - projektové dni Rande s vedou
Rodová rovnosť	OBSAH: - rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami - diskriminácia žien a mužov v zamestnaní - postavenie ženy v spoločnosti - domáce násilie - rodičovstvo, otcovstvo, materstvo - ženy v politike CIEĽ: - poznať chartu o rovnosti medzi mužmi a ženami	- metódy a formy vyučovania v predmetoch budú volené na princípe rodovej rovnosti, učitelia ju budú rešpektovať pri rozdeľovaní úloh žiakom, formulácií problémov, a pod. - diskusie a besedy počas

	- viesť žiakov k rozvoju príležitostí pre všetkých a k odstráneniu diskriminácie vo všetkých oblastiach života - poznať rodové stereotypy a postavenie mužov a žien v spoločnosti - naučiť chlapcov vážiť si dievčatá a ich postavenie v spoločnosti a naopak ÚLOHA ŠKOLY: - dodržiavať princípy rodovej rovnosti pri zadávaní školských úloh a problémov - rovnomerne rozdeľovať prácu medzi mužov a ženy, žiakov a žiačky, učiteľov a učiteľky	triednických hodín - v predmetoch ETV, NBV - ďalšie aktivity podľa priebežnej ponuky Úradu BBSK
--	---	---

6.2 Začlenenie odporúčaných obsahov do učebných osnov

Do Školského vzdelávacieho programu sú implementované nielen prierezové témy stanovené Štátnym vzdelávacím programom, ale i obsahy a ciele ďalších tém vytvorených na základe rôznych vládnych a rezortných dokumentov. Týka sa to predovšetkým výchovy k ľudským právam, výchovy k manželstvu a rodičovstvu a finančnej gramotnosti.

Odporúčaná téma	Cieľ a obsah témy	Spôsob začlenenia
Ľudské práva podrobnejšie príloha č. 4	OBSAH: - Ľudské práva a ich ochrana - Práva dieťaťa - Demokracia a jej princípy - Identita, tolerancia, ochrana práv menšín CIEĽ: - osvojiť si vedomosti, zručnosti a postoje, ktoré sú dôležité pre posilňovanie ľudskej dôstojnosti, informovanej a nezávislej participácie na vývoji demokratickej spoločnosti, v súlade s hodnotami, ako sú ľudské práva, rovnosť, pluralita a spravodlivosť ÚLOHA ŠKOLY: - vytvoriť spravodlivý systém - uplatňovať princíp rovnakých príležitostí - zapájanie žiakov do života školy - činnosť detských ombudsmanov, ŽŠR	- najmä v predmetoch OBN, ETV, NBV, DEJ, GEO, SJL, CUJ, SPS, SEG, SED, - besedy, diskusie, projekty - Európsky týždeň miestnej demokracie - spolupráca s Kanceláriou ombudsmana SR v rámci činnosti detských ombudsmanov - exkurzie do EÚ parlamentu
Výchova k manželstvu a rodičovstvu podrobnejšie príloha č. 5	OBSAH: - integruje filozofické, sociologické, psychologické a biologické poznatky o manželstve, rodinnom živote a intímnych vzťahoch CIEĽ: - vychovávať sociálne, morálne a emocionálne zrelé osobnosti, schopné konať a správať sa v súlade s etickými normami a hodnotami uznávanými danou spoločnosťou vo svojom sexuálnom, manželskom a rodinnom živote - rozvinutie potenciálu každého žiaka pre osobnostné zrenie a stávanie sa svojskou, samostatnou (nezávislou) a tvorivou osobnosťou - utvárať základné vedomosti a zodpovedné postoje v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami ÚLOHA ŠKOLY: - implementovať témy výchovy k manželstvu a rodičovstvu do obsahu niekoľkých predmetov - pripravovať besedy, diskusie s odborníkmi (lekárom, psychológom,...)	- najmä v predmetoch BIO, CHE, ETV, NBV, INF - triednické hodiny - besedy, divadelné predstavenia podľa ponuky

Finančná gramotnosť podrobnejšie príloha č. 6	TÉMY: 1. Človek vo sfére peňazí 2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí 3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb 4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi 5. Úver a dlh 6. Sporenie a investovanie 7. Riadenie rizika a poistenie CIEĽ: - naučiť žiakov využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti - naučiť žiakov efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie ÚLOHA ŠKOLY: - rozvíjať u žiakov finančnú gramotnosť riešením praktických úloh a projektov vo vyučovaní	- integrované najmä do vyučovania MAT, CVM, SEM ale aj FYZ, INF, CUJ, SJL, atď. - celoškolské i ročníkové projekty zamerané na rozvoj finančnej gramotnosti
---	--	--

6.3 Charakteristika výstupov

Žiaci prvého ročníka prichádzajú do našej školy z rôznych typov ZŠ. Líšia sa prístupom k žiakovi, kultúrou školy, aj precíznosťou zvládnutia učebných osnov. Žiaci zväčša prídu s návykom na transmisívny spôsob vyučovania, často bez základných návykov k samoštúdiu, sebahodnoteniu.

Preto väčšina predmetov v rámci prvých hodín z učebných osnov pripravila pre žiakov pregraduálne cykly, ktorých úlohou je vstupná diagnostika žiakov, vyrovňovanie disproporcií v ovládanom učive, metodika práce v danom predmete. Žiaci sa priebežne oboznamujú s celoškolsky záväznými kritériami hodnotenia pri jednotlivých typoch výstupov. Výstupmi pregraduálnych cyklov sú jednoduché projekty realizované ako skupinová práca.

Ďalším zo záväzných výstupov v rámci prvého ročníka sú ročníkové projekty na študentom zvolenú tému prezentované počas projektových dní v závere školského roka.

V rámci autoevaluácie školy sú výstupom pre daný ročník aj riaditeľské testy, ktoré sa vo vopred určených predmetoch konajú štvrťročne.

Každý z predmetov si v rámci učebných osnov stanovil vlastné, predmetové výstupy. Ich popis je súčasťou učebných osnov jednotlivých predmetov. Tie výstupy, ktoré sú spoločné pre viaceré predmety (prezentácie, referáty, eseje,...) majú celoškolsky záväzné kritériá hodnotenia, ktoré sú opísané v rámci uceleného školského systému hodnotenia a klasifikácie v časti **príloha č. 1**.

6.4 Učebné osnovy jednotlivých predmetov

Učebné osnovy jednotlivých predmetov sú uložené v samostatných dokumentoch vo formáte .doc alebo vo formáte .pdf (výstup z programu SMILE). Každý predmet má spracovaný koncepciu vyučovania predmetu a tematický výchovno-vzdelávací plán.

7 Učebný plán

7.1 Učebný plán pre 1. - 4. ročník štvorročného štúdia

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Počet hodín													
		1. roč.		2. roč.		3. roč.			4. roč.			1. - 4. ročník			
		ŠVP	Voliteľné 12a)	ŠVP	Voliteľné 12a)	ŠVP	Voliteľné 12a)	Voliteľné výberové 12 b)	ŠVP	Voliteľné 12a)	Voliteľné výberové 12 b)	ŠVP	Voliteľné 12a)	Voliteľné výberové 12 b)	SPOLU
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	3		3		3			3			12			12
	1. cudzí jazyk 6)	4		4		4			4			16			16
	2. cudzí jazyk 7)	2	1	2	1	2	1		2	1		8	4		12
	Literárny seminár 12 b)									2				2	2
	Konverzácia v 1. CUJ 12 b)							2			4			6	6
	Konverzácia v 2. CUJ 12 b)							2			2			4	4
Človek a príroda	Fyzika 11)	2		2		1						5			5
	Chémia 11)	2		2	1	1						5	1		6
	Biológia 11)	2		2	1	2	1					6	2		8
	Seminár z fyziky 12 b)							2			4			6	6
	Seminár z fyziky 2 12 b)										2			2	2
	Seminár z chémie 12 b)							2			4			6	6
	Seminár z biológie 12 b)							2			4			6	6
Človek a spoločnosť	Dejepis	2		2		2						6			6
	Geografia	2		1	1	1						4	1		5
	Občianska náuka			1		2						3			3
	Seminár z dejepisu 12 b)							2			4			6	6
	Seminár z geografie 12 b)										2			2	2
	Spoločenskovedný seminár 12 b)							2			4			6	6
	Ekonomika 12 b)										2			2	2
	Psychológia 12 b)										2			2	2
Človek a hodnoty	Etická / náboženská výchova 8)	1		1							2			2	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	1	3	1	4	1					11	3		14
	Informatika 10)	1	1	1	1	1						3	2		5
	Seminár z matematiky 12 b)										4			4	4
	Cvičenia z matematiky 12 b)							2			2			4	4
	Programovanie 12 b)							2			4			6	6
	Cvičenia z informatiky 12 b)										2			2	2
Umenie a kultúra	Umenie a kultúra 13)	1		1		1			1			4			4
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova 9)	2		2		2			2			8			8
Spolu RUP		28		27		26			12			93			93
Spolu voliteľné 12 a) a voliteľné výberové 12 b)			3		6		3	4		1	14		13	18	31
Celkom ŠkVP		31		33		33			27			124			124

7.2 Poznámky k učebnému plánu pre štvorročné štúdium

- 1) Škola zachovala v školskom vzdelávacom programe celkový počet hodín uvedený v Rámcovom učebnom pláne pre gymnáziá so štvorročným a osemročným štúdiom s vyučovacím jazykom slovenským s platnosťou od 1. septembra 2011.
- 2) Škola dodržala maximálny počet vyučovacích hodín v týždni v jednom ročníku.
- 3) Pri prestupe žiaka prijímacia škola zistí, podľa akého školského vzdelávacieho programu sa žiak vzdelával na predchádzajúcej škole a zabezpečí zosúladienie jeho vedomostí, zručností a postojov so svojím vzdelávacím programom spravidla v priebehu jedného roka.
- 4) Vyučovacia hodina v popise tohto učebného plánu trvá 45 minút.
- 5) Trieda sa môže deliť na skupiny v každom predmete podľa podmienok školy.
- 6) Prvý cudzí jazyk – Anglický jazyk sa vyučuje povinný cudzí jazyk so zvýšenou časovou dotáciou oproti ŠVP. Trieda sa delí na skupiny.
- 7) Druhý cudzí jazyk si žiak volí pri nástupe do 1. ročníka z nasledovnej ponuky: nemecký, francúzsky, ruský a španielsky. 2. cudzí jazyk má nižšiu časovú dotáciu ako 1. cudzí jazyk. Trieda sa delí na skupiny.
- 8) Predmety etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú v skupinách. Pri nedostatku žiakov v skupine sa môže skupina spojiť so skupinou inej triedy tak, aby výsledný počet nepresiahol povolené maximum.
- 9) V predmete telesná a športová výchova sa trieda delí na chlapcov a dievčatá. Pri nedostatku žiakov v skupine sa môže skupina spojiť so skupinou inej triedy tak, aby výsledný počet nepresiahol povolené maximum.
- 10) Pri vyučovaní predmetu informatika sa trieda delí na skupiny tak, aby každý žiak pracoval pri jednom počítači.
- 11) Ďalej sa trieda povinne delí na skupiny na vyučovacích hodinách, ktoré majú charakter laboratórnych cvičení:
 - v predmete fyzika – v 1. a 2. ročníku sa trieda delí na skupiny na jednej vyučovacej hodine
 - v predmete biológia – v 1. a 2. ročníku sa trieda delí na skupiny na jednej vyučovacej hodine
 - v predmete chémia – v 2. a 3. ročníku sa trieda delí na skupiny na jednej vyučovacej hodine
- 12) A) **Voliteľné hodiny** - Prostredníctvom voliteľných hodín škola posilnila časovú dotáciu 2. cudzieho jazyka, matematiky, informatiky, biológie, chémie, geografie za účelom rozšírenia a prehĺbenia obsahu predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu. Na rozšírenie škola využila celkom 13 voliteľných hodín.
B) **Voliteľné výberové hodiny** - Pre individuálnu voľbu predmetov škola ponechala žiakom z voliteľných hodín na výber 18 hodín. Žiak si voliteľné výberové hodiny volí z ponuky školy v danom školskom roku podľa nasledovného:
 - V 3. ročníku si žiak povinne volí predmety s celkovou 4-hodinovou časovou dotáciou z nasledovných možností: konverzácia v 1. cudzom jazyku, spoločenskovedný seminár, cvičenia z matematiky, programovanie, semináre z fyziky, chémie, biológie.
 - V 4. ročníku si žiak povinne volí predmety s celkovou 14-hodinovou časovou dotáciou z nasledovných možností: konverzácie v cudzích jazykoch, literárny seminár, spoločenskovedný seminár, seminár z dejepisu, geografie, matematiky, fyziky, chémie alebo biológie, psychológia, ekonomika, programovanie, cvičenia z matematiky alebo informatiky.
 - Ponuka všetkých voliteľných výberových predmetov sa v danom školskom roku môže upravovať podľa záujmu žiakov, zákonných zástupcov, podmienok školy a požiadaviek na trhu práce.
 - Žiaci si volia voliteľné výberové predmety na základe ponukových listov vždy v predchádzajúcom ročníku na ďalší školský rok. Hlavným cieľom voliteľných výberových predmetov je príprava žiakov na maturitnú skúšku, prijímacie konanie na vysokú školu a prípravu štúdia na vysokej škole s rešpektovaním individuálnych požiadaviek žiakov. Voľba voliteľných výberových predmetov z ponuky sa uskutočňuje zvyčajne v dvoch kolách. V druhom kole si vyberajú predmety žiaci, pre ktorých sa vzhľadom na nízky počet záujemcov nimi vybrané voliteľné predmety neotvárajú. Riaditeľka školy má právo rozhodnúť, ktoré voliteľné predmety budú v ďalšom školskom roku otvorené, pričom zohľadní dostatočný počet žiakov v skupine i personálne i materiálne podmienky školy.
- 13) Trieda sa delí na skupiny v predmete umenie a kultúra v 3. ročníku.
- 14) Riaditeľka školy má právo rozhodnúť o neotvorení výučby vo voliteľnom výberovom predmete alebo v 2. cudzom jazyku, pokiaľ by došlo k nízkemu záujmu žiakov v jednotlivých zameraniach a ročníkoch a určiť tieto predmety ako povinne voliteľné.
- 15) Spôsob klasifikácie predmetu je uvedený v kritériách hodnotenia, ktoré sú súčasťou učebných osnov príslušného predmetu. Žiak je s ním oboznámený na prvej vyučovacej hodine v predmete v danom školskom roku.

7.3 Učebný plán pre 1. – 4. ročník osemročného štúdia

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Počet hodín /ISCED 2/										
		1. roč. PRIMA		2. roč. SEKUNDA		3. roč. TERCIA		4. roč. KVARTA		1. - 4. ročník PRIMA - KVARTA		
		ŠVP	Voliteľné 12a)	ŠVP	Voliteľné 12a)	ŠVP	Voliteľné 12a)	ŠVP	Voliteľné 12a)	ŠVP	Voliteľné 12a)	SPOLU
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	4		4		5		5		18		18
	1. cudzí jazyk 6)	3	2	3	2	3	2	3	1	12	7	19
	2. cudzí jazyk 7)	1	2	1	2	1	2	1	2	4	8	12
Človek a príroda	Fyzika 11)	1		1		1	1	2		5	1	6
	Chémia 11)	1		1		1		1	1	4	1	5
	Biológia 11)	1	1	1	1	1	1	1		4	3	7
Človek a spoločnosť	Dejepis	1		1		1	1	2		5	1	6
	Geografia	1		1		1		1	1	4	1	5
	Občianska náuka	1		1		0,5		0,5	0,5	3	0,5	3,5
Človek a hodnoty	Etická / náboženská výchova 8)	1		1		0,5		0,5		3		3
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4		4		4		3	1	15	1	16
	Informatika 10)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	2	1,5	3,5
Človek a svet práce	Technika			1		1				2		2
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1						2		2
	Výtvarná výchova	1		1						2		2
	Výchova umením					0,5		0,5		1		1
	Umenie a kultúra											0
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova 9)	2		2		2		2		8		8
Spolu RUP		23,5		24,5		23		23		94		94
Spolu voliteľné 12 a)			5,5		5,5		7		7		25	25
Celkom ŠkVP		29		30		30		30		119		119

Po úspešnom ukončení 4. ročníka osemročného gymnázia a získaní nižšieho stredného vzdelania pokračuje žiak v štúdiu v 5. – 8. ročníku osemročného gymnázia podľa ŠkVP pre ISCED 3A.

7.4 Učebný plán pre 5. – 8. ročník osemročného štúdia

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Počet hodín /ISCED 3A/													
		5. roč.		6. roč.		7. roč.			8. roč.			5. - 8. ročník			
		ŠVP	Voliteľné 12a)	ŠVP	Voliteľné 12a)	ŠVP	Voliteľné 12a)	Voliteľné výberové 12 b)	ŠVP	Voliteľné 12a)	Voliteľné výberové 12 b)	ŠVP	Voliteľné 12a)	Voliteľné výberové 12 b)	SPOLU
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	3		3		3			3			12			12
	1. cudzí jazyk 6)	4		4		4			4			16			16
	2. cudzí jazyk 7)	2	1	2	1	2	1		2	1		8	4		12
	Literárny seminár 12 b)										2			2	2
	Konverzácia v 1. CUJ 12 b)							2			4			6	6
	Konverzácia v 2. CUJ 12 b)							2			2			4	4
Človek a príroda	Fyzika 11)	2		2		1						5			5
	Chémia 11)	2		2	1	1						5	1		6
	Biológia 11)	2		2	1	2	1					6	2		8
	Seminár z fyziky 12 b)							2			4			6	6
	Seminár z fyziky 2 12 b)										2			2	2
	Seminár z chémie 12 b)							2			4			6	6
	Seminár z biológie 12 b)							2			4			6	6
Človek a spoločnosť	Dejepis	2		2		2						6			6
	Geografia	2		1	1	1						4	1		5
	Občianska náuka			1		2						3			3
	Seminár z dejepisu 12 b)							2			4			6	6
	Seminár z geografie 12 b)										2			2	2
	Spoločenskovedný seminár 12 b)							2			4			6	6
	Ekonomika 12 b)										2			2	2
	Psychológia 12 b)										2			2	2
Človek a hodnoty	Etická / náboženská výchova 8)	1		1								2			2
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	1	3	1	4	1					11	3		14
	Informatika 10)	1	1	1	1	1						3	2		5
	Seminár z matematiky 12 b)										4			4	4
	Cvičenia z matematiky 12 b)							2			2			4	4
	Programovanie 12 b)							2			4			6	6
	Cvičenia z informatiky 12 b)										2			2	2
Umenie a kultúra	Umenie a kultúra 13)	1		1		1			1			4			4
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova 9)	2		2		2			2			8			8
Spolu RUP		28		27		26			12			93			93
Spolu voliteľné 12 a) a voliteľné výberové 12 b)			3		6		3	4		1	14		13	18	31
Celkom ŠkVP		31		33		33			27			124			

7.5 Poznámky k učebnému plánu pre osemročné štúdium

- 1) Škola zachovala v školskom vzdelávacom programe celkový počet hodín uvedený v Rámcovom učebnom pláne pre gymnáziá so štvorročným a osemročným štúdiom s vyučovacím jazykom slovenským s platnosťou od 1. septembra 2011.
- 2) Škola dodržala maximálny počet vyučovacích hodín v týždni v jednom ročníku.
- 3) Pri prestupe žiaka prijímacia škola zistí, podľa akého školského vzdelávacieho programu sa žiak vzdelával na predchádzajúcej škole a zabezpečí zosúladienie jeho vedomostí, zručností a postojov so svojím vzdelávacím programom spravidla v priebehu jedného roka.
- 4) Vyučovacia hodina v popise tohto učebného plánu trvá 45 minút.
- 5) Trieda sa môže deliť na skupiny v každom predmete podľa podmienok školy.
- 6) Prvý cudzí jazyk – Anglický jazyk sa vyučuje povinný cudzí jazyk so zvýšenou časovou dotáciou oproti ŠVP. Trieda sa delí na skupiny.
- 7) Druhý cudzí jazyk si žiak volí pri nástupe do 1. ročníka z nasledovnej ponuky: nemecký, francúzsky, ruský a španielsky. 2. cudzí jazyk má nižšiu časovú dotáciu ako 1. cudzí jazyk. Trieda sa delí na skupiny.
- 8) Predmety etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú v skupinách. Pri nedostatku žiakov v skupine sa môže skupina spojiť so skupinou inej triedy tak, aby výsledný počet nepresiahol povolené maximum.
- 9) V predmete telesná a športová výchova sa trieda delí na chlapcov a dievčatá. Pri nedostatku žiakov v skupine sa môže skupina spojiť so skupinou inej triedy tak, aby výsledný počet nepresiahol povolené maximum.
- 10) Pri vyučovaní predmetu informatika sa trieda delí na skupiny tak, aby každý žiak pracoval pri jednom počítači.
- 11) Ďalej sa trieda povinne delí na skupiny na vyučovacích hodinách, ktoré majú charakter laboratórnych cvičení:
 - v predmete fyzika – v 2. – 6. ročníku sa trieda delí na skupiny na jednej vyučovacej hodine
 - v predmete chémia – v 2. – 6. ročníku sa trieda delí na skupiny na jednej vyučovacej hodine
 - v predmete biológia – v 2. a 3., v 6. a 7. ročníku sa trieda delí na skupiny na jednej vyučovacej hodine
- 12) A) **Voliteľné hodiny** - Prostredníctvom voliteľných hodín škola posilnila časovú dotáciu 2. cudzieho jazyka, matematiky, informatiky, biológie, chémie, geografie za účelom rozšírenia a prehĺbenia obsahu predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu. Na rozšírenie škola využila celkom 13 voliteľných hodín.
B) **Voliteľné výberové hodiny** - Pre individuálnu voľbu predmetov škola ponechala žiakom z voliteľných hodín na výber 18 hodín. Žiak si voliteľné výberové hodiny volí z ponuky školy v danom školskom roku podľa nasledovného:
 - V 7. ročníku si žiak povinne volí predmety s celkovou 4-hodinovou časovou dotáciou z nasledovných možností: konverzácia v 1. cudzom jazyku, spoločenskovedný seminár, cvičenia z matematiky, programovanie, semináre z fyziky, chémie, biológie.
 - V 8. ročníku si žiak povinne volí predmety s celkovou 14-hodinovou časovou dotáciou z nasledovných možností: konverzácie v cudzích jazykoch, literárny seminár, spoločenskovedný seminár, seminár z dejepisu, geografie, matematiky, fyziky, chémie alebo biológie, psychológia, ekonomika, programovanie, cvičenia z matematiky alebo informatiky.
 - Ponuka všetkých voliteľných výberových predmetov sa v danom školskom roku môže upravovať podľa záujmu žiakov, zákonných zástupcov, podmienok školy a požiadaviek na trhu práce.
 - Žiaci si volia voliteľné výberové predmety na základe ponukových listov vždy v predchádzajúcom ročníku na ďalší školský rok. Hlavným cieľom voliteľných výberových predmetov je príprava žiakov na maturitnú skúšku, prijímacie konanie na vysokú školu a prípravu štúdia na vysokej škole s rešpektovaním individuálnych požiadaviek žiakov. Voľba voliteľných výberových predmetov z ponuky sa uskutočňuje zvyčajne v dvoch kolách. V druhom kole si vyberajú predmety žiaci, pre ktorých sa vzhľadom na nízky počet záujemcov nimi vybrané voliteľné predmety neotvárajú. Riaditeľka školy má právo rozhodnúť, ktoré voliteľné predmety budú v ďalšom školskom roku otvorené, pričom zohľadní dostatočný počet žiakov v skupine i personálne i materiálne podmienky školy.
- 13) Na predmete umenie a kultúra sa trieda delí na skupiny v 7. ročníku.
- 14) Riaditeľka školy má právo rozhodnúť o neotvorení výučby vo voliteľnom výberovom predmete alebo v 2. cudzom jazyku, pokiaľ by došlo k nízkemu záujmu žiakov v jednotlivých zameraniach a ročníkoch a určiť tieto predmety ako povinne voliteľné.
- 15) Spôsob klasifikácie predmetu je uvedený v kritériách hodnotenia, ktoré sú súčasťou učebných osnov príslušného predmetu. Žiak je s nim oboznámený na prvej vyučovacej hodine v predmete v danom školskom roku.

8 Vyučovací jazyk

Výchovno-vzdelávací proces sa realizuje v slovenskom jazyku.

9 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Štúdium v oboch dĺžkach štúdia sa ukončuje maturitnou skúškou. Spôsob ukončenia štúdia i organizácia maturitnej skúšky sa riadi § 74 – 77, § 80 – 82, § 86 – 93 školského zákona, vyhláškou MŠ SR č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení vyhlášky č. 209/2011 Z. z., ďalšími smernicami a metodickými pokynmi v danom školskom roku. Žiak môže vykonať maturitnú skúšku len z vyučovacích predmetov, v ktorých sa vzdelával.

Maturitnú skúšku koná žiak zo 4 povinných predmetov, a to:

- 1) slovenský jazyk a literatúra,
- 2) povinný predmet zo skupiny predmetov cudzí jazyk – gymnazista je povinný maturovať na úrovni B2 z jedného cudzieho jazyka (anglický, nemecký, ruský, španielsky, francúzsky),
- 3) voliteľný predmet zo skupiny prírodovedných, spoločenskovedných alebo ostatných predmetov (týždenná hodinová dotácia pre predmet - najmenej 6 hodín vrátane seminárov alebo cvičení s rovnakým zameraním),
- 4) ďalší voliteľný predmet.

Žiak si môže zvoliť aj dobrovoľný piaty, resp. šiesty predmet (§ 73 ods. 7 zákona č. 245/2008 Z. z.).

Maturitná skúška z predmetov slovenský jazyk a literatúra, cudzí jazyk pozostáva z **externej, písomnej formy internej časti a ústnej časti**. Maturitná skúška z matematiky sa skladá z externej časti a ústnej časti. Ostatné predmety majú len ústnu časť maturitnej skúšky.

Maturitná skúška má 2 časti:

1. **Externá časť /PFEČ/** : centrálne vypracovaný test, externe vyhodnocovaný
2. **Interná časť** : môže mať dve formy

a) písomná forma (PFIČ):

Je to písomný test, ktorý zadáva ministerstvo. Vykonáva sa v rovnakom čase na celom území SR. Vyhodnocuje sa interne.

b) ústna forma (ÚFIČ):

Je odpoveď študenta pred predmetovou maturitnou komisiou zloženou z predsedu maturitnej komisie a dvoch skúšajúcich. Študent si žrebuje jedno zo schválených maturitných zadaní.

Výsledky externej časti /PFEČ/ a písomnej formy internej časti /PFIČ/ sa hodnotia percentami, ústna odpoveď známkou. Na maturitnom vysvedčení sa z predmetu, ktorý má externú časť, uvádza aj percentil /úspešnosť/ žiaka v porovnaní s výsledkami ostatných maturantov SR z daného predmetu a úrovne/.

Žiak úspešne zložil maturitnú skúšku, ak úspešne zložil skúšku zo všetkých predmetov maturitnej skúšky. Ak žiak neuspel z dobrovoľného predmetu, nemá to vplyv na úspešné vykonanie maturitnej skúšky a výsledok sa ani neuvádza na maturitnom vysvedčení. Kritériá úspešnosti a postup hodnotenia žiaka v jednotlivých maturitných predmetoch ustanovuje vyhláška o ukončovaní štúdia.

10 Personálne zabezpečenie

Ciele a zámery školy umožňujú naplňovať svojou činnosťou pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci s trvalým pracovným pomer, pracovným pomerom na dobu určitú, na plný i čiastočný pracovný úväzok. Konkrétnosti sú ovplyvnené v danom školskom roku rôznymi

atribútmi, najmä počtom tried, resp. počtom vyučovacích hodín v danom školskom roku. Činnosť školy zabezpečuje priemerne 55 zamestnancov, manažment riadenia školy tvorí riaditeľka školy, zástupkyňa riaditeľky školy, vedúca školskej jedálne.

Pedagogickí a odborní zamestnanci

Pedagogický zbor školy tvorí približne 40 plne kvalifikovaných pedagogických zamestnancov. K jeho silným stránkam patrí to, že ide o pomerne mladý kolektív - vekový priemer je približne 40 rokov. Z toho vyplýva jeho flexibilita a otvorenosť zmenám. Odbornosť vyučovania je na veľmi dobrej úrovni, odborne vyučované hodiny predstavujú 99 %. Medzi neodborne vyučované patria predmety s nízkou hodinovou dotáciou, ide najmä o výchovné a nematuritné predmety.

Pedagogický zbor poskytuje možnosti pre nadpriemerne vysokú voliteľnosť jazykov. Žiaci majú možnosť výberu dvoch z piatich odborne vyučovaných jazykov - anglického, nemeckého, francúzskeho, ruského a španielskeho jazyka. Takisto plne odborne sa v škole pokrývajú aj hodiny informatiky.

V škole pôsobí výchovný poradca, ktorý absolvoval viaceré certifikované školenia a škola bude mať aj vlastného špeciálneho pedagóga (jeden z vyučujúcich – absolvent ProIntegra programu - absolvuje rozširujúce štúdium špeciálnej pedagogiky).

Pedagogický zbor reflektuje dôležitosť celoživotného vzdelávania. Viacerí učitelia si dopĺňajú vzdelanie a rozširujú profesijné kompetencie prostredníctvom kvalifikačného a kontinuálneho vzdelávania. Škola pravidelne vysiela učiteľov na jednorazové vzdelávania, školenia, semináre organizované MPC, ŠPÚ alebo inými certifikovanými inštitúciami. Aj keď nepatria medzi akreditované vzdelávanie, sú nevyhnutné pre realizáciu mnohých činností školy. Zapájame sa aj do celoslovenských projektov zameraných na vzdelávanie pedagogických zamestnancov. Škola poskytuje akreditované vzdelávanie začínajúcim zamestnancom podľa platnej legislatívy.

Všetci učitelia pedagogickí zamestnanci absolvovali základné kurzy počítačovej gramotnosti, školenia v oblasti projektovania vyučovacích jednotiek, tvorby didaktických testov, školenia pre vykonávanie činnosti predsedov predmetových a školských maturitných komisií a tvorby školského vzdelávacieho programu pomocou softvéru SMILE.

V rámci skvalitňovania procesu vzdelávania a zlepšovania spolupráce učiteľov bolo vytvorených 15 predmetových komisií pre jednotlivé predmety i pre skupiny predmetov. V jednotlivých komisiách pod vedením predsedu predmetovej komisie pôsobia učitelia vyučujúci príslušné predmety.

Ďalšou prednosťou pedagogického zboru je jeho kompetencia v oblasti podávania a administrovania projektov rôznych typov (od veľkých ESF projektov, podaných v rámci školy alebo realizovaných v spolupráci s vysokými školami a inými inštitúciami, cez menšie projekty v rámci rôznych nadačných fondov). Úspešnosť podaných projektov je takmer 80 %. Takisto sa zúčastňujeme rôznych typov európskych mobilít v rámci projektu Comenius.

Škola má vypracovaný plán vnútroškolského hodnotenia i plán kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov. Koordinačnú úlohu najmä v oblasti prierezových tém a odporúčaných tém plnia koordinátori špecializovaných činností – koordinátor environmentálnej výchovy, koordinátor protidrogovej výchovy a prevencie závislostí, koordinátori pre výchovu k ľudským právam, výchovu k manželstvu a rodičovstvu, koordinátori pre BOZP a CO, koordinátori informatizácie a internetovej stránky školy, koordinátori pre činnosť Žiackej školskej rady a školskú odbornú činnosť.

V oblasti výchovného a kariérneho poradenstva i pomoc vo vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími problémami škola ponúka žiakom školy a ich zákonným zástupcom služby výchovného poradcu i odborného zamestnanca – špeciálneho pedagóga. Škola

nemá vlastného školského psychológa, preto významnú úlohu zohráva výchovný poradca. Tento je členom širšej gremiálnej rady školy a úzko spolupracuje s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

Nepedagogickí zamestnanci

Prevádzku školy a školskej jedálne zabezpečuje priemerne 17 nepedagogických zamestnancov. Jedna skupina zabezpečuje technicko-ekonomickú prevádzku školy, druhá sa stará o poskytovanie stravovania v školskej jedálni.

11 Materiálno-technické a priestorové podmienky

11.1 Priestorové podmienky

Škola je lokalizovaná v centrálnej časti mesta, v blízkosti inštitúcií ako Mestská knižnica Milana Chrásteka, Hvezdáreň a planetárium, Pohronské osvetové stredisko, Mestské kultúrne centrum. Nachádza sa v blízkosti autobusovej stanice, čo predstavuje výhodu najmä pre dochádzajúcich žiakov, ktorých je väčšina. Vyhovujúce je umiestnenie budovy pri pokojnej cestnej komunikácii na jednej strane, z ostatných strán je uzavretá školským dvorom.

Zásadným problémom školy je vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom v areáli školy. Napriek opakovaným snahám vedenia školy a krokom, ktoré boli zrealizované ohľadom majetkového vysporiadania pozemkov v šk. roku 2008/2009 problémy pretrvávajú. Znemožňujú tak čerpať prostriedky z fondov EÚ na rekonštrukciu budovy a najmä areálu školy.

Ten tvorí pomerne lukratívny priestor pre vybudovanie viacúčelových ihrísk. Po ich prebudovaní by v centre mesta mohol vzniknúť zaujímavý priestor na tréningový proces aj voľnočasové aktivity, posilnilo by to aj krúžkovú činnosť v škole.

K negatívam školy patrí množstvo bariér, ktoré znemožňujú pohyb hendikepovaných v jej priestoroch. V súčasnosti však nemá škola telesne hendikepovaných žiakov.

Budovu školy tvoria dve navzájom spojené časti. V hlavnej časti sa nachádzajú kmeňové triedy, odborné učebne, triedy na delenie, miestnosti pre vedenie školy, nepedagogických pracovníkov školy, zborovňa, kabinety, školská jedáleň, vrátnica, školský bufet a sociálne zariadenia. Vo vedľajšej časti je telocvičňa, posilňovňa, miestnosť pre stolný tenis, triedy na delenie, odborné učebne, školská knižnica, šatne so sprchami, kabinet.

Vďaka projektu Inovácia prírodovedného vzdelávania sa podarilo na prízemí hlavnej časti budovy vybudovať väčšiu prednáškovú učebňu (pre 56 žiakov), v ktorej prebiehajú besedy, stretnutia učiteľov, školenia, odborné prednášky, stretnutia rodičov, atď. Bola vybudovaná multimediálna prírodovedná knižnica a modernizované odborné učebne pre výučbu prírodovedných predmetov i dejepisu. Každoročne sa snažíme vytvoriť ďalšiu odbornú učebňu najmä obnovou nábytku, digitálnej techniky. Pre žiakov, učiteľov školy i našich bývalých absolventov je k dispozícii školská knižnica, ktorá obsahuje aktuálnu odbornú literatúru i beletriu.

Škola sa snaží každoročne rozširovať a modernizovať i priestory určené na relaxáciu pre žiakov a učiteľov. Boli vytvorené oddychové zóny, v ktorých majú žiaci možnosť pripojiť sa na školskú wifi sieť. Na regeneráciu pracovných síl môžu zamestnanci školy využívať klubovňu.

Výhodou je poskytovanie služieb vlastnej školskej jedálne, ktorá sa nachádza priamo v budove školy. Pitný režim i doplnkové stravovanie je poskytované v školskom bufete a v nápojových a potravinových automatoch.

11.2 Miestnosti, učebne a ich vybavenie

Škola je plne organizovaná. Vyučovanie sa uskutočňuje v jednej zmene. Priestorové a materiálno – technické vybavenie školy umožňuje naplňovať školský výchovno-vzdelávací

program z hľadiska uplatňovania rozmanitých inovatívnych foriem a metód vyučovania i požiadaviek na delenie tried na skupiny. Na troch podlažiach budovy sa nachádza:

- 14 klasických učební pre 25 – 35 žiakov využívaných len ako kmeňové triedy (jedna z tried má interaktívnu tabuľu),
- 5 učební slúži ako kmeňová trieda aj ako odborná učebňa,
- 14 odborných učební:
 - 2 učebne informatiky, v ktorých PC vybavenie umožňuje individuálnu výučbu žiakov v skupine s maximálne 17-timi žiakmi, obe vybavené IKT, jedna interaktívnou tabuľou, doplnenie voľného priestoru lavicami a stoličkami umožňuje v oboch učebniach realizovať aj vyučovanie s celou triedou,
 - laboratórium fyziky vybavené IKT, s prístupom na internet, televízorom, modernými meracími prístrojmi a meracím systémom IP Coach, CCD kamerou, DVD prehrávačom
 - odborná učebňa biológie s nadštandardným zariadením, IKT, mikroskopmi a CCD kamerou s pripojením na PC, s prístupom na internet, vybavená modernými pomôckami a meracím systémom IP Coach, s televízorom, dataprojektorom, vizualizérom a DVD prehrávačom, doplnená aktuálnou odbornou literatúrou,
 - odborná učebňa chémie s moderným nadštandardným zariadením, zrekonštruovanými rozvodmi elektriny a vody, prístupom na internet, vybavená modernými pomôckami a digitálnymi meracími prístrojmi, s dataprojektorom,
 - odborná učebňa fyziky s moderným nadštandardným zariadením, IKT, zrekonštruovanou elektrickou sieťou, prístupom na internet, vybavená modernými pomôckami a digitálnymi meracími prístrojmi a demonštračnými i žiackymi súpravami, interaktívnou tabuľou (mimo hodín fyziky slúži ako kmeňová trieda),
 - odborná učebňa pre vyučovanie anglického jazyka vybavené 4 PC s prístupom na internet, dataprojektorom, televízorom, audiotechnikou a DVD prehrávačom, interaktívnou tabuľou,
 - odborná učebňa pre vyučovanie nemeckého jazyka, vybavené počítačmi s prístupom na internet, televízorom, audiotechnikou a DVD prehrávačom,
 - jazyková učebňa pre vyučovanie francúzskeho, španielskeho a ruského jazyka,
 - učebňa etiky s novými školskými lavicami a stoličkami,
 - odborná učebňa dejepisu s nadštandardným vybavením, pripojením na internet, aktuálnou odbornou literatúrou, interaktívnou tabuľou, televízorom a DVD prehrávačom (mimo hodín dejepisu slúži ako kmeňová trieda),
 - odborná učebňa slovenského jazyka s nadštandardným zariadením, pripojením na internet, interaktívnym dataprojektorom, televízorom a DVD prehrávačom (mimo hodín vyučovania slovenského jazyka a literatúry slúžia ako kmeňová trieda),
 - odborná učebňa anglického jazyka s nadštandardným zariadením, pripojením na internet, interaktívnym dataprojektorom, televízorom a DVD prehrávačom (mimo hodín vyučovania slovenského jazyka a literatúry slúžia ako kmeňová trieda),
 - odborná učebňa dejepisu s interaktívnou tabuľou a pripojením na internet.
- multimediálna prednášková miestnosť (pre 56 žiakov) s interaktívnou tabuľou,
- školská knižnica (najmä pre výučbu literatúry a slovenského jazyka, bolo by potrebné obnoviť knižný fond z oblasti beletrie a krásnej literatúry, vybavená počítačmi s pripojením na internet a knižničným softvérom, televízorom, s moderným zariadením) – v popoludňajších hodinách plní funkciu Centra učenia sa (k dispozícii je množstvo aktuálnej odbornej literatúry),
- multimediálna odborná knižnica pre prírodovedné predmety s 2 PC a pripojením na internet, novým nábytkom a novým odborným knižným fondom, doplnená interaktívnou tabuľou,
- telocvičňa so zvýšeným stropom, vhodná aj na volejbalové tréningy,
- posilňovňa,
- miestnosť s vybavením na stolný tenis,
- školská jedáleň a kuchyňa s modernizovaným vybavením a klimatizáciou,

- školský bufet,
- zborovňa pre všetkých učiteľov s PC vybavením, prístupom na počítačovú sieť, kopírovacími strojmi a tlačiarňami, každý učiteľ má vlastné pracovisko a knižnicu,
- knižnica s najnovšou pedagogickou literatúrou v priestoroch pre vedenie školy,
- kabinety (ukladanie máp, atlasov, odbornej literatúry, priestorových pomôcok, obrazových materiálov),
- priestory pre vedenie školy a nepedagogických zamestnancov (riaditeľňa, miestnosť pre zástupcov vedenia školy, sekretariát, vzájomne oddelené ekonomické a personálne oddelenie),
- miestnosti pre ostatných pracovníkov (vrátnica, školník, upratovačky),
- priestory pre zabezpečenie hygieny žiakov a osobitne pre učiteľov (sociálne zariadenia, 4 šatne, sprchy),
- ďalšie priestory potrebné pre prevádzku školy (archívy, zrekonštruovaný sklad učebníc),
- kabinet pre výchovného poradcu,
- kabinet pre špeciálneho pedagóga,
- klubovňa pre zamestnancov školy s kuchynkou a sociálnym zariadením.

V školskom roku 2010/2011 boli zrekonštruované a novým nábytkom zariadené dve kmeňové učebne, v ktorých sme zriadili zároveň dve odborné učebne určené na vyučovanie slovenského a anglického jazyka. V oboch učebniach je k dispozícii notebook pre učiteľa s pripojením na internet a interaktívny dataprojektor a televízor s DVD prehrávačom.

V školskom roku 2011/2012 bola v škole zriadená učebňa kontinuálneho vzdelávania v rámci projektu Profesionálny a kariérny rast pedagogických zamestnancov.

V odbornej učebni nemeckého jazyka a anglického jazyka bola položená plávajúca podlaha. Vzhľadom na vyťaženie elektrickej siete a doplnenie počítačov bolo potrebné opraviť rozvodnú skriňu na 1. poschodí, vybudovať nové rozvody elektrickej energie do tried. Doplnené boli regále do kabinetu chémie.

Keďže priestor zborovne využíva naraz takmer 40 pedagogických a odborných zamestnancov, vedenie školy sa snažilo vytvoriť miestnosť na regeneráciu pracovnej sily zamestnancov. V priestoroch pôvodne školského bytu bola vybudovaná klubovňa pre zamestnancov s malou kuchynkou a sociálnym zariadením. Miestnosť bola vybavená novým nábytkom.

V priestoroch učební i chodieb sú umiestnené skrinky pre žiakov na odkladanie osobných vecí a prezuviek. Postupne sa v spolupráci so Združením rodičov zakupujú skrinky, ktoré sú majetkom školy a žiakom sa požičiavajú na celú dĺžku štúdia.

11.3 Vybavenie pomôckami

Vďaka množstvu projektov, ktoré v uplynulom období realizovali učitelia na základe rôznych výziev, je škola vybavená množstvom modernej didaktickej techniky, odbornej literatúry, záznamovej techniky, IKT, využívame meracie systémy, moderné meracie prístroje. Množstvo moderných učebných pomôcok a techniky sme zakúpili v posledných dvoch rokoch z nasledovných prostriedkov:

- rozpočet školy,
- prostriedky Žiarskeho gymnaziálneho fondu (najmä z 2 % z daní a z finančných darov),
- podpora Združenia rodičov,
- z grantov na vzdelávacie účely – MŠ SR,
- granty z Nadácie ZSNP a Slovalco, Nadácie Konto Orange, Nadácie Intenda,
- grantu z Fondu Cyrila Gazdaricu spravovaného Karpatskou nadáciou.

Vďaka zapojeniu do projektov zameraných na vzdelávanie učiteľov realizovaných na ŠPÚ, ÚIPŠ máme k dispozícii ďalšie moderné IKT vybavenie. Projekty sme využili aj na zakúpenie kancelárskych potrieb, tonerov a ďalšieho spotrebného materiálu.

Doplnené boli najmä:

- počítače – pevné stanice a notebooky,
- prídavné zariadenia k PC (LCD monitory, klávesnice, myši, slúchadlá s mikrofónmi, web kamery),
- záložné zdroje, náhradné zdroje do PC, ventilátory do PC,
- legálny softvér (Windows, Office, špeciálne programovacie prostredia, informačný systém školy),
- softvér na spracovanie Školského vzdelávacieho programu SMILE,
- dataprojektory, interaktívne dataprojektory,
- televízory LCD, DVD a CD prehrávače, rádiomagnetofóny,
- reproduktory k interaktívnym tabuliam,
- skener,
- viazací systém (tepelná väzba),
- odborná a prírodovedecká literatúra, učebnice, slovníky, metodické príručky, videokazety, edukačné CD a DVD, mapy,
- digitálne meracie prístroje a vybavenia laboratórií,
- digitálne fotoaparáty a videokamery,
- senzory k stavebniciam lego,
- solárne stavebnice, solárna fontána,
- stavebnice lego – modely elektrární,
- vybavenie telocvične a posilňovne – lopty, siete, obaly na žienky, rakety na bedminton, športové potreby pre florbal, dresy.

Pozitívom je vybavenie každej učebne digitálnou prezentačnou technikou. Takmer každý učiteľ pracujúci na plný úväzok, ktorý prejavil záujem, má k dispozícii notebook. Podarilo sa revitalizovať školskú počítačovú sieť obnovou a výmenou častí hardvéru v počítačových staniciach. Zapojili sme sa do projektu INFOVEK 2, ktorého cieľom je zrýchliť sieťové pripojenie a sprístupniť cez wifi technológiu internet pre žiakov. V priestoroch školy je pre žiakov i učiteľov k dispozícii wifi sieť a rýchlosť pripojenia je zvýšená vďaka optickej technológii.

K dlhodobým cieľom školy patrí budovať ju ako inštitúciu otvorenú mestskej komunite. Preto jej nadštandardne vybavené priestory, nezostanú neprístupné. Digitálna technika i priestory školy sú k dispozícii žiakom pre realizáciu ich mimoškolskej činnosti, pri príprave na súťaže, spracovaní prác SOČ, žiacke projekty a propagáciu školy na verejnosti. Žiakom i bývalým absolventom školy sú poskytované služby školskej knižnice.

Neustále hľadáme možnosti na zlepšenie materiálneho zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu a cesty k získaniu pozemkov v okolí školy za účelom vybudovania školského multifunkčného ihriska.

11.4 Škola ako životný priestor

11.4.1 Vytváranie podnetného prostredia

Od roku 2004 škola prešla rozsiahlou prestavbou. Jej úlohou bolo jednak prispôbiť bývalú budovu ZŠ potrebám strednej školy, jednak vytvoriť bezpečný a esteticky zodpovedajúci priestor. Modernizované boli všetky odborné učebne, čo dáva možnosť využívať inovatívne metódy výučby, zatriktívniť učebný proces.

K estetizácii prostredia patrí vybavenie tried novým školským nábytkom, žalúziami. Žiaci sú vedení k cieľavedomému vytváraniu kultúrneho prostredia rôznymi aktivitami-

k najpopulárnejším patrí vianočná súťaž o najkrajšie vyzdobenú triedu, prípravy tried na ústnu časť maturitných skúšok.

Škola má pomerne rozsiahle chodbové priestory, ktoré využíva ako komunikačné a informačné priestory. Umiestnením lavičiek na chodbách pred triedami je daná možnosť počas prestávky stretávať sa žiakom z viacerých tried. Žiaci majú k dispozícii niekoľko oddychových zón, ktoré využívajú na oddych, štúdium, sledovanie televízneho programu. V priestoroch školy majú žiaci umožnený prístup na internet.

Na chodbách sú umiestnené tablá, to pomáha lepšiemu budovaniu vzťahu k histórii školy a buduje hrdosť na osobnosti, ktoré sú absolventmi školy - tomuto účelu slúži aj organizovanie besied s absolventmi školy.

Komunikačnú zónu tvoria aj nástenky, na ktorých sú prezentované výstupy z projektov, realizovaných žiakmi, fotografie z aktuálnych podujatí. V centrálnej časti chodby je priestor na prezentovanie aktuálneho diania v rámci projektov. Ostatné nástenky slúžia ako zdroje informácií o dianí v škole.

Neustále aktualizované informácie o školskom živote môžu záujemcovia získať aj z webovej stránky školy.

Estetiku prostredia dotvárajú výtvarné práce žiakov a množstvo rozmanitých kvetov, rozmiestnených v spojovacích priestoroch a triedach.

11.4.2 Vytváranie pozitívnej klímy

V našej škole budeme akcentovať, monitorovať a vyhodnocovať viaceré faktory, ktoré sú dôležité pre utváranie pozitívnej klímy školy. Sledované budú v rámci evaluácie a autoevaluácie školy a to: hospitačnou činnosťou vedenia školy na hodinách, dotazníkovou metódou (žiakom, rodičom, učiteľom...), štruktúrovanými pohovormi so žiakmi, učiteľmi, v správach výchovného poradcu, konzultáciami s KPPP v Banskej Bystrici.

Sledované (merateľné ukazovatele sú v nasledujúcom texte hrubo vytlačené, ostatné sú vo forme odporúčania pre prácu pedagógov školy).

Pozitívnu atmosféru vytvárame cez:

- a) **cieľavedomé a na úlohy orientované prostredie**
- b) uvoľnené, vrelé a podporujúce prostredie
- c) **vzťahy učiteľ – žiak**
 - vzájomná úcta a kontakt
 - dobrý príklad
 - humor
- d) zvyšovanie sebahodnotenia žiakov
 - humánny prístup
 - odovzdávanie kladných informácií
 - poskytovanie pozitívnej pomoci
- e) **vzhlád učebne a zloženie triedy**
 - vzhlád učebne
 - usporiadanie učebne
 - upravenosť
 - zloženie triedy

Učitelia sú vedení k tomu, aby :

- a) venovali žiakom pozornosť pri rozhovoroch
- b) **vytvárali pokojnú, uvoľnenú atmosféru, aby mali dostatok času rozprávať sa bez prerušovania, formulovať a vyjadrovať svoje myšlienky**
- c) **dávali žiakom spätnú väzbu, že ich počúva**

- d) komentovaním podporovali ďalšie uvažovanie žiaka
- e) vyhýbali sa hodnoteniu nápadov (napr.: dobrý nápad, dobrý záver), pretože tak sa vytvára dojem, akoby existovala len jedna správna odpoveď

Zároveň je potrebné, aby učitelia reagovali na prejavy diskriminačného správania i tak, že:

- **ho nebudú ignorovať**
- **vysvetlia, čo žiaci videli a zapoja účastníkov do dialógu.**
- aby sa neobávali konfliktu.
- uvedomili si vlastné postoje.
- **dokázali modelovať - predviesť očakávané správanie**
- **boli pripravení zasiahnuť**
- **rozlišovali kategorické a stereotypné myslenie**

Žiaci by mali byť vedení k :

- prejavom iniciatívy, samostatnosti
- túžbe po poznaní (rozširovanie vedomostí)
- chápaniu a porozumeniu nielen učiteľa, ale aj spolužiakov
- **prejavom dôvery k učiteľovi a spolužiakom**
- **spolupráci s učiteľom a podieľaní sa napr. na tvorbe pravidiel triedy, riešení problémov, vytváraní centier aktivít**
- **úcte k svojmu učiteľovi a spolužiakom**
- **zodpovednosti za úspech i neúspech v práci**

Zásady tvorby pozitívnej klímy v našej škole sú:

1. Vytvárať v triede klímu cieľavedome orientovanú na úlohy, uvoľnenú, priateľskú, podporujúcu a podnecujúcu zmysel pre poriadok
2. **Pomáhať žiakom – zvlášť spätnou väzbou o ich prospechu, získať vedomie vlastnej hodnoty a rozvíjať sebaúctu k sebe**
3. **Cez učebné činnosti poskytovať podnety a poskytovať reálnu príležitosť k úspechu**
4. **Využívať vnútorné a vonkajšie zdroje motivácie žiakov**
5. Vyjadrovať svojím konaním kladné očakávania
6. Dávať najavo svoj osobný záujem a starostlivosť o pokrok každého žiaka
7. **Mať vzťahy so žiakmi založené na vzájomnej úcte**
8. Brať primeraným spôsobom do úvahy vplyv zloženia kolektívu (napr. : rozsah schopností, rozmanitosť spoločenského pôvodu) na spôsoby podporujúce v triede kladnú klímu

11.4.3 Stratégie tvorby inkluzívneho prostredia

V škole uplatňujeme stratégie, ktoré pomáhajú vytvárať inkluzívne prostredie, dodržiavanie stratégií je sledované v rámci procesu evaluácie a autoevaluácie školy - hlavne dotazníkovou metódou a anketami (dopytovanie sa žiakov). Sledované sú nasledovné stratégie:

Stratégie:

1. Tempo výučby prispôbovať žiakom, vychádzať z ich úrovne
2. Uplatňovať individuálny prístup (*Každý žiak si môže zvoliť množstvo novej látky podľa vlastných síl, každý si navrhne, čo sa v ten deň naučí, ale potom by mal cieľ splniť.*)
3. Využívať pestré metódy pri vyučovaní
4. Podporovať vzájomnú pomoc medzi žiakmi
5. Prenechávať im dostatok zodpovednosti za svoj prospech (Snažím sa zveriť im takú zodpovednosť, aby sa cítili dôležití, ale zároveň ju uniesli.)
6. Počítat s rôznymi potrebami žiakov

7. Venovať sa veciam, ktoré oni sami pokladajú za dôležité
8. Vychádzať pri vyučovaní z každodenného života a jeho potrieb
9. Ponúknuť im osobnú pomoc
10. Nechávať ich, aby sa vyjadrili ako trieda, alebo individuálne mimo triedy
11. Spolupracovať s kolegami- tímová práca
12. Spolupráca s rodičmi, podľa potrieb
13. Odborná spolupráca mimo školy
14. Sústavné osobné vzdelávanie sa učiteľov v oblasti práce s integrovanými žiakmi

12 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Na základe školského zákona je škola pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním povinná:

- prihliadať na základné fyziologické procesy,
- vytvárať podmienky na zdravý vývin detí a žiakov a na predchádzanie sociálno-patologickým javom,
- zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia detí a žiakov,
- poskytnúť nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov,
- viesť evidenciu školských úrazov detí a žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou; pri vzniku školského úrazu vyhotoviť záznam o školskom úraze.

Vychádzajúc z platného zákona a ďalších usmernení škola vypracúva celý súbor zásad, pokynov a úloh, ktoré sú zahrnuté vo vnútorných školských dokumentoch, ako sú pracovný poriadok pre zamestnancov, školský poriadok, bezpečnostné a požiarne predpisy, laboratórne poriadky v odborných učebniach, smernice pre organizovanie kurzov na ochranu človeka a zdravia, účelových cvičení, exkurzií, školských výletov, a pod. Zmeny v legislatíve a dodržiavanie predpisov priebežne sleduje koordinátor BOZP a koordinátor CO.

Poučenie o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci absolvuje:

- každý nový pracovník pri nástupe do zamestnania,
- každý zamestnanec školy po každé dva roky,
- žiak v prvý deň školského roka oboznámením sa s vnútorným školským poriadkom,
- žiak počas úvodnej hodiny v odbornej učebni (získa zároveň poučenie o zaobchádzaní s elektrickými zariadeniami, o pravidlách prístupu na školskú sieť),
- žiak pred každou školskou akciou, školou prírody, lyžiarskym kurzom, exkurziou a účelovým cvičením a kurzom na ochranu človeka a zdravia.

Dôležitým prostriedkom zabezpečenia hygieny učenia je stanovenie rozvrhu hodín. Vyučovanie pre žiakov môže začínať najskôr o 7.00 hod. nultou vyučovacou hodinou. Dlhodobu sa snažíme, aby žiaci nižších ročníkov osemročného gymnázia nemali nulté hodiny, ale i o to, aby zaťaženie žiakov počas týždňa bolo rovnomerné. Pre dochádzajúcich žiakov zabezpečujeme vstup do školy už od skorých ranných hodín.

Bezpečnosť žiakov je monitorovaná kamerovým systémom. Po príchode do školy sa žiak musí prezuť. Počas prestávok dohliada na poriadok dozor, ktorý je stanovený vždy na začiatku školského roka. Žiak až do dovŕšenia plnoletosti nesmie opustiť budovu školy bez sprievodu alebo oznámenia rodiča. Snahou vedenia školy je zabezpečiť údržbu tried, čistenie chodieb, tabúl, sociálnych zariadení, čo vytvára pocit väčšej pohody.

Stravovací režim žiakov zabezpečuje vlastná jedáleň školy, ktorá okrem obeda (formou dvoch hlavných voliteľných jedál), zabezpečuje pre žiakov desiatu. Pitný režim a doplnkové stravovanie okrem jedálne dopĺňujú automaty s teplými nápojmi a školský bufet.

Škola dodržiava postup riešenia školských úrazov podľa platnej legislatívy, vedie predpísanú evidenciu. Žiaci sú poučení o správaní sa pri úraze, postupe pri písaní správy o úraze. Sú každoročne informovaní o umiestnení lekárskej a hasiacich prístrojov. Pokiaľ príde k úraze, podľa jeho závažnosti zamestnanci reagujú okamžite, poučení o poskytovaní prvej pomoci úraz ošetrovia, pri ťažších zabezpečia prevoz žiaka k lekárovi a kontaktujú zákonných zástupcov.

Pri organizácii hromadných školských akcií (kurzy, školy v prírode, exkurzie a výlety) sa postupuje podľa platného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a ďalších vyhlášok o zotavovacích podujatiach. Žiaci sú na obdobie realizácie týchto aktivít vždy úrazovo poistení.

Ak zdravotný stav nedovoľuje žiakovi absolvovať žiakovi vzdelávanie v oblasti telesnej výchovy, požiada jeho zákonný zástupca na základe odporúčania lekára o oslobodenie od telesnej výchovy. Ďalej sa postupuje podľa pravidiel stanovených školou.

Výchovno-vyučovací proces prebieha z hľadiska bezpečnosti v súlade s platnou legislatívou. Súlad s platnou legislatívou zabezpečuje vedenie školy a monitoruje akreditovaná, externá firma **Pyrobos** na základe dodávateľskej zmluvy.

13 Vnútny systém kontroly a hodnotenia

V rámci zmien, ktoré naša škola podstúpila v súvislosti s prechodom na nový učebný program, sme začali formovať nové - systematické monitorovanie kvality školy.

Autoevaluácia sa v našej škole zameriava na 4 základné oblasti: kvalitu riadenia, kvalitu vyučovacieho procesu, profesionalitu pedagogického zboru a vnútornú klímu školy. (Údaje sú v tabuľke monitorovania kvality v [prílohe č. 2](#)). Pritom prioritou je pre nás orientácia na „zákazníka“. Preto kvalitu vnímame nasledovne:

Žiak napr. bude považovať za kvalitnú tú školu, kde sa bude dobre cítiť, kde je priateľské prostredie, kde sú korektné vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi, kde získa vedomosti a zručnosti, ktoré vyhovujú jeho predstavám, ktoré umožňujú úspešné zvládnutie maturitných skúšok, prijímacích skúšok na školu vyššieho typu atď.

Rodič očakáva zdvorilú komunikáciu, prístup k informáciám a možno aj to, aby škola prebrala od neho určité výchovné funkcie.

Budúci zamestnávateľ chce absolventa, ktorý ovláda jazyky, je počítačovo gramotný, dokáže pracovať v tíme a riešiť problémy.

Kvalita je pre našu školu základnou stratégiou na prežitie.

Realizujeme nasledovné merania:

- monitorovanie klímy školy - interný dotazník o inkluzívnosti prostredia
- motivácia žiakov 9. ročníkov pri voľbe Gymnázia Milana Rúfusa v Žiari nad Hronom, očakávania rodičov
- prieskum spokojnosti odberateľov (VŠ) s úrovňou absolventov gymnázií
- dotazník pre absolventov školy o úrovni vzdelávania na našej škole
- inovatívne metódy a formy vo vyučovacom procese - dotazník pre učiteľov školy
- dotazník pre žiakov podľa publikácie Model hodnotenia kvality školy – Humajová, Marošiová, Občan a demokracia, 2006

Ďalej využívame riadené rozhovory s členmi pedagogického zboru, pozorovania a analýzy učebného procesu (napr. pre potreby interného vzdelávania v škole k Projektovaniu vzdelávacích jednotiek).

13.1 Hodnotenie školy

V rámci tvorby novej koncepcie vzdelávania sa škola sústredila na podrobné spracovanie autoevaluačných princípov. V rámci toho má vypracovaný ucelený systém autoevaluácie, jej ciele, merateľné ukazovatele. Monitorujeme viaceré aspekty kvality školy, k najdôležitejším patria nasledovné:

13.1.1 Študijné výsledky žiakov

Pri analýze študijných výsledkov sa sústreďujeme na nasledovné základné ukazovatele kvality:

- certifikačné merania (PISA, PIRLS, maturitné monitory)
- prípravné testovania kvality školy prostredníctvom NÚCEM (HKM testy)
- meranie úspešnosti prijímania absolventov na VŠ
- interné sledovanie kvality

Ako sledujeme kvalitu v danom bode?

- Dlhodobu sledujeme a vyhodnocujeme výsledky, ktoré škola dosahuje v certifikačných meraniach.
- Výsledky pod celoštátnym priemerom podrobne analyzujeme a v pracovných skupinách navrhujeme riešenia (analýza výchovno-vzdelávacích výsledkov na konci roka, SWOT analýzy, stanovenie úloh v pláne práce školy na nasledujúci školský rok).
- Výchovný poradca dlhodobu sleduje a analyzuje výsledky prijímania študentov na VŠ
- Pomocou dotazníkov získavame poznatky od absolventov školy o jej kladoch a nedostatkoch, ktoré tiež slúžia ako podklady pre rozvojové programy školy
- Interne sledujeme kvalitu vzdelávacích výsledkov pomocou štvrťročného riaditeľského testovania (monitoruje nielen zvládnutie obsahov, ale aj výkonový štandard). Analýzou problémových zadaní sa doladzuje pedagogický proces.
- Pre potreby žiakov sme sformulovali 10 jednoduchých zásad hodnotenia, s ktorými sú oboznámení a majú možnosť konfrontovať procesy prebiehajúce na hodinách s týmito zásadami.

13.1.2 Kvalita školy ako vzdelávacej inštitúcie

Ako sledujeme kvalitu v tejto oblasti?

- Škola má jasne formulované pravidlá, sleduje sa ich dodržiavanie.
- K pravidlám sa mali možnosť vyjadriť aj študenti - formou svojich volených zástupcov v študentskom parlamente.
- Triedni učitelia v spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradňou v Banskej Bystrici sa snažia monitorovať a preventívne pôsobiť v oblasti sociopatologických javov v triede.
- Prostredníctvom pozorovaní interakcií žiakov na hodinách a mimoškolských akciách.
- Pomocou dotazníkov a rozhovorov získavame spätnú väzbu o vzťahoch vyučujúci- žiak.
- Pripravujú sa dotazníky o kvalite školy pre učiteľský zbor a rodičov (viaceré otázky sú pre porovnanie paralelné s už administrovaným žiackym dotazníkom).

Škola ako odborné miesto

Ako sledujeme kvalitu v tejto oblasti?

- Škola má rozpracovaný školský systém vzdelávania, ktorý na základe požiadaviek PK modifikuje.
- Vedenie školy koncepcne sleduje pokrytie predmetov kvalifikovanými odborníkmi, rieši chýbajúce kádre, sleduje ponuky na trhu práce, spolupracuje s pedagogickými VŠ, pomocou praxe absolventov v škole hľadá perspektívnych nových učiteľov.
- V rámci hodnotenia učiteľov jedným z kritérií je aj vzdelávanie učiteľov, ich profesijný rast, zvyšovanie odbornej spôsobilosti.
- Vedenie školy vypracováva analýzu výchovno-vzdelávacích procesov za daný školský rok.
- Vedenie školy pravidelne zverejňuje výročnú správu.
- Jednotlivé PK zostavujú každoročne SWOT – analýzu.
- RŠ, ZRŠ a vedúci PK sledujú dodržiavanie plánu hospitácií.
- Sú jasne vymedzené kritériá rozhodujúcich ukazovateľov, ktoré ovplyvňujú kvalitu procesov prebiehajúcich v škole.
- V škole je vopred stanovený harmonogram kontrolnej činnosti.
- Procesy prebiehajúce v škole sú podľa harmonogramu sledované a vyhodnocované.
- Sú vypracované zásady - pravidlá kontroly a dotknutí zamestnanci sú s nimi oboznámení.
- Plány činností PK pokrývajú pedagogické ciele rozvoja školy.
- Učitelia sa zapájajú do rôznych typov projektov.
- Učitelia sú motivovaní, prichádzajú s návrhmi do plánu práce školy.

Škola ako sociálne miesto

▪ Škola a rodina

Naša škola je inštitúcia otvorená, t.j. základné informácie sú všeobecne prístupné (internet, bulletin,...). Pre záujemcov o štúdium škola organizuje dni otvorených dverí, počas ktorých majú možnosť zoznámiť sa s priestormi školy, študijným programom, zámermi školy, prijímacím konaním - jeho priebehom a kritériami.

Rodičia študentov majú dostupné všetky informácie, dotýkajúce sa ich detí a majú možnosť konzultovať (po dohode o termíne) s ktorýmkoľvek členom pedagogického zboru alebo vedenia školy. Klasifikácia žiakov je pre rodičov sprístupnená prostredníctvom elektronickej žiackej knižky na webovej stránke školy, údaje sú aktualizované minimálne raz mesačne.

Ako sledujeme kvalitu v tejto oblasti?

- Sledovaním efektivity práce triedneho učiteľa
- Sledovaním zapojenia rodičov do života školy
- Vyhodnocovaním práce Rodičovského združenia
- Vyhodnocovaním pripomienok z plenárnych zasadnutí rodičovského združenia a z triednych aktívov RZ

▪ Škola a spoločnosť

Ako sledujeme kvalitu v tejto oblasti?

- Kvalitu sledujeme vyhodnocovaním úspešnosti aktivít organizovaných školou pre mesto a región, sledujeme šoty o škole v regionálnych médiách
- Zahŕňa dopytovanie rodičov, študentov, vysokých škôl ako odberateľov, zamestnávateľov, absolventov školy, použité môžu byť rôzne metódy marketingového prieskumu.

Škola a orientácia na žiakov

V rámci hodnotenia osobného a sociálneho rozvoja žiaka sa opierame o novovytvorený profil absolventa, sformulovaný pre projekt experimentálneho overovania dvojúrovňového participatívneho modelu vzdelávania. Profil v sebe zahŕňa kategórie ako osobnostná zrelosť, pohyb v spoločnosti, príprava na povolanie, všeobecné znalosti.

V rámci neho sledujeme tieto základné priority:

- žiak je aktívne učiaci sa subjekt
- nie je potrebné učiť každého všetko
- žiak sa naučí techniky učenia sa, vyhľadávania informácií
- žiak sa naučí poznávať sám seba, poznať svoje silné a slabé stránky

Ako sledujeme kvalitu v tejto oblasti?

- Preferujeme samostatné riešenia, aktívne spôsoby učenia sa žiaka, posilňujeme voľbu vlastnej vzdelávacej cesty našich študentov.
- Kvalitu tohto procesu externe sleduje ŠPÚ a konzultujeme ju aj s Fakultou prírodných vied UMB.
- Mieru samostatnosti a organizačných schopností študentov preveruje aj množstvo mimoškolských aktivít organizovaných v našej škole. K tradične úspešným patria gymnaziálny ples, imatrikulácie, rôzne charitatívne aktivity: Biela pastelka, Deň narcisov, Beh Terryho Foxa, Modrá nezábudka, Vianočná zbierka, atď. Študenti vydávajú školský časopis, triedy majú možnosť vytvárať svoje internetové stránky.
- Priestor pre monitorovanie aktivít je aj v rámci činnosti študentského parlamentu, v tomto školskom roku sa pod vedením p. Betty Mrškovej žiaci zapájajú aj do aktivít mládežníkov v rámci mestskej komunity.
- Spokojnosť žiakov sledujeme cez rôzne typy dotazníkov, riadeným rozhovorom, individuálnymi pohovormi so žiakmi, akčným výskumom v triede.
- Externe orientáciu na žiaka a jeho potreby vyhodnocujeme za pomoci meraní Krajskej pedagogicko-psychologickej poradne v Banskej Bystrici.
- Sledujeme mieru individuálneho prístupu k žiakovi, jednotlivé kroky vyhodnocujeme v rámci pedagogických rád.
- V škole pôsobí výchovný poradca, ktorý systematicky pracuje na svojom profesijnom raste.
- Učitelia systematicky sledujú a vyhodnocujú problémové javy vo vyučovaní a podávajú návrhy na diagnostiku.
- Systémom interných školení sú oboznamovaní s najnovšími trendmi v oblasti poradenstva, špeciálnej pedagogiky, psychológie.
- Takisto v škole učitelia robia screening talentovanej mládeže, pripravujú špeciálne zadania, v rámci krúžkovej činnosti poskytujú dostatok podnetov pre individuálny rozvoj.
- Ukazovatele v tejto oblasti sú vyhodnocované štvrťročne.

Priebežne sledujeme a hodnotíme plnenie vytýčených cieľov. Akčný plán sa v prípade potreby koriguje. Skvalitnený vyučovací proces sa zdokumentuje a v ďalšom vyučovaní sa už uplatní tento zlepšený proces.

Realizácia autoevaluácie v priebehu školského roka

Podrobné spracovanie systému a riadenia procesu autoevaluácie školy uvádzame v [prílohe](#) č. 2.

13.2 Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia žiakov

Vytvorili sme komplexný dokument Systém hodnotenia a klasifikácie žiaka, ktorý sa nachádza sa v [prílohe č. 1](#). Tento systém má funkciu normatívnu (stanovuje základné pravidlá, vychádzajúce z platných zákonných ustanovení, zohráva aj úlohu didaktickú (v úvodnej časti poskytuje informácie o základných teoretických východiskách, terminológii, možných pedagogických prístupoch,...).

Zvláštna kapitola je venovaná žiakom so špeciálnymi výchovno-vyučovacími potrebami (jedná sa tak o mimoriadne talentovaných žiakov, ako aj žiakov s vývinovými poruchami učenia).

Spôsob klasifikácie žiakov zohľadňuje školský zákon, platné vyhlášky, metodické usmernenia a pokyny a môže byť upravený po vydaní príslušných predpisov. S kritériami hodnotenia v jednotlivých predmetoch sú žiaci oboznámení vždy na prvej vyučovacej hodine v školskom roku.

Na klasifikovanie výstupov žiakov všetci učitelia (okrem učiteľov cudzích jazykov) používajú jednotnú stupnicu, ktorá zodpovedá metodickému usmerneniu. Učitelia cudzích jazykov postupujú podľa európskeho jazykového portfólia. Jednotlivé predmetové komisie na začiatku školského roka ustanovia spoločné kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov v jednotlivých predmetoch na úvodnom zasadnutí PK v danom školskom roku (sú súčasťou zápisnice z úvodného zasadnutia PK). Žiaci sú s nimi podrobne oboznámení počas úvodných hodín v danom predmete. Základné pravidlá hodnotenia obsahuje i Školský poriadok.

13.2.1 Kontrola vyučovacieho procesu (VP)

- je proces, ktorým sa zisťuje a posudzuje stupeň dosiahnutia jeho cieľov. **Výsledky vyučovacieho procesu** predstavujú, čo sa žiaci vo VP naučili, osvojili si v kognitívnej, psychomotorickej i afektívnej oblasti, aké kompetencie získali. Kontrola VP sa skladá z dvoch vzájomne prepojených a závislých činností:

- 1) **Diagnostika** (zisťovanie výsledkov VP) – ide o preverovanie výsledkov činnosti žiakov (zisťovanie stupňa dosiahnutých výsledkov), o meranie výkonu žiaka, o zistenie toho, čo žiak vie a čo nevie, ako sa zlepšil v porovnaní sám so sebou.
- 2) **Hodnotenie** (posúdenie výsledkov VP) – ide o slovné alebo písomné vyjadrenie názoru, postoja hodnotiteľa k výsledkom činnosti žiaka. Podstatou je porovnanie výsledkov činnosti žiaka zistených preverovaním (skúšaním) s určenými požiadavkami, vzormi, normami, vzdelávacím štandardom alebo sebou samým.

Hodnotenie môže a nemusí byť ukončené **klasifikáciou** – zaradením žiackych výkonov do výkonnostných skupín, kvantitatívnym vyjadrením úrovne výsledkov VP v podobe známky, bodov, percent, kreditov.

13.2.2 Všeobecné zásady kontroly vyučovacieho procesu

- 1) Hodnotenie a klasifikácia sú priebežnou činnosťou celého klasifikačného obdobia.
- 2) Cieľom vzdelávania nie je získanie známky - klasifikácia, ale všestranný rozvoj osobnosti žiaka, nadobúdanie kompetencií, tak je orientované aj hodnotenie.
- 3) Žiak musí poznať vopred jasné a zrozumiteľné spôsoby a kritériá hodnotenia učebných činností, množstvo podkladov, ktoré učiteľ potrebuje na hodnotenie.
- 4) Základom hodnotenia v našej škole je pozitívny prístup. Učiteľ hodnotí skutočné vedomosti, postoje a zručnosti žiaka, nehľadá možné medzery v jeho poznatkoch.
- 5) Počas hodnotenia uplatňuje vyučujúci primeranú náročnosť a pedagogický takt a prihliada k vekovým a individuálnym zvláštnostiam študenta. Do hodnotenia učiteľ nesmie premietat svoj postoj k žiakovi, hodnotí len jeho učebné výkony.

- 6) V našej škole sa uprednostňuje humanistické hodnotenie, čo znamená, že dodržiavame tieto zásady:
 - a. individuálny prístup v hodnotení
 - b. komplexnosť hodnotenia – hodnotenie má obsahovať všetky stránky rozvoja osobnosti
 - c. pozitívna orientácia hodnotenia – vychádza z presvedčenia, že každý človek môže byť v niečom úspešný (očakáva úspech – pozitívna motivácia k činnosti). Má vychádzať z toho, čo žiak vie, z kladov a predností, a až potom poukázať na nedostatky. Závisí od schopnosti učiteľa nájsť to, čo možno pochváliť, povzbudiť – dať žiakovi príležitosť prežiť pocit radosti z úspechu.
 - d. tendencia k sebahodnoteniu – vyžaduje dať žiakovi možnosť hodnotiť iných i seba samého, vyvodiť z hodnotenia kritické závery a urobiť prípadné korekcie
 - e. otvorenosť hodnotenia – znamená možnosť zmeny hodnotenia, ak nastala zmena v rozvoji žiaka (žiak sa mení, zo slabšieho môže byť dobrý, lepší,...)
 - f. sústavnosť a variabilnosť foriem hodnotenia – vyžaduje sústavné používanie najrôznejších foriem a metód skúšania a hodnotenia žiakov
- 7) Učiteľ klasifikuje učivo dané rámcovým a školským vzdelávacím programom. Pred preverovaním znalostí musí mať žiak dostatok času na zvládnutie, precvičenie a upevnenie učiva.
- 8) Okrem povinnej dokumentácie (v zmysle platnej legislatívy) vedie vyučujúci záznamy o klasifikácii žiakov tak, aby bol schopný podať informácie o frekvencii a o štruktúre hodnotenia. Priebežná evidencia hodnotenia žiakov dokladuje správnosť a objektívnosť hodnotenia a klasifikácie žiakov.
- 9) Pri stanovení výslednej známky na konci klasifikačného obdobia berie učiteľ do úvahy záujem žiaka o predmet, úroveň jeho domácej prípravy, aktivitu na hodinách a jeho schopnosť samostatného myslenia a práce.
- 10) Učitelia sú povinní zohľadniť vo všetkých častiach kontroly vyučovacieho procesu odporúčania psychologických a iných vyšetrení, ktoré majú vplyv na získavanie podkladov na hodnotenie, činnosť žiaka a jeho výkon, spôsob hodnotenia i následnú klasifikáciu.
- 11) Hodnotenie a známka nesmú byť prostriedok na udržiavanie disciplíny. Učiteľ ho nesmie používať ako donucovací a diskriminačný prostriedok.
- 12) Pravidlá hodnotenia sú všeobecne záväzná norma školy.

13.2.3 Zásady hodnotenia žiakov

- 1) Cieľom hodnotenia je poskytovať spätnú väzbu žiakovi o tom, čo sa naučil, aké sú jeho prednosti, nedostatky, chyby, príčiny týchto chýb a usmernenie, ako sa v budúcnosti nedostatkov a chýb vyvarovať, odstrániť ich a zlepšiť výkon.
- 2) Pri hodnotení žiaka učiteľ prihliada na individuálny vzťahový rámec, t. j. porovnáva žiaka s úrovňou vlastných možností a schopností v čase, teda s vlastným výkonom v predchádzajúcom období, hodnotí pokrok žiaka.
- 3) Každé hodnotenie má obsahovať tri zložky: kvantitatívnu (koľko úloh žiak vyriešil), kvalitatívnu (žiak mal pri riešení problém s...) a hodnotiaci úsudok (žiak sa zlepšil).
- 4) Učebné výsledky žiakov treba hodnotiť z rôznych stránok rôznym spôsobom. Učiteľ má žiakov systematicky sledovať, pozorovať ich pri práci, aby tým dosiahol čo najvyššiu objektivitu a diferencovanosť.
- 5) Žiak je hodnotený a klasifikovaný priebežne počas celého vyučovacieho obdobia. Učiteľ žiaka hodnotí slovne i písomne, formálne i neformálne. Každé hodnotenie nemusí byť uzavreté klasifikáciou.
- 6) Hodnotenie žiakov má splňať nasledujúce funkcie:
 - a. **Kontrolnú (diagnostickú)** – určuje mieru vedomostí, znalostí a návykov žiakov, rozpoznanie ich schopností, postojov, zistenie predností a nedostatkov

- b. **Prognostickú** – určenie perspektívy žiakov, možností ich ďalšieho vývoja (čo môžu dosiahnuť, čím sa môžu stať a za akých predpokladov)
 - c. **Motivačnú** – udržiavanie a zvyšovanie študijnej aktivity žiakov, ak je posúdenie objektívne
 - d. **Výchovnú** – formovanie pozitívnych vlastností a postojov (čestnosť, samostatnosť, pracovitosť) a odstraňovanie negatívnych vlastností
 - e. **Informačnú** – dokumentácia výsledkov (aj pre rodičov)
 - f. **Rozvíjajúcu** – vplyv na rozvoj sebakontroly a sebahodnotenia žiakov
 - g. **Spätnoväzbovú** – informácie o úspešnosti výchovno-vzdelávacieho procesu pre žiakov a učiteľov (vnútorná spätná väzba) na reguláciu ďalšieho postupu pre zefektívnenie vyučovacieho procesu
- 7) Správne hodnotenie má byť systematické, premyslené a efektívne, konštruktívne, jednoznačné, zrozumiteľné, pestré vo formách aj v metódach, v súlade s vopred stanovenými kritériami, pedagogicky správne (validné - platné a reliabilné - presné), objektívne, komplexné a spravodlivé.
- 8) Učiteľ pri hodnotení vždy vychádza z toho, čo žiaci zažili počas vyučovacieho procesu. Nie je vhodné testovať to, s čím sa žiaci počas procesu učenia sa nestretli, ani používať spôsoby hodnotenia, ktoré si predtým žiaci neodskúšali (napr. nový typ testu, tvorba časovej priamky, ak ju doteraz ani raz nepoužili, atď.). Učiteľ pripravuje hodnotenie tak, aby sa žiaci nikdy nemuseli pýtať: „Čo bude na teste?“
- 9) **Učiteľ podľa cieľa rozlišuje formatívne a sumatívne hodnotenie žiakov.**
- a. **Formatívne hodnotenie** – neklasifikuje sa, používa sa vtedy, keď sa žiak môže ešte zlepšiť, môže opraviť a doplniť svoje riešenia. Ide o poskytnutie spätnej väzby, diagnostikovanie nedostatkov, chýb, ťažkostí a ich príčin v procese učenia. Na základe neho má učiteľ umožniť opravu a odstránenie chýb, zefektívniť učebnú činnosť žiakov výberom optimálnych organizačných foriem, vyučovacích metód a výchovných procesov.
 - b. **Sumatívne hodnotenie** – priebežné i záverečné skúšanie zvyčajne spojené s klasifikáciou. Jeho cieľom je určiť výsledky procesu učenia sa žiaka, úroveň vedomostí, znalostí, návykov, schopností a postojov.
- 10) Hodnotenie uprednostňuje priblíženie sa k praxi, nezisťuje len množstvo poznatkov, ktoré žiak ovláda, ale jeho komplexný prístup, dobrú orientáciu v problémoch, schopnosť samostatne myslieť a konať, schopnosť adaptácie.
- 11) Učiteľ zohľadňuje pri hodnotení výsledku učenia sa žiaka aj vlastný proces učenia sa, prihliada na individuálne a intelektuálne rozdiely žiakov.
- 12) Žiak nesmie byť len pasívnym objektom skúšania a hodnotenia. Učiteľ ho zapája do procesu hodnotenia, vytvára žiakovi priestor na sebahodnotenie a sebaopoznanie.
- 13) Učiteľ priebežne oznamuje žiakovi výsledky hodnotenia, poukazuje na klady a zápory hodnotených javov, uvádza možnosti zlepšenia.
- 14) **Učiteľ, aby dosiahol efektívnosť, objektívnosť a spravodlivosť hodnotenia snaží sa:**
- zabezpečiť dosiahnutie čo najvyššej validity,
 - poznať individuálne osobitosti žiakov,
 - triediť metódy a formy skúšania a hodnotenia do troch fáz: predskúšobná, skúšobná a poskúšobná,
 - používať pestré metódy a formy skúšania a hodnotenia a prihliadať na učebné štýly žiakov,
 - vytvoriť dobrú atmosféru, plnú optimizmu a bez strachu,
 - dávať priestor na sebahodnotenie žiaka, zapájať žiakov do procesu hodnotenia (žiaka hodnotia aj spolužiaci),
 - začať vždy slovným a pozitívnym hodnotením žiaka, až potom uviesť nedostatky, chyby a uzavrieť hodnotenie známku (ak je to potrebné),

- chváliť žiaka v priebehu celého vzdelávacieho procesu,
- vo väčšej miere využívať formatívne hodnotenie,
- hodnotiť a klasifikovať čo najskôr po hodnotenom výkone,
- dať možnosť opraviť si zlú známku,
- formulovať jasné, jednoznačné, zrozumiteľné požiadavky na výkon žiakov,
- sledovať zmeny v učení a žiaka na základe podkladov v portfóliu,
- zisťovať názory žiakov na priebeh vyučovacieho procesu, hľadať nedostatky a chyby v používaných procesoch a odstrániť ich,
- sebahodnotiť.

13.2.4 Zásady klasifikácie žiakov, klasifikačné stupne

Pod klasifikáciou žiaka rozumieme zaradenie žiackych výkonov do výkonnostných skupín, kvantitatívnym vyjadrením úrovne výsledkov VP v podobe známky, bodov, percent, kreditov.

- 1) Hodnotenie výsledkov vzdelávania sa vyjadruje klasifikáciou. Žiaka je možné hodnotiť slovne i písomne, alebo kombináciou oboch spôsobov.
- 2) Výsledky vzdelávania žiaka v jednotlivých predmetoch stanovaných školským vzdelávacím programom sa hodnotia stupňami prospechu: výborný (1), chválibečný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5).

Stupeň výborný / 100 % - 90 %/

Žiak ovláda požadované poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti ucelene, plne chápe vzťahy medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne i praktické činnosti. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti na riešenie úloh. Myslí logicky správne, dokáže využívať medzipredmetové vzťahy, zreteľne sa u neho prejavuje tvorivosť a samostatnosť. Jeho ústny i písomný prejav je správny, výstižný a presný. Je schopný samostatne študovať vhodné texty.

Stupeň chválibečný /89 % - 75 %/

Žiak ovláda požadované poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti v podstate ucelene, presne a úplne. Pohotovo vykonáva požadované teoretické i praktické činnosti. Samostatne alebo s menšími podnetmi učiteľa uplatňuje svoje vedomosti a zručnosti pri riešení úloh. Myslí logicky, uvedomuje si medzipredmetové vzťahy. Ústny i písomný prejav máva menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov jeho činnosti je spravidla bez podstatných nedostatkov. Je schopný sám, alebo s menšou pomocou, študovať vhodné texty.

Stupeň dobrý /74 % - 50 %/

Žiak má podstatné medzery v ucelenosti, presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, pojmov a zákonitostí. Prejavuje nedostatky pri požadovaných činnostiach. Podstatné nepresnosti a chyby dokáže za pomoci učiteľa korigovať. Počas aplikácie vedomostí a zručností robí chyby. Jeho myslenie je celkom správne, ale málo tvorivé, v logickom uvažovaní sa vyskytujú chyby. Medzipredmetové vzťahy je schopný odôvodniť s pomocou učiteľa. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Nedostatky v kvalite výsledkov sa prejavujú častejšie. Je schopný samostatne študovať učebné texty podľa návodu učiteľa.

Stupeň dostatočný /49 % - 30 %/

Žiak má závažné medzery v ucelenosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, pojmov a zákonitostí. Požadované činnosti vykonáva málo pohotovo a má závažné nedostatky. Pri uplatňovaní poznatkov a zručností je nesamostatný, robí podstatné chyby. V jeho logike sa objavujú závažné chyby, nedokáže tvorivo myslieť. Jeho ústny a písomný prejav má vážne nedostatky v správnosti, presnosti

a výstižnosti. Závažné chyby dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť. Má veľké nedostatky pri samostatnom štúdiu.

Stupeň nedostatočný /29 % - 0 %/

Žiak si požadované poznatky a pojmy neosvojil ucelene, má v nich závažné medzery. Jeho schopnosť vykonávať požadované intelektuálne a praktické činnosti má veľmi podstatné nedostatky. V uplatňovaní vedomostí sa vyskytujú časté a závažné chyby. Javy a zákonitosti nedokáže vysvetliť ani s pomocou učiteľa. Jeho myslenie je nesamostatné, robí zásadné logické chyby. V písomnom i ústnom prejave má závažné nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti.

- 3) Vo výchovných predmetoch sa pri klasifikácii neprihliada k miere talentu, ale k schopnosti a motivácii žiaka využiť vlastné možnosti. Vyučujúci zohľadňuje záujem a aktivitu žiaka pri plnení úloh najmä v praktických činnostiach. Žiaci sú hodnotení stupňami prospechu:
 - a. **Absolvoval/a** – žiak splnil požiadavky v pravidlách hodnotenia daného predmetu
 - b. **Neabsolvoval/a** – žiak nesplnil požiadavky v pravidlách hodnotenia daného predmetu
- 4) Na začiatku príslušného školského roku pedagogická rada rozhodne o klasifikovaní alebo neklasifikovaní voliteľných predmetov.
- 5) Po odsúhlasení komisiou príslušnej vzdelávacej oblasti môže učiteľ používať na priebežnú klasifikáciu bodový systém, percentá i kredity. Podmienkou pre zavedenie týchto systémov je prevoditeľnosť číselných hodnôt na klasifikačné stupne, a to kedykoľvek počas klasifikačného obdobia. Vyučujúci je povinný na začiatku klasifikačného obdobia oboznámiť žiakov s číselnými intervalmi pre jednotlivé prospechové stupne.
- 6) Klasifikácia žiakov stanovuje úroveň žiaka vo vzťahu k očakávaným výstupom formulovaných v ŠVP daného príslušného predmetu. Klasifikácia žiaka prihliada na jeho vzdelávacie a osobné predpoklady, prihliada na vek žiaka.
- 7) Klasifikácia musí byť systematická, pedagogicky zdôvodnená, odborne správna a doložitelná.
- 8) Pravidlá pre priebežnú a výslednú klasifikáciu žiakov (počet a druh známok, spôsob klasifikácie) vyplývajú z metodických usmernení uvádzaných v ŠVP a odsúhlasených v komisii danej vzdelávacej oblasti. Komisia tiež určuje náhradné požiadavky v prípade dlhodobej neprítomnosti žiaka z ospravedlniteľných dôvodov a žiaka so špeciálnymi potrebami.
- 9) S pravidlami pre získanie podkladov k priebežnej i výslednej klasifikácii učiteľ oboznámi žiakov na začiatku klasifikačného obdobia.
- 10) Žiak sa má právo vedieť dozvedieť výsledok každého hodnotenia: pri ústnom vyskúšaní ihneď, pri písomných prácach najneskôr do 14 dní. Má právo na objektívne hodnotenie.
- 11) V jeden deň môžu žiaci písať len jednu kontrolnú písomnú prácu.
- 12) Na jednej vyučovacej hodine nemôže byť žiak z daného učiva hodnotený dvakrát.
- 13) Z jedného testu (písomky) nemôže mať žiak viac ako jednu známku.
- 14) Rodičia alebo zákonný zástupca žiaka sú informovaní o priebežnej klasifikácii prostredníctvom študijného preukazu, kam si žiaci priebežnú klasifikáciu zaznamenávajú. Učiteľ je povinný priebežnú klasifikáciu jedenkrát mesačne zverejniť prostredníctvom ASC-agendy a zaznamenať ju do klasifikačného záznamu žiaka. Triedny učiteľ informuje priebežne o prospechu a správaní žiaka. Pravidelne podáva informáciu o triede a jednotlivcoch na triednych rodičovských schôdzach alebo konzultáciách pre rodičov. V prípade výrazného zhoršenia prospechu alebo správania informuje zákonných zástupcov žiaka učiteľ alebo triedny učiteľ preukázateľným postupom prostredníctvom riaditeľa školy
- 15) Výsledná klasifikácia musí odzrkadľovať skutočnú, reálnu úroveň vedomostí, zručností, schopností, kompetencií stanovených školským vzdelávacím programom.
- 16) Klasifikácia a hodnotenie musia byť adekvátne. Žiak má vedieť a pochopiť, prečo dostal príslušnú známku, resp. percentá, body, kredity, atď. Iba v tomto prípade bude klasifikácia

- a hodnotenie stimulátorom lepšej práce. Preto je nevyhnutné „číselné“ hodnotenie doplniť hodnotiacim posudkom, ktorý vysvetlí kladné i záporné stránky, naznačí ďalší spôsob žiakovej práce.
- 17) Učiteľ neodkladne, čo najrýchlejšie po hodnotenom výkone, oznamuje žiakovi výsledok každej klasifikácie a zdôvodňuje ju. Učiteľ oznamuje všetky známky, ktoré berie do úvahy pri výslednej klasifikácii.
 - 18) V záujme poskytnutia objektívnej spätnej väzby a poukázania na rozvojové možnosti žiaka v danej oblasti učiteľ pri písomných prácach doplní klasifikáciu známkou o slovný komentár, v ktorom vysvetlí nedostatky a zdôrazní pozitíva písomnej práce.
 - 19) Pri hodnotení a klasifikácii žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je potrebné brať tieto potreby dôsledne do úvahy a postupovať podľa osobitných predpisov, ktoré upravujú uvedený postup.
 - 20) Hodnotenie a klasifikácia žiaka nemôže byť znížená na základe správania žiaka.
 - 21) Na konci klasifikačného obdobia sa do celkovej klasifikácie podľa charakteru predmetu zahrňuje záujem žiaka o predmet, úroveň jeho domácej prípravy, aktivita na vyučovacích hodinách a jeho schopnosť samostatne myslieť a pracovať, požadované výstupy projektov, kurzov, atď. Základom pre hodnotenie žiaka a prehľadom o jeho pokrokoch v učení sa je portfólium prác žiaka.
 - 22) Základom hodnotenia prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia je kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol v celom klasifikačnom období. Výsledný prospech vychádza z podkladov na hodnotenie a klasifikáciu, výsledný prospech sa však neurčuje ako priemer známok získaných za klasifikačné obdobie, ale je CELKOVÝM hodnotením práce žiaka v tomto období.
 - 23) Celkové hodnotenie žiaka sa na vysvedčení vyjadruje v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 282/2009 Z. z. o stredných školách v znení vyhlášky č. 268/2011 Z. z. a metodickým pokynom č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov SŠ.
 - 24) Žiak je povinný aktívne sa zúčastňovať procesu hodnotenia a klasifikácie, nevyhýba sa mu. Výsledné hodnotenie žiak rešpektuje.
 - 25) Pokiaľ vyučujúci nemá od žiaka dostatočné podklady k záverečnému hodnoteniu a následnej klasifikácii, môže byť žiak podľa zváženia vyučujúceho klasifikovaný v náhradnom termíne.
 - 26) Ak nie je možné žiaka klasifikovať v prvom polroku pre závažné objektívne príčiny, určí riaditeľ školy náhradný termín skúšok, a to spravidla tak, aby klasifikácia za prvý polrok mohla byť ukončená najneskôr do dvoch mesiacov od dátumu klasifikácie za I. polrok.
 - 27) Ak nie je možné klasifikovať žiaka v druhom polroku pre závažné objektívne príčiny, určí riaditeľ školy náhradný termín skúšok, spravidla v poslednom týždni letných prázdnin.
 - 28) Ak má žiak alebo rodič (zákonný zástupca) pochybnosti o správnosti klasifikácie na konci I. alebo II. polroka môže do troch pracovných dní odo dňa vydania vysvedčenia požiadať riaditeľku školy o komisionálne preskúšanie. Ak je vyučujúcim riaditeľka školy, môže žiadať o preskúšanie žiaka príslušný odbor školstva krajského úradu. Komisionálne preskúšanie nemožno žiadať v prípade, ak žiak v príslušnom klasifikačnom období už bol z predmetu komisionálne preskúšaný.
 - 29) Riaditeľ školy môže nariadiť komisionálne preskúšanie žiaka v prípade, ak zistí, že vyučujúci porušil pravidlá hodnotenia a klasifikácie.
 - 30) Komisionálne môže byť žiak skúšaný aj keď koná rozdielovú skúšku alebo opravnú skúšku alebo pri skúškach v štúdiu podľa individuálneho študijného plánu. Výsledok komisionálnej skúšky je pre žiaka konečný.

13.3 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

V rámci tohto bodu sme sa zamerali jednak na profesijný rast učiteľov, jednak na aplikáciu získaných poznatkov v pedagogickom procese.

Sledujeme nasledovné ukazovatele:

- kariérny rast a celoživotné vzdelávanie členov pedagogického zboru
- odbornosť a kvalitu vyučovania jednotlivých predmetov
- sebahodnotenie učiteľov, hodnotenie učiteľov v rámci PK, hodnotenie učiteľov vedením školy
- mimoškolské aktivity učiteľov (krúžky, práca s talentovanými žiakmi, súťaže, spoločensky prospešná činnosť,...)

Ako sledujeme kvalitu v danom bode?

- Škola má rozpracovaný školský systém vzdelávania, ktorý na základe požiadaviek PK modifikuje.
- Hodnotenie učiteľov má dve zložky. Formatívne hodnotenie sa používa na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania a sumatívne hodnotenie sa používa na rozhodovanie.
- V rámci hodnotenia učiteľov jedným z kritérií je aj vzdelávanie učiteľov, ich profesijný rast, zvyšovanie odbornej spôsobilosti.
- Učitelia sa pravidelne stretávajú na zasadnutiach PK, diskutujú o rozvojových zámeroch školy, učitelia majú možnosť predkladať svoje koncepčné zámery vedeniu školy.
- V rámci nového študijného programu sa pravidelne stretáva skupina predmetárov, ktorá vyhodnocuje vyučovací proces a navrhuje korekcie, návrhy na úpravy systému priebežne podávajú aj jednotliví vyučujúci. Predkladané korekcie sa vyhodnocujú raz mesačne zvlášť pre skupinu prírodovedných a humanitných predmetov.
- Učitelia získavajú priebežne informácie o svojom pôsobení v triede pomocou dotazníkov a osobných pohovorov so študentmi, podobnú spätnú väzbu od žiakov získava aj vedenie školy.
- V rámci tvorby koncepčných dokumentov má škola systematicky spracovaný materiál o hospitačnej a supervíznej činnosti, ktorý jasne deklaruje ukazovatele, ktoré sleduje a vyhodnocuje vedenie školy, úroveň, ktorá je označená ako štandard.
- Zástupca riaditeľa školy sleduje krúžkovú činnosť žiakov a zapojenie študentov do súťaží a mimoškolských aktivít. Úspešnosť študentov sa každoročne vyhodnocuje.
- Na hodnotenie pedagogických zamestnancov školy sa využívajú rôzne metódy a formy, napr. pozorovanie (hospitácie), rozhovory, výsledky učiteľom vyučovaných žiakov, ďalšie vzdelávanie, hodnotenie učiteľov žiakmi, a pod.

Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov sa realizuje v súlade s platným Pracovným poriadkom školy.

14 Systém vzdelávania pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú.

Schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu, byť pripravený reagovať na potreby trhu práce a zmeny vo svojej vzdelávacej politike je súčasťou práce vedúceho pedagogického zamestnanca.

14.1 Ciele kontinuálneho vzdelávania

Hlavným cieľom kontinuálneho vzdelávania je **permanentné skvalitňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu**. Jedným z nevyhnutných predpokladov je aj **profesionálna zdatnosť zamestnancov** podieľajúcich sa na tomto procese. V rámci profesijného rozvoja zamestnancov si učitelia prehlbujú, zdokonaľujú a rozširujú kvalifikáciu a profesijné kompetencie v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami, spoločenskými potrebami a požiadavkami na výkon pedagogickej činnosti a na výkon odbornej činnosti.

Z tvorby školských vzdelávacích programov vyplýva aj požiadavka na rozširovanie profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov v oblasti tvorby učebných osnov jednotlivých predmetov, návrhu aktivizujúcich foriem a metód s ohľadom na individuálne schopnosti, zručnosti a záujem žiakov, vytváranie učebných materiálov, využívanie modernej didaktickej techniky a edukačných materiálov.

Čiastkové ciele vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov vychádzajú z jednotlivých druhov kontinuálneho vzdelávania a zo spôsobu priznávania kreditov. Pedagogickí i odborní zamestnanci sa snažia prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania:

- udržať si profesijné kompetencie na výkon špecializovanej činnosti, prípadne na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca,
- získať kompetencie na výkon ďalšej špecializovanej funkcie, prípadne vedúcej funkcie,
- pripraviť sa na získanie atestácie,
- zvýšiť si funkčný plat prostredníctvom uznania kreditového príplatku,
- získať kredity potrebné na kariérny postup (zvýšenie kariérneho stupňa).

Podľa § 35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch riaditeľka školy zodpovedá za kontinuálne vzdelávanie, ktoré koordinuje podľa plánu kontinuálneho vzdelávania vyplývajúceho z cieľov výchovy a vzdelávania. Ročný plán kontinuálneho vzdelávania riaditeľka školy vydá po vyjadrení zriaďovateľa školy.

Systém vychádza zo zisťovania vzdelávacích potrieb žiakov i rozhovorov s pedagógmi, z kontrolnej činnosti vyučovacieho procesu, a zároveň zohľadňuje strategické ciele školy. Vedenie školy sa snaží analyzovať požiadavky na vzdelávanie na trhu práce. Rôznymi formami získava informácie o dopyte a službách, o ktoré by mali záujem potenciálni žiaci, ich rodičia, zamestnávateľia i občania v meste i regióne. Na základe toho upravuje koncepciu vzdelávania i požiadavky na vzdelávanie pedagogických i odborných zamestnancov v nasledujúcich školských rokoch.

Úlohou vedenia školy je operatívne a časovo aktuálne sprostredkovať učiteľom odborné a metodické informácie prostredníctvom informačného systému (vyvesovanie oznamov na nástenke v zborovni, posielanie materiálov a dokumentov do školskej e-mailovej pošty, sprístupňovanie dokumentov a materiálov na školskom serveri, podľa potreby krátka porada v zborovni, a pod.).

V rámci profesijného rozvoja zamestnancov si učitelia prehlbujú, zdokonaľujú a rozširujú kvalifikáciu a profesijné kompetencie v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami, spoločenskými potrebami a požiadavkami na výkon pedagogickej činnosti a na výkon odbornej činnosti prostredníctvom vzdelávania.

Vzdelávanie sa uskutočňuje nielen prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania, ale i tvorivých aktivít súvisiacich s výkonom pedagogickej činnosti (tvorba metodických materiálov, učebníc, zapojenie sa do procesu schvaľovania učebníc a pod.). Vo veľkej miere si učitelia

rozširujú a udržiavajú kompetencie sebvzdelávaním. Podľa aktuálnych možností v škole pripravujeme interné vzdelávania pre zamestnancov.

14.2 Zásady zaradovania zamestnanca do plánu kontinuálneho vzdelávania

- 1) Absolvované vzdelávania musia byť certifikované.
- 2) Škola sa rovnakou mierou bude orientovať na rast učiteľov v odbore aj v oblasti pedagogiky, metodiky a didaktiky.
- 3) Vzdelávania budú zohľadňovať individuálne preferencie konkrétneho učiteľa, škola pedagógov orientuje na systém celoživotného vzdelávania.
- 4) Vzdelávania, pri ktorých je potrebné zastupovanie zamestnanca a cestovanie z miesta pracoviska, absolvuje vždy len jeden člen PK, ktorý následne formou interného vzdelávania prenesie informácie pre ostatných členov PK.
- 5) Vzdelávanie nadväzuje na potreby a ciele školy.
- 6) Uprednostňujú sa dištančné formy, prípadne kombinované formy vzdelávania.
- 7) Snažíme sa o organizovanie spoločného interného vzdelávania v čase prázdnin, prípadne v popoludňajších hodinách, a vzdelávania v priestoroch školy.
- 8) V systéme vzdelávania mimoriadnu pozornosť venujeme príprave pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému (tvorba ŠkVP, učebných osnov, štandardov, realizáciu autoevaluácie, a pod.).
- 9) Veľmi dôležitou úlohou je príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, vedúci predmetovej komisie, výchovný poradca, poradca kariérneho rastu, koordinátor špecializovaných činností, atď.
- 10) Pri zaradovaní zamestnanca do plánu kontinuálneho vzdelávania sa bude čo v najvyššej možnej miere uplatňovať rovnomerné rozdelenie podľa predmetov (čo však závisí od aktuálnej ponuky vzdelávacích inštitúcií a záujmu učiteľov).
- 11) Vybrané vzdelávania by mali rovnomerne rozvíjať kompetencie učiteľa v oblasti plánovania edukačného procesu, realizovania edukačného procesu, hodnotenia i zlepšovania edukačného procesu.
- 12) Dôležitým kritériom je minimalizácia nákladov na vzdelávanie zamestnancov (suplovanie, náhrada mzdy, cestovné, ubytovanie a pod.).

14.3 Vyhodnotenie kontinuálneho vzdelávania

Vyhodnotenie vzdelávacích aktivít je východiskom skvalitnenia edukačného procesu na škole. Hlavným cieľom je získanie spätnej väzby s následnou korekciou plánu kontinuálneho vzdelávania.

Sleduje sa najmä kvalita absolvovaného vzdelávania, efektívnosť aktivít na vzdelávaní vzhľadom na dĺžku trvania kontinuálneho vzdelávania. V ďalšom kroku zisťujeme, či účasť zamestnanca na vzdelávaní prispela škole, či nastali zmeny v procese výchovy a vzdelávania (uplatňovanie získaných poznatkov vo vyučovacom procese, v riadiacej práci, pri výkone špecializovaných činností, a pod.).

Na zisťovanie uvedených skutočností využívame hodnotiaci rozhovor, diskusiu, sebahodnotenie a otvorenú vyučovaciu hodinu. Po absolvovaní vzdelávania učiteľ predloží stručnú správu, informuje zamestnávateľa o obsahu a priebehu vzdelávania.

K indikátorom kvality v tejto oblasti na našej škole patrí:

- učitelia rozširujúci a prehlbujúci si kvalifikáciu,
- súlad strategického plánu profesijného rozvoja pedagogického zboru školy s individuálnymi vzdelávacími plánmi učiteľov,
- podpora vedenia školy a účinná motivácia učiteľov pre ďalší profesijný rast,

- účasť učiteľov na podujatiach kontinuálneho vzdelávania organizovaných mimo školy i na nej
- iniciatívy učiteľov, ako reakcia na inovačné procesy v obsahu a metodike výchovy a výučby (prostredníctvom MO)
- individuálne plány profesijného rozvoja učiteľov
- využívanie podporných prostriedkov v procese sebvzdelávania (učiteľská knižnica, IKT a pod.)
- pravidelnosť hodnotenia výsledkov individuálneho profesijného rozvoja učiteľov
- podiel učiteľov školy na riešení projektov, programov inovácie edukačného procesu, školského kurikula
- podiel učiteľov na realizácii a prezentácii výsledkov experimentálneho overovania alternatívnych modelov, koncepcií výchovy a výučby na škole
- publikačná činnosť učiteľov, pedagogická tvorivosť, tvorba učebných pomôcok

V systéme vzdelávania mimoriadnu pozornosť venujeme príprave pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému (tvorba ŠVP, učebných osnov, štandardov, realizáciu autoevaluácie, a pod.). Veľmi dôležitou úlohou je príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, vedúci predmetovej komisie, výchovný poradca, poradca kariérneho rastu, koordinátor špecializovaných činností atď.

Ďalšie podrobnosti o organizácii kontinuálneho vzdelávania upravuje Plán kontinuálneho vzdelávania v aktuálnom školskom roku a Smernica o adaptačnom vzdelávaní pedagogických a odborných zamestnancov.

15 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Vzdelávanie žiakov prebieha v súlade so štátnym vzdelávacím programom a školským zákonom, ktoré stanovujú aj zásadné pravidlá vzdelávania a prípravy žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“). Pri formulovaní požiadaviek na ich štúdium vychádzame z analýzy podmienok školy, analýzy potrieb a požiadaviek trhu práce, analýzy povolania a z odborných konzultácií so psychológmi a špeciálnymi pedagógmi z pedagogicko – psychologických poradní a doporučení dospelého lekára.

Platná legislatíva označuje názvom žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) žiakov s mentálnym, zmyslovým alebo telesným postihnutím, zdravotne oslabených alebo chorých, s narušenou komunikačnou schopnosťou, so špecifickými poruchami učenia alebo správania sa, s autistickým syndrómom, s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu, tiež žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia (rómske etnikum, imigranti). Špecifickou skupinou žiakov so ŠVVP sú žiaci mimoriadne nadaní.

Štúdium v študijnom odbore 7902 5 a 7902 J gymnázium môže byť poskytnuté pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na základe doporučení lekára, špeciálneho pedagóga a školského psychológa. Zdravotnú spôsobilosť uchádzačov posúdi a písomne potvrdí dospelý lekár na prihláške na strednú školu.

Špeciálne vzdelávanie a odborná príprava pre žiakov so ŠVVP sa zabezpečuje formou individuálnej integrácie v triede pričom sú zabezpečené špecifické potreby žiaka na základe konzultácií s odborníkmi.

Integráciu zabezpečujeme úpravou učebných plánov, úpravou obsahu vzdelávania, zmenou vyučovacích metód a metód hodnotenia, zmenami organizácie výučby. Ukončovanie štúdia zabezpečujeme tiež v prípade potreby v zmysle platnej legislatívy.

Materiálne a organizačné podmienky vzdelávania zatiaľ nemáme vytvorené na požadovanej úrovni – chýba nám bezbariérový vstup do školy a tried. Pre žiakov zabezpečujeme didaktické a kompenzačné pomôcky.

Pre integrovaných žiakov vždy zabezpečujeme komplexnú starostlivosť v tíme, ktorý tvoria triedny učiteľ, vyučujúci jednotlivých predmetov, školský špeciálny pedagóg a výchovný poradca. Spolupracujeme so psychológmi, špeciálnymi pedagógmi, sociálnymi pracovníkmi a pod. Pre pedagogický zbor zabezpečujeme odborné konzultácie podľa druhu špeciálnych potrieb žiaka, aby sme naplnili zmysel individuálnej integrácie.

15.1 Všeobecné zásady

Kedže deklaruje, že naša škola je moderná škola:

1. Zdôrazňujeme nové ponímanie žiaka vo výchovno-vzdelávacom procese, nie je len objektom, naopak, vo vzdelávaní je prioritná osobnosť žiaka, jeho spolupráca, súčinnosť učiteľa a žiaka a spolupráca žiakov vzájomne.
2. Máme pozitívny prístup ku slabším žiakom, žiakom so špeciálno-pedagogickými potrebami.
3. Eliminujeme nežiaduce postoje ku žiakovi.
4. V súvislosti so školským prostredím si uvedomujeme vplyv kolektívu spolužiakov, skladby triedy a ich vzájomnej komunikácie na osobnosť žiaka.

Z hľadiska podpory učenia žiakov za optimálnu považujeme takú klímu v triede, ktorú je možné charakterizovať ako **cieľavedomú, orientovanú na úlohy, uvoľnenú, vrelú, podporujúcu žiakov a so zmyslom pre poriadok.**

Odporúčané zásady práce so žiakom s ŠVVP, ktoré v škole preferujeme:

1. Pristupovať k nim pokojne. Prípadné výchovné problémy nebrať ako útok na svoju osobu, ale ako súčasť problému žiaka.
2. Vytvárať atmosféru dôvery a porozumenia v triede. Dať pocítiť, že horšie známky neznižujú jeho ľudskú hodnotu.
3. Vytvárať v triede vhodné podmienky pre prácu žiaka (miesto na sedenie, sused v lavici, práca v skupine, individuálne úlohy...)
4. Najlepšie pracujú hneď ráno, vtedy sa dokážu najlepšie skoncentrovať.
5. Úlohu si na konci hodiny nezaznamenajú- klesá ich koncentrácia, zvyšuje sa ruch v triede - preto je dobré zadať ju na začiatku hodiny, alebo prekontrolovať jej zápis do špeciálneho slovníčka, prípadne mu so zápisom pomôcť. (Takáto pomoc a kontrola nezaberie viac času, ako zápis: „Žiak opätovne nemal pomôcky a vpracovanú domácu úlohu.“ do žiackej knižky.)
6. Pokojne dokážu sedieť maximálne desať minút, keď sa venujú školským aktivitám dovoliť im ukončiť časť úlohy, potom dať prestávku a po prestávke sa k úlohe znova vrátiť.
7. Niekedy sa snažia upriamiť na seba pozornosť provokovaním, keďže majú pocit, že pre ostatných nie sú dost' dôležití - najefektívnejšie je ignorovať toto správanie (brzdí ich ďalšie reakcie, pokarhanie znamená „vzbudil som pozornosť“).
8. Najväčším stresujúcim faktorom pre nich sú písomky: VŽDY im ju dopredu oznámiť, poskytnúť tézy, dostatok času na jej vypracovanie, uspošobiť počet a charakter úloh.
9. Poskytnúť možnosť opravy známky z písomky ústne, doskúšať.
10. Veľa komunikovať s rodičmi, kolegami- viesť spoločne a v zhode prácu so žiakom.

15.1.1 Spolupráca s inštitúciami

Pedagogická diagnostika je komplexný proces. Zameriava sa na obsahovú a procesnú zložku. V obsahovej zložke sa zisťuje dosiahnutie úrovne vedomostí, zručností, návykov, v procesnej, akým spôsobom proces výchovy a vzdelávania prebieha, ako ovplyvňuje žiaka.

Typy pedagogickej diagnostiky:

Špeciálno-pedagogická diagnostika v špeciálno-pedagogických poradniach je tímová – za aktívnej účasti psychológa, lekára, špeciálneho pedagóga, sociálneho pracovníka, učiteľa. Zisťuje, aké sú podmienky, priebeh, a výsledky výchovy vzdelávania postihnutých jedincov, určuje vplyv postihnutia na ich schopnosť vzdelávať sa a možnosť vychovávať ich.

Pri špeciálno-pedagogickej diagnostike spolupracujú učitelia našej školy v prevažnej miere **s CPPPaP v Banskej Bystrici**. Podľa individuálnych potrieb žiaka môže škola spolupracovať aj **s DIC (najbližšie sa nachádzajú v Kremnici a Zvolene)** a inými inštitúciami alebo súkromnými psychológmi. **Z legislatívnej stránky ale ako záväznú môžeme hodnotiť len diagnostiku a odporúčania CPPPaP a DIC.**

Pri spolupráci je dôležitou časťou popis problému žiaka zo strany učiteľa / učiteľov. Učitelia našej školy sú vedení k zodpovednej spolupráci so psychológmi a špeciálnymi pedagógmi. Poradenstvo a odbornú pomoc poskytuje učiteľom, žiakom i zákonným zástupcom školský špeciálny pedagóg.

Odborníkom v poradniach ide predovšetkým o konkrétne výsledky pozorovania, rozhovoru učiteľa so žiakom v známom prostredí. Len učiteľ v škole dokáže presne diagnostikovať, aký je jeho žiak v kolektíve, čím sa odlišuje od svojich rovesníkov, ako vie odpovedať pri tabuli, ako v lavici, ako znáša záťaž pri vypracovávaní písomných prác. Inštrukcie pri vyplňaní dotazníka učiteľom podáva výchovný poradca školy. Ide hlavne o nasledovné údaje, spracované do formulára:

- Problémy prejavujúce sa v učení
- Dobré výsledky dosahuje dieťa v
- Problémy prejavujúce sa v správaní
- Pozitívne stránky osobnosti dieťaťa
- Postavenie dieťaťa v kolektíve
- Výsledné hodnotenie žiaka v konkrétnych predmetoch
- Iné údaje podstatné pri riešení problému (rodinné zázemie, vzťahy v rodine, spolupráca rodiny so školou, príprava dieťaťa na vyučovanie

Po vypracovaní záverov diagnostiky a odporúčaní pre školu je potrebné, v rámci možností školy, snažiť sa závery implementovať do vyučovacieho procesu a pripraviť pre integrovaného žiaka individuálny vzdelávací program - IVP(za jeho tvorbu zodpovedá triedny učiteľ a učitelia vyučujúci daného žiaka jednotlivé predmety), pokiaľ ide o žiaka s ťažavami, je povinnosťou triedneho učiteľa oboznámiť vyučujúcich, ktorých sa to týka, s rozsahom a typom ťažav, na ktoré má daný žiak nárok.

Výchova a vzdelávanie žiaka sú vedené v sústavnej spolupráci s CPPPaP alebo DIC. O spolupráci vedie písomnú evidenciu triedny učiteľ, evidenciu integrovaných žiakov, mimoriadne talentovaných žiakov a žiakov s ťažavami vedie výchovný poradca. U výchovného poradcu sú uložené aj správy o vyšetrení v CPPPaP alebo DIC. Údaje spadajú do ochrany osobných údajov žiaka. Na písomné vyžiadanie môžu byť poskytnuté len zákonným zástupcom žiaka. **Povinnosťou učiteľa je rešpektovať závery a odporúčania CPPPaP alebo DIC.**

Povinnosťou zákonných zástupcov je dať si písomnú žiadosť o integráciu alebo poskytnutie ťažav, doložiť ju závermi vyšetrení v PPP alebo DIC, pravidelne sa zúčastňovať diagnostiky a rediagnostiky, termínov stretnutí so psychológom a špeciálnym pedagógom, spolupracovať so školou pri riešení problémov s výchovou a vzdelávaním žiaka. Len za týchto podmienok je škola oprávnená poskytovať žiakovi IVP alebo ťažavy.

V prípade mimoriadne nadaných žiakov má rodič, po absolvovaní predpísaného testovania a psychologického vyšetrenia dieťaťa právo požiadať školu o jeho zaradenie alebo preradenie do vyššieho postupového ročníka.

15.2 Žiaci so zdravotným znevýhodnením – žiaci so ŠVVP

V rámci otvorenosti školy pre všetkých žiakov, vrátane žiakov so ŠVVP, sa snažíme poskytovať rovnaké podmienky. Gymnázium Milana Rúfusa bohužiaľ nemá vybudovaný bezbariérový prístup, čo výrazne obmedzuje možnosť štúdia telesne handicapovaných žiakov.

V ostatných prípadoch, napr. s diagnostikovanou vývinovou poruchou učenia, so zrakovým postihnutím, sluchovým postihnutím a pod. spolupracujeme s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Žiari nad Hronom a umožňujeme podľa potreby (po konzultácii s CPPPpP, odborným lekárom, špeciálnym pedagógom a na základe jeho odporúčaní), vzdelávanie integrovaného žiaka v súlade s individuálnym výchovno-vzdelávacím programom. Úzko spolupracujeme so zákonným zástupcom, umožňujeme používanie odporúčaných pomôcok – PC, diktafón, kalkulačka, načúvací prístroj a pod.

Počas štúdia majú žiaci podľa legislatívy, pokynov a nariadení umožnené – napr. predĺžený čas, na vypracovanie témy prekopírované materiály, testy, konzultácie s vyučujúcimi a pod.

Gymnázium Milana Rúfusa využíva služby interného výchovného poradcu a školského špeciálneho pedagóga. Pri vzdelávaní a hodnotení žiakov, rovnako aj pri organizácii maturitnej a prijímacej skúšky postupujeme podľa súčasnej platnej legislatívy. Žiak musí podať žiadosť o úpravu podmienok na maturitnú skúšku. Podľa miery obmedzenia, ktoré vyplýva z postihnutia, je žiak zaradený do jednej z troch skupín a má upravené podmienky pre vykonanie maturitnej skúšky. Úpravy sa týkajú technickej stránky (PC, typ písma, iná forma záznamu odpovede, veľkosť písma,...) a predĺženia času na vykonanie maturitnej skúšky. Obsah a náročnosť maturitnej skúšky sa nemení.

15.3 Žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia

Škola poskytuje vzdelávanie aj žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia. Sú to žiaci, ktorí spĺňajú nasledovné kritériá:

1. žiak pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
2. aspoň jeden zákonný zástupca žiaka (rodič) je dlhodobo nezamestnaný,
3. najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
4. neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny,
5. vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa doma.

V podmienkach školy ide predovšetkým o pomoc žiakom v hmotnej núdzi, ktorým je vyplácané sociálne štipendium na základe platnej legislatívy.

Štipendium sa poskytuje na základe písomnej žiadosti o poskytnutie štipendia. Žiadateľom o štipendium je žiak školy, ak nie je plnoletý, podáva žiadosť zákonný zástupca žiaka.

Riaditeľka školy prijíma žiadosti o poskytnutie štipendia:

- spolu s dokladom o tom, že sa žiak spoločne posudzuje s osobami, ktorým sa poskytuje dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke v hmotnej núdzi a overenou kópiou vysvedčenia žiaka za predchádzajúci polrok, resp. výročného vysvedčenia zo školy, ktorú naposledy navštevoval
- spolu s dokladmi, ktoré potvrdzujú príjmy spoločne posudzovaných osôb na účely určenia súm životného minima a podľa ktorých sa určuje počet nezaopatrených a počet zaopatrených nepplnoletých detí v okruhu spoločne posudzovaných osôb a overenou kópiou vysvedčenia žiaka za predchádzajúci polrok, resp. výročného vysvedčenia zo školy, ktorú naposledy navštevoval /suma životného minima sa každoročne k 1. júlu prehodnocuje, preto sa v novom školskom roku mení hranica príjmu pre priznanie štipendia/

Štipendium sa poskytuje od začiatku školského roka na príslušný školský rok počas obdobia školského vyučovania. Ak žiadateľ požiada o štipendium počas školského roka, štipendium sa

poskytne v príslušnom školskom roku od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom bola žiadosť podaná.

15.4 Žiaci s nadaním

Škola vytvára v súlade so svojim profilom aj podmienky pre rozvoj nadaných žiakov. Výchova a vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov patrí vo všeobecnosti za veľmi efektívne, žiaduce, a to tak zo spoločenského, individuálneho ľudského hľadiska, ako aj z hľadiska ekonomického, návratnosti investovaného času a finančných prostriedkov. Osobitne je žiaduce podchytiť nadaných žiakov a systematicky s nimi pracovať. Pritom nemusí ísť len o podporu mimoriadne intelektovo nadaných žiakov, ale aj žiakov nadaných manuálne, prakticky, ktorí vynikajú svojimi vedomosťami, zručnosťami, záujmom, kreativitou, výsledkami práce a zaslúžia si výnimočnú pedagogicko-psychologickú starostlivosť pri rozvíjaní svojho špecifického nadania.

Nadaní žiaci sú integrovaní do bežných tried. V prípade mimoriadnych podmienok a situácie pripravujeme pre nich individuálne učebné plány. Vzdelávanie talentovaných žiakov je postavené na základoch individuálneho prístupu učiteľa k žiakom. Učitelia žiaka priamo vo vyučovacom procese motivujú k ďalšiemu prehĺbovaniu a rozširovaniu poznatkov predpísaného obsahu učiva. Žiaci tieto nadštandardné znalosti prezentujú formou referátov, rešerší, esejí, prípadových štúdií ap.

V súčasnej dobe, keď je vyučovanie cudzích jazykov žiadanou komoditou, žiakom s nadaním v cudzích jazykoch sme v rámci nášho ŠKVP umožnili začlenenie cudzieho jazyka do vybraných predmetov, aby mali možnosť pracovať na rozvíjaní cudzieho jazyka a súčasne poznávaní jednoduchej odbornej terminológie vo zvolenom predmete (hudobná, výtvarná výchova, informatika,...). Túto prepojenosť postupne zavádzaj o viacerých výchovno-vzdelávacích predmetov. Zmyslom aktivít je lepšia orientácia v odborných textoch, výukových programoch, animáciách, apletoch, videosekvenciách, ktoré sú často produkované v cudzom jazyku a tiež rozšírenie slovnej zásoby a aplikácia vedeckých poznatkov v jazyku. Okrem toho sa žiaci môžu zapájať do olympiády v cudzom jazyku, súťaží v tvorbe esejí, konverzačných súťaží v cudzích jazykoch, súťaží vyhlasovaných vydavateľstvami produkujúcimi učebné texty v cudzích jazykoch.

K rozvoju talentovaných žiakov využívame vo veľkej miere dostupné a aktuálne vyhlasované projekty, predmetové súťaže.

Medzi aktivity, do ktorých sa škola s nadanými žiakmi zapája podľa ich záujmu a výberu patria napr.:

- olympiády v jazykoch
- predmetové olympiády a súťaže (F,CH, Bi, M, Gf, Inf)
- autorské literárne a recitačné súťaže
- Archimediáda
- Pytagoriáda
- SOČ, Eustory
- korešpondenčné semináre,
- fyzikálny náboj – vyžaduje sa znalosť fyziky a anglického jazyka
- súťaže vyhlasované IUVENTOU a CVC
- projekty – priebežne vyhlasované
- krúžková činnosť
- športové súťaže
- programátorské súťaže.

K skvalitneniu práce s nadanými žiakmi smerujeme zlepšením vybavenia odborných učební, vybavenosťou učebnými pomôckami, IKT a odbornou literatúrou, spoluprácou s učiteľmi

a študentmi vysokých škôl, spoluprácou s firmami a spoločnosťami, besedami s odborníkmi v danej oblasti, spoluprácou s rodičmi.

Učitelia v spolupráci s výchovnou poradkyňou motivujú situáciu v triedach, v skupinách, aby mimoriadne nadaných žiakov identifikovali. V škole sa objavujú talenty všestranného charakteru, ale aj jednostranne zamerané.

Základom práce je individuálny prístup vyučujúcich. Žiaci môžu využívať individuálnu konzultáciu u jednotlivých vyučujúcich, skupinové konzultácie u garantov olympiád a súťaží.

Gymnázium Milana Rúfusa podporuje rozvoj záujmovej mimoškolskej činnosti, v prípade tvorivých talentov v oblasti umeleckej – výtvarné práce, prezentácie literárnych diel vlastnej tvorby, projektov podľa výziev. Riaditeľka školy podporuje činnosť jednotlivcov v školskej samospráve.

Nadaným žiakom škola sprostredkúva spoluprácu s neziskovou organizáciou LEAF, ktorá sa zameriava na výchovu budúcich lídrov Slovenska. Žiaci našej školy sa zúčastňujú najmä jej programov Talent Guide (mentoringový program), Summer Camp (prázdninový kemp pre talentovaných žiakov).